

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ingeborg BACHMANN

RADYO OYUNLARI

BİR DÜŞ ALIŞVERİŞİ

●
AĞUSTOS
BÖCEKLERİ

●
MANHATTAN'IN
İYİ TANRISI

Türkçesi:
Ahmet Cemal

MİTOS
BOYUT

Bu kitaptaki oyunların Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları yazarın kendisine aittir. Yayınlanan oyunların sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserlerden yararlanılması ancak eser sahibinin iznine bağlı olduğundan, kişi veya kurumlarla, kuruluşların Çevirmen'e doğrudan, veya yayınevimiz aracılığı ile başvurmaları zorunludur.

MitosBOYUT

Tiyatro Oyun Dizisi 46

Radyo Oyunları • Ingeborg Bachmann

1. Basım: Ocak 1995

Kapak Tasarımı: Mengü Ertel

Ofset Hazırlık: Tem Yapım, 249 87 37

Baskı: Prestij Matbaası/İST.

ISBN 975-7468-31-2

MitosBOYUT Yayınları,

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.

Ağaçırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu—İstanbul

Tel: 249 87 37-38 Fax: 249 02 18

INGEBORG BACHMANN

RADYO OYUNLARI

BİR DÜŞ ALIŞVERİŞİ

AĞUSTOS BÖCEKLERİ

MANHATTAN'IN İYİ TANRISI

Türkçesi:
Ahmet Cemal



INGEBORG BACHMANN'IN YAŞAMI

- 1926 Ingeborg Bachmann, 25 Temmuz günü Avusturya'nın Klagenfurt kentinde doğdu.
- 1932-1944 Klagenfurt'da ilk ve orta öğrenimini tamamladı.
- 1945-1950 Innsbruck, Graz ve Viyana üniversitelerinde öğrenim gördü. Önce hukuk ve felsefe, ardından yalnızca felsefe dallarında öğrenim yaptı.
- 1946 "Sal" adlı ilk öyküsü bir dergide yayınlandı.
- 1948-1949 Başkaca öykülerle birlikte ilk şiirleri çıktı.
- 1949 Viyana yakınlarındaki Steinhof Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastahanesi'nde psikoloji stajı gördü.
- 1950 Viyana Üniversitesi'nde, "Martin Heidegger'in Varoluşçuluk Felsefesinin Eleştirel İrdelenmesi" başlıklı teziyle doktorasını verdi.
- 1950-1951 Paris ve Londra yolculukları. 1951 Şubatında Londra'daki Anglo-Austrian Society 'de okuma günü düzenleyen Bachmann, Viyana'ya dönüşünün ardından Amerikan İşgal Yönetiminde sekreter, daha sonra da "Rot/Weiß/Rot" Radyo Yayın Grubunda senaryo yazarı ve redaktör olarak çalıştı.
- 1952 "Bir Düş Alışverişi" (*Ein Geschäft mit Träumen*) adlı radyo oyunu Avusturya ve Alman radyolarında yayımlandı. Bachmann aynı yıl İngilizceden tiyatro ve radyo oyunları çevirdi. "Adsız Kent" (*Stadt ohne Namen*) adlı ilk romanı büyük yayınevlerince kabul edilmedi. Çağrı üzerine, "Gruppe 47"nin 10. toplantısına Paul Celan ve Ilse Aichinger'le birlikte katılarak şiirlerinden okudu. Aynı toplantıda besteci Hans Werner Henze ile tanıştı. Eylül ayında ilk İtalya yolculuğunu yaptı.
- 1953 Şiirlerine "Gruppe 47"nin ödülü verildi. 1953-57 yılları arasında sık sık İtalya'da

- kaldı. Ludwig Wittgenstein üzerine yazdığı denemesi ve “*Ertelenmiş Zaman*” (*Die gestundete Zeit*) başlıklı ilk şiir kitabı çıktı.
- 1954 Robert Musil üzerine bir deneme yazdı. Alman Federal Endüstri Birliği'nin edebiyatı teşvik ödülünü kazandı.
- 1955 “*Roma’da Gördüklerim ve Duyduklarım*” ve “*Kör Yolcular*” adlı denemeleri yayınlandı. 25 Mart günü ikinci radyo oyunu olan “*Ağustos Böcekleri*” (*Die Zikaden*), Almanya’da, Kuzeybatı Alman Radyosu’nda, Hans Werner Henze’nin müziğiyle yayımlandı. Harvard Üniversitesi’nin daveti üzerine Amerika Birleşik Devletleri’ne gitti, Henry Kissinger’ın yönettiği uluslararası sanat, bilim ve eğitim seminerine katıldı.
- 1956 “*Büyük Ayının Çağrısı*” (*Anrufung des Großen Bären*) adlı ikinci şiir kitabı Almanya’da yayımlandı. Bu eserinden ötürü Bremen Edebiyat Ödülü’nü kazandı. Müzik üzerine iki deneme yazdı.
- 1957 Darmstadt’taki Alman Dil ve Edebiyat Akademisi’nin üyeliğine kabul edildi. Hans Werner Henze, Bachmann’ın bazı şiirlerini seslendirdi.
- 1957-1958 Bachmann, Münih’te, Bavycra Televizyonunda dramaturg olarak çalıştı.
- 1958 Alman ordusunda atom silahlarının bulunmasına karşı çıkan komitenin üyesi oldu. “*Manhattan’ın İyi Tanrısı*” (*Der gute Gott von Manhattan*) adlı radyo oyunu, Almanya’da yayımlandı. Bu oyun nedeniyle yazarı savaşta gözlerini yitirenler için konulan ödül verildi. Bachmann, 17 Mart 1959 günü Bonn’daki Parlamento Binasında düzenlenen ödül töreni sırasında “İnsanoğlu Gerçeği Taşıyabilecek Güçtedir” (*Die Wahrheit ist dem Menschen zumutbar*) başlıklı ünlü söylevini verdi.
- 1958-1962 Roma’da ve Zürih’te yaşadı.
- 1959 İtalya’da çıkan “*Botteghe Oscure*” adlı uluslararası edebiyat dergisinde, “Bir Avusturya

- Kentinde Gençlik" (Jugend in einer österreichischen Stadt) başlıklı öykünün özgün metni yayımlandı. Bu öykü daha sonra, 1961'de yayımlanan "Otuzuncu Yaş" (Das Dreissigste Jahr) adlı öykü kitabında da yer aldı. "*Müzik ve Edebiyat*" başlıklı deneme yayımlandı. Frankfurt/Main Üniversitesinde, yeni kurulan poetik kürsüsünde doçent olan Bachmann, 1959/1960 kış yarıyılında "Çağdaş Edebiyatın Sorunları" başlıklı derslerini verdi.
- 1960 Hans Werner Henze'nin "*Budala*" adlı bale pantomimi Bachmann'ın librettosuyla "Berlin Balesi" tarafından temsil edildi. Bachmann, Hans Werner Henze'nin "*Hamburg Prensi*" operası için yazdığı librettouyu ve buna ilişkin olarak kaleme aldığı "Bir Librettonun Oluşumu" başlıklı denemeyi yayımladı. Sonbaharda "Her Şey" (Alles) adlı öyküsü Almanya'da yayımlandı.
- 1961 Haziran ayında "Otuzuncu Yaş" adlı ilk öykü kitabı Almanya'da çıktı. Bu eseri için yazara Alman Eleştirmenler Birliği Edebiyat Ödülü verildi. Bachmann 20 Kasım'da Berlin Sanatlar Akademisi üyeliğine seçildi. Giuseppe Ungaretti'den yaptığı şiir çevirileri yayımlandı.
- 1963 Ford Vakfı tarafından bir yıl kalınası için Berlin'e davet edildi.
- 1964 Prag, Mısır ve Sudan'a gitti. 17 Ekim'de yazara Alman Dil ve Edebiyat Akademisi tarafından "Georg Büchner Ödülü" verildi. Bachmann, ödül töreninde "Rastlantılar İçin Bir Yer" (Ein Ort für Zufälle) başlıklı konuşmasını yaptı.
- 1965 22 Ocak tarihinde Berlin'den Simon Wiesenthal'e yazdığı mektupta, Nazilerin savaş suçları için öngörülen zamanaşımı süresinin uzatılmasından yana olduğunu belirtti. Hans Werner Henze'nin komik operası "*Genç Lord*" için kaleme almış olduğu librettouyu yayımladı. "Vietnam Savaşına karşı Bildiri"yi imzalayan yazar, sonbaharda

- Hans Magnus Enzensberger'le birlikte COMES (Avrupa Yazarlar Birliği) yönetim kuruluna seçildi. Yıl sonunda ölümüne kadar yaşayacağı Roma'ya yerleşti.
- 1966 Zürih,Hamburg,Hannover,Berlin ve Lübeck'de, yazmakta olduğu “*Ölüm Türleri*” (Todesarten) başlıklı romanından parçalar okudu.
- 1968 “Avusturya Büyük Devlet Ödülü”ne layık görüldü.
- 1971 “*Malina*” adlı romanı, “*Ölüm Türleri*”nin ilk kitabı olarak Frankfurt'da yayımlandı. Avusturya Sanayiciler Birliği, yazara “Anton Wildgans Ödülü”nü verdi.
- 1972 “Simultan” adlı ikinci öykü kitabı çıktı.
- 1973 Varşova'daki Avusturya Kültür Enstitüsü'nün daveti üzerine Mayıs ayında Polonya'ya giden Bachmann, Varşova ile Krakau,Breslau,Thom ve Posen üniversitelerinde eserlerinden okudu. Auschwitz ve Birkenau toplama kamp- larını gezdi. 26 Eylül akşamı Roma'daki evin- de çıkan bir yangın da ağır yaralanan Inge- borg Bachmann, 17 Ekim günü öldü. 25 Ekimde Klagenfurt-Annabichl mezarlığında toprağa verildi.

INGEBORG BACHMANN'IN RADYO OYUNLARI

Avusturyalı yazar ve şair Ingeborg Bachmann 'ın yazmış olduğu üç radyo oyunu, uzmanların deyişiyle yalnızca bu türün en yetkin örnekleri arasına girmekle ve bu alana yeni ölçütler getirmekle kalmamış, fakat Bachmann 'ın “bir yazar için düşünülebilecek en büyük mutluluk” diye nitelendirdiği bir özelliğin, başka deyişle “zamanının temsilcisi olabilme” özelliğinin de kanıtlarını sergilemiştir.

Bachmann 'ın şiirlerinde, öykülerinde, yazınsal denemelerinde ve nihayet “*Malina*” adlı romanında odak noktası olarak seçtiği konular ve sorgulamalar, bu radyo oyunlarında da egemendir; bunlar, insanlar arasında gerçek bir iletişim kurabilmenin güçlüğü, sıradan yaşamların dışına çıkma isteğinin yaygınlığına karşın, bunun için gerekli adımları atabilme yürekliliğini çok az insanın gösterebilmesi, bu bağlamda en güçlüymüş gibi gözükken isteklerin sonunda çoğunlukla günlük yaşamda, “kaynağı iki insan arasındaki ilişkide yatan” faşizmlere boyun eğilimiyle noktalanması, gerçek anlamdaki aşkın, kurulu düzenlere ters düşen bir olgu niteliğini taşımasından ötürü asla gerçekleşmemesi gibi konular ve bunların beraberinde gelen sorgulamalardır.

Bachmann 'ın 1952 yılında yayımlanan ilk radyo oyunu olan “*Bir Düş Alışverişi*” (*Ein Geschäft mit Träumen*), sıradan yaşamların dışına çıkabilmek için düşler kurmakta cömert davranan, ancak iş bu düşlere gerçek anlamda sahip olabilmek için gerekli özverilerde bulunmaya geldiğinde, son adımı atmamak için bütün bahanelerini kendi kendine yaratan, sıradanlığın yazgısını kendine kendi eliyle biçmiş insanoğlunun tragedyasıdır.

1954 yılında yayımlanan “*Ağustos Böcekleri*” (*Die Zikaden*) ise, yine ilk radyo oyununa benzer biçimde, kurulu düzenin toplumundan kaçmak isteyen insanoğlunun, kendini en güçlü olarak duyumsadığı zaman parçalarında bile ne denli tutsak olabileceğinin öyküsüdür. En köktenci olduğu sanılan “kaçışların” gerçekte ne denli yapay ve kısa vadeli olduğunun sergilenmesi, oyunun odak noktasıdır.

Bachmann 'ın son ve belki de en tanınmış radyo oyunu

olan “*Manhattan’ın İyi Tanrısı*”, bütünüyle gerçek aşkın olanaksızlığı temeline oturtulmuştur. Oyunda Jan ile Jennifer’in aşklarının olanaksızlığı, böyle bir aşkın yaşadıkları toplumun temellerine ters düşmesinden, bir tehdit gibi yönelmesinden kaynaklanır.

Şiir dilini bütünüyle radyo oyunu türüne taşıması, bir yandan bu türün teknik gereklerini göz önünde tutarken, öte yandan edebiyatı bu gereklerle çok iyi bir dengeye oturtabilmesi, Ingeborg Bachmann ’ın bu alana getirdiği en önemli yenilikler olarak nitelendirilmektedir.

Ahmet Cernat

BİR DÜŞ ALIŞVERİŞİ

Ingeborg Bachmann

KİŞİLER

Laurenz
Anna
Mandl
Genel Müdür
Pepi
Waldau
Nowak
Sperl
Laternacı
Bileyçi
Balon satan yaşlı kadın
Balıkçı
Polis memuru
Satıcı
Yayalar
1.Santral kız
2.Santral kız
3.Santral kız
1.Çevirmen
2.Çevirmen
3.Çevirmen
4.Çevirmen
Tayfa
Telsizci
1.Siren
2.Siren
ve başkaca sesler

Gürültüler: Bir daktilo takırtısı. Bununla eşzamanlı olarak, uzaktaki bir kilise kulesinin saatinden gelen iki çan sesi.

- MANDL : İnanılır gibi değil, saat beşbuçuk olmuş bile... Sanırım bugünlik artık yeter.
- ANNA : (Gülerek) Benim bir itirazım yok, son günlerde epey fazla mesai yaptık. Zaten siz aşırı yorulmadınız mı? Çok solgun görünüyorsunuz, Bay Mandl!
- MANDL : Solgun mu? Hayır, ışıktandır. Hava artık çok erken kararıyor. Buradaki ışık da kötü. Değiştirmeliyiz. Sanırım neon ışığı gözleri bozuyor.
- ANNA : Evet, ben de kısa süre önce bunu “Haftanın Haberleri” dergisinde okumuştum. Sanırım “Haftanın Haberleri”ydi. Bu ışıktaki koyu renk gözlük takmak gerekiyormuş.
- MANDL : Yok canım, büroda siyah ya da yeşil camlı gözlüklerle çalışmayı düşünmüyorsunuz herhalde! Böylesi, çok dikkat çekici olurdu...Neyse, son cümleyi de yazdınız mı “ve sekiz gün sonra telefonla soracağız. En derin saygılarımızla...”
- ANNA : “Ve sekiz gün sonra telefonla soracağız... En derin saygılarımızla”... Mektubu şefe imzaya da götüreyim mi? Mavi paltolu bey herhalde artık gitmiştir.
- MANDL : Hangi bey, hangi mavi palto...?
- ANNA : Hani randevusuz gelen, ama yine de içeri alınan bey. Paltosu dikkatinizi çekmedi mi? Rengi çok açık maviydi, böyle bir mavi daha önce hiç görmedim. Aslında bir beyefendi böyle giyinmemeli, bilmem siz ne dersiniz?
- MANDL : Ben paltoyu görmedim, ama açık

mavi bence de... evet, bence de epey, neyse...

ANNA : Kopyaları hemen çıkarıyorum, şimdi parafe etmek ister misiniz ?

MANDL : Hayır, şimdi yapmam şart değil, ya da, verin.

(Kâğıt hıştırtıları.)

ANNA : Birinci sayfada bir yanlış yaptım, ama çok iyi silmeyi başardım, hemen hiç gözükmüyor...“Forum”da oynayan filmi gördünüz mü? Adı bana çok komik geliyor: “Yedi Göğün Lastiği”. Silmekten söz edince aklıma geldi... ama belki de konusu bambaşkadır. Bayan Kleemann söyledi - öyle pek ahım şahım bir film değilmiş. Bayan Kleemann çok sıkılmış. Ama adını gerçekten çok komik buluyorum. Bu çok farklı bir şey.

MANDL : Bayan Kleemann demek... kim bu Bayan Kleemann ?

ANNA : Nasıl... tanımıyor musunuz? Hani şu idari işlerde çalışan sarışın!

MANDL : Hayır, idari işlerde tanıdığım bir sarışın hanım yok.

ANNA : Hep telefon edip, hesaplara ilişkin bir şeyler soran sarışın, üç haftadır ikinci ticari müdürün yerine bakıyor.

MANDL : Ha, o mu? Ama ben, sarışın birini tanımıyorum...

ANNA : Yalnızca telefonda konuşursanız elbet tanımazsınız !

MANDL : Bayan Anna, şöyle hemencecik... yani... demek istiyorum ki... burayı şöyle bir düzeltseniz ve anahtarları alıp siz kapatsanız...ben hemen çıkmak istiyorum, dükkânlar kapanmadan... yarın karımın yaş günü, daha çiçek almam gerek...belki çiçeklerin yanı sıra, başka bir şey de...

ANNA : O zaman bir an önce çıkmaya bakın. Burada birkaç dakika daha kalmamın bence hiçbir önemi yok, gerçekten

- MANDL : yok.
- MANDL : Size çok teşekkür ederim...ve şef beni isterse eğer, ona deyin ki...hayır, hiçbir şey demeyin, sabahları hep zamanında geldiğime göre,neden bir defasında da zamanında çıkmayayım. Paltosunu giyer. Evet, yine bir düğmem gevşemiş - sizin paltonuzun düğmeleri de hep böyle gevşek midir? Ben düğmelerimi kendim dikerim, bence aslında bütün erkekler böyle yapmalılar, her bakımdan kadınlara muhtaç olmamalılar.
- ANNA : (*Hafiften güler , çok çekingen bir ifadeyle*) Düğmelere gelince, isterseniz bir defa da ben denerim. Benim düğmelerim gevşek değildir. Çok tuhafsınız doğrusu. Böyle yaptınız diye, eliniz kolunuz bağlı kalmazsınız, yani kadınların karşısında, demek istiyorum. Bazen öyle tuhaf şeyler söylüyorsunuz ki...
- MANDL : O halde. görüşmek üzere, ve dediğim gibi, eğer siz kapatırsanız...dediğim gibi... (*Uzaklaşan ayak sesleri.*)
- ANNA : (*Arkasından seslenerek*) Güle güle! Derin derin içini çeker. (*Kısa bir ara. Sonra kapı açılır.*)
- GENEL MÜDÜR : (*Nahoş bir ses tonuyla*) Duyamadınız mı? Sizi iki kez aradım, telefonu neden açmıyorsunuz?
- ANNA : Ah, bilmiyorum. Telefon çalmadı ki! Belki de yanlış numarayı çevirdiniz, hayır, telefonun çalmadığından eminim, buradan bir an bile ayrılmadım, bir adım uzağa bile gitmedim.
- GENEL MÜDÜR : Kimse kalmadı mı? Sayın amiriniz neredeler? Toz oldular bile, değil mi?
- ANNA : Saat altı olmak üzere...
- GENEL MÜDÜR : Demek altı olmak üzere! Evet, evet. Altı olmak üzere. Demek saatin kaç olduğunu hep dakikası dakikasına bi-

liyorsunuz. Galiba bütün gün saate bakıyorsunuz. Ama size şunu söyleyeyim ki, sürekli saate bakmanız, zamanın daha çabuk geçmesini sağlamaz. Çünkü saat kendini zorla ileriye götürmez, o, çok dakiktir, sayın amirinizden çok daha dakiktir.

ANNA : Ben saate bakmadım; yalnızca Franziskaner Kilisesi'nin çanlarını duy-dum. Çan çok yüksek sesle çalıyor, bizim penceremiz de biraz aralık.

GENEL MÜDÜR : Hava buz gibi oldu bile, pencereyi hemen kapatın. Yoksa soğuk alacağım.

ANNA : Evet, serin bir sonbahar, ama daha soğuk olmadığı için sevinmeliyiz, hâlâ paltomuzun önünü iliklemeden dolaşabiliyoruz. Ben de hâlâ altı ince ayakkabılar giyiyorum... ama insanın bronşları çok zayıfsa eğer, hep dikkat etmek gerekir, çünkü o zaman çok kolay üşütebilir, kimileri yazın bile soğuk alabilir; kısa süre önce bu tür soğuk algınlılıkları üzerine bir şeyler okumuştum, hiç te küçümsenecek rahatsızlıklar değil, sanırım "Dünyaya Bakış"ta okudum - yazıldıklarına göre böyle soğuk algınlılıkları özellikle odalar arasındaki ısı farklarından kaynaklanıyormuş. Yazın bile böylesine tehlikeli olması tuhaf doğrusu, şimdi ise ekim ayındayız ve hâlâ akşamları açık havada oturulabiliyor, ama yine de bazen dikkat etmek gerekir.

GENEL MÜDÜR : Kapatın artık şu pencereyi!

ANNA : Gelen hava küçücük bir aralıktan giriyor, aslında bu kadar çok sigara içildiğinde, içeri biraz hava girmesi iyi bir şey, beyler hep çok sigara içiyorlar, ben sigaraya alışmadığım için memnunum, bir ara alışmak üzereydim... ama şimdi çok memnu-

num...

(*Pencereyi kapatır.*)

GENEL MÜDÜR

: Bari Laurenz burada mı?

ANNA

: Evet, eminim burada olduğundan, sanırım yıllardır sizden önce çıktığı hiç olmadı. Deyiş yerindeyse, o, hep buradadır. Çok çekingen bir ifadeyle güler.

GENEL MÜDÜR

: Ya, demek hep buradadır! Peki ne yapar “hep burada?” İnsanların “hep burada” olduklarını bana kanıtlamalarından hoşlanmam. “Hep burada” olmak, sırnaşıklık demektir. İnsanlar beni bu yolla etkileyemezler. Benim için önemli olan, yalnızca başarıdır... evet, yalnızca başarı!

ANNA

: Ama Laurenz, çok çalışkan ve çok alçak gönüllü bir insandır, birisi kalkıpta onun hep burada olduğunun ve çalışkanlığının farkına varsa, sanırım bunu tuhaf karşılardı; kimse-nin ağzından onun için tek bir takdir sözcüğü çıkmaz, çıksaydı herhalde bu da Laurenz’e tuhaf gelirdi. Onunla bugüne kadar on cümle bile konuşmuş değilim, ama yine de hakkındaki izlenimim böyle - hayır, abartıyorum, elbet onunla on cümleden fazla konuştum, iki yıl boyunca çok daha fazla konuşmuş olmalıyım. Demek istediğim şu ki, onunla on cümleden fazla konuşmadığım gibi bir duyguya sahip olmak, sanırım hemen her şeyi açıklıyor...

(*Telefon çalar.*)

ANNA

: (*Ahizeyi kaldırır - GENEL*

MÜDÜR’e) Özür dilerim. (*Telefona*)

... Alo, evet, hayır, çıktı. Bay Laurenz, biraz buraya gelebilir misiniz, evet, size verecek bir işim var, bu işi üstlenebilerseniz çok memnun kalırım (*Güler*). Kapattı! Buraya gelmek üzere yola çıktı bile... Ahizeyi yerine

- GENEL MÜDÜR : koyar.
: Söyleyin ona, gidebilir, böyle
arsızca fazla mesaiye kalmasındansa,
gitmesini çok daha yeğlerim. Bana
paltomu getirin. Sonra Laurenz
büroyu kapatsın.
- ANNA : Peki efendim, hemen. (*Uzaklaştığı
duyulur.*)
- LAURENZ : (*Kapı açılır, ayak sesleri yaklaşır*)
İyi akşamlar... Bayan Anna çıktı
mı?... Herhalde daktiloyu kaldırmamı
isteyecekti benden, çünkü yarın
onarımına gönderilecek... E harfı çok
zayıf vuruyor.
- GENEL MÜDÜR : Hım.
- ANNA : (*Geri döner*) Buyrun, eldivenlerinizi
de buldum, onları pencerenin içine
bırakmaktan hoşlandığınızı biliyor-
dum... bunu çok ilginç buluyorum.
- GENEL MÜDÜR : Ne? İlginç mi? Hım. İyi geceler; siz
de bir an önce çıkmaya bakın.
- ANNA VE LAURENZ
BİR AĞIZDAN : İyi geceler, sayın genel müdür.
- ANNA : Gidebilirsiniz artık, Bay Laurenz,
size söylemek istediğim, buydu; şef,
binadan hep en son ayrılmak zorunda
olmadığınızı düşünüyor. Biliyorsu-
nuz, bazen çok öznel, belki en son
çıkmasaydınız da öfkelenirdi, ama ne
yapalım ki şimdi en son sizin
çıkmanıza öfkeleniyor... Bunu yanlış
anlamamalısınız, zaten bana sorar-
sanız aslında yapmanız gereken, her
şeyi bu kadar ciddiye almamak.
- LAURENZ : Evet, evet, anlıyorum...hayır, aslına
bakarsanız anlamıyorum ama, yine de
çok nazıksınız Bayan Anna, bana hep
çok iyi...çok dostça davranıyorsunuz.
Evet.
- ANNA : (*Kapıya kadar uzaklaşan ayak sesle-
ri duyulur, orada bir kez daha durur:*)
Lütfen anahtarları çıkarıp kapıcıya
bırakmayı unutmayın. İyi geceler.

- LAURENZ : *(Kapı kapanır.)*
: *(Yalnız kaldıktan sonra, kendi kendine)* Elbette, bugüne kadar unuttuğum hiç olmadı ki...şu daktilo. *(Daktilonun birkaç klavyesine basar.)* E harfı neredeyse hiç çıkmıyor...Pencere de kapalı... *(Pencerenin mandalını bir kez daha deneller.)* Anahtar... *(Dışarı çıkar, odanın kapısını kilitle, kordorda yürür, musluğu açıp ellerini yıkar, şarkı söyler.)*
Zamanı geldi,zamanı geldi, hemen suya,
su aydınlanırken, kararmakta dünya...
Zamanı geldi, zamanı geldi...
Tamam...ama şu musluk...belki de tesisatçı bir baksa iyi olur...çünkü hâlâ damlıyor... tamam... Bu da ne?.. Kim bırakmış olabilir bu sabunu?.. Ah, herhalde Bay Tremmel unutmuştur... Lux marka bir sabun... hım. *(Kurulur.)*
- PEPİ : Paltonuzu getireyim mi, Bay Laurenz ?
- LAURENZ : Hayır Pepi, teşekkür ederim. *(Dolaba gider, paltosunu çıkarıp giyer.)*
Artık gidebilirsin.
- PEPİ : O halde iyi geceler, Bay Laurenz.
- LAURENZ : İyi geceler. *(Kapıyı kilitle, merdivenlerden iner.)* İyi geceler, Bay Waldau...
- WALDAU : İyi geceler!
(Merdivenlerden inmeyi sürdürür.)
- LAURENZ : *(Kapıyı vurur.)* Anahtarları getirdim, Bay Nowak.
(Kapıcının penceresi açılır.)
- NOWAK : Ah, siz misiniz, Bay Laurenz?
Bugün her zamankinden erken çıkıyorsunuz...
- LAURENZ : Evet, şef izin verdi de...
- NOWAK : İzin vermesi hoş doğrusu! Mesai zaten bitti...
- LAURENZ : İyi geceler, Bay Nowak.

- NOWAK : İyi geceler, Bay Laurenz, yarın Bayan Trenzinger'e söyleyin de, burayı da bir temizlesin. Toz neredeyse parmak kalınlığında oldu...
- LAURENZ : Merak etmeyin, söylerim Bay Nowak. İyi geceler... *(Aşağı inip caddeye çıkar. Caddeden gelen gürültüler. Laurenz, yine o şarkıyı mırıldanır)*
Zamanı geldi, zamanı geldi
(Laurenz yürürken, gelip geçenlerin konuşmaları.)
- BİR HANIM : Soprano, yüksek tonlarda bir bülbülden farksızdı...
- BİR BAŞKA HANIM: Söylendiğine göre orkestra şefiyle aralarında...
- BİR ERKEK : Son kez, son bir kez söylüyorum sana... sen daha beni tanımadın...
- BİR HANIM : Doğrusu Koreny'den böyle bir şey asla beklemezdim, asla, asla! Böyle yapmakla bütün dürüst insanların saygısını yitirdiği biliyordur herhalde...
- BİR OĞLAN
ÇOCUĞU : Parkring'de bu saatte açık olan bir dondurmacı biliyorum...
- İKİNCİ OĞLAN
ÇOCUĞU : Eğer bana biraz borç verirsen...
- HALKIN ARASINDAN
BİRİNCİ KADIN : Ölen, hayır, katil.
- HALKIN ARASINDAN
İKİNCİ KADIN : Tabii polis yine işi ağırdan aldı.
- HALKIN ARASINDAN
BİRİNCİ KADIN : Korkunç... gırtlığı kesilmiş..
- LAURENZ : Kararmakta dünya...
(Gürültüler: Büyük ve geniş bir caddeden geçen otomobillerin tekerleklerinden çıkan yumuşak sesler, önce tekdüze, sonra giderek daha belirgin, bütün insanlar dururlar. Bir düdük sesi.)
- POLİS : Siz, kırmızı ışıkta karşıya geçemezsiniz! Duydunuz mu? Bakın,

herkes nasıl bekliyor! Evet bayım, siz! *(Kalabalığın yine harekete geçtiği duyulur, yaklaşan otomobillerden fren sesleri gelir.)*

MANDL

: Laurenz, siz miydiniz karşıya geçmek isteyen?

LAURENZ

: Tanrım, Bay Mandl!

MANDL

: Size iyice bağırды galiba! Eve mi dönüyorsunuz, yoksa hâlâ sevgili firmamızın işlerini mi kovalamaktasınız?

LAURENZ

: Hayır, sevgili firmamızın işlerini kovalamıyorum, ama eve de dönmüyorum. Evim, yedinci bölgede. Bugün erken çıktım. Biraz dolaşmak istiyorum...

MANDL

: Neyse, demek tek erken çıkan, ben değilmişim. Daha alışveriş yapmam gerek, karımın yaş günü var da.

BİR ERKEK

: Bence bu, şımarıklıktan başka bir şey değil, evet... bu gençlik... bir uçuşuma gidiyor...

MANDL

: Bir çeyrektr o vitrin senin, bu vitrin benim, dolaşıp duruyorum ve ne alacağıma hâlâ karar veremedim.

BİR ERKEK

: Bu, kulağa bir roman gibi geliyor. Sicilya'da demiştiniz, değil mi...

BİR KADIN

: Dikkat etsenize, nereye gittiğinize bakın...

MANDL

: Böyle son anda bir kadına ne alınabilir, bilemiyorum. Siz herhalde alışverişlerinizi birkaç hafta öncesinden planlıyorsunuzdur. Böyle her şeyi son anda düşünmemin bir kusur olduğunun farkındayım...

BİR KADIN

: Şu anda kendi kendimi tokatlayabiliyim... ama biliyorsun... artık günümüzde hafızasına güvenebilen kalmadı gibi. Sinirlerim öyle bozuk ki, anlatamam...

BİR ERKEK

: Felaket... felaket... Çin Hindinden Arjantin'e kadar.

LAURENZ

: Ben hiç alışveriş yapmam, yani

- böyle şeyler asla almam demek istiyorum. Ben evli değilim...
- BİR ERKEK : 150.000 şilin, bunlar hırsızdan farksız...
- LAURENZ : Sabahları evime bakan kadın kahvaltımı getirir, öğlenleri ve akşamları sandöviç yiyip çay içerim... bunun dışında aslında hiçbir gereksinimim yok.
- MANDL : Ama sevgili Laurenz, o zaman çok para biriktirebiliyorsunuz demektir. Ya da gizliden baktığınız biri mi var? *(Alaycı bir ifadeyle güler.)* Çünkü böyle şeyler de oluyormuş...Bakın, kıpkırmızı kesildiniz.
- LAURENZ : Hayır, kıpkırmızı kesildiğim falan yok.
- MANDL : Neyse, artık rahat bırakıyorum sizi. Bakın ne diyeceğim, biraz benimle gelin ve alış verişlerimde bana yardımcı olun.
- LAURENZ : Bilmem ki... Zamanım var aslında, ama bir kadına alınacak armağanlar için... yararlı olabilirmiyim, bilemiyorum... Belki de alış verşi yalnız yapmanız...
- BİR KADIN : Franzi, Franzi, Franzi!!!
- MANDL : Ne dediniz? Siz kaç yaşındasınız Tanrı aşkına? İnsan size baktığında tam olarak kestiremiyor, kimi zaman ürkek bir çocuk gibisiniz, ama hemen ardından feleğin çemberinden geçmiş bir adam izlenimini uyandırılıyorsunuz - ne denir, hayat işte - hayat dediğiniz, böyle, herkes payına düşeni taşımak zorunda, öyle değil mi? Bu hiç kuşkusuz sizin için de geçerli ve sanırım hayatınız hiç kolay değil, ne dersiniz ?
- LAURENZ : Evet, ama kışın dağa çıkarım. Bu firmada çalışmaya başlayalı altı yıl oldu, bilmem bunu biliyor muydunuz? Aylığım ancak şimdi yükseltildi, fakat

- sanırım şimdi elime daha az para geçiyor... vergiden ötürü... ama paramın kalanını kış için biriktiriyorum.
- MANDL : Demek bunun için çalışıyorsunuz. Evet, plan yapmak aslında güzel bir şey. Bu da bir tür lüks sayılır.
- BİR KADIN : Dikkatli baksana, saçları boyama...
- MANDL : Ben de bir kez dağa çıkabilmeyi çok isterdim. Karım yazın bir kıyı kentine gitmeyi yeğliyor, gelgelelim sonunda hiçbir yere gidemiyoruz, hayır, hiçbir plan gerçekleşmiyor, en azından bizim yaptığımız planlar. Siz herhalde bu işi çok daha iyi başarıyorsunuz. Hep sessiz bir insansınız. Sessiz insanlar her zaman her şeyi çok daha iyi başarırlar. Sizinle bu kadar konuşabildiğimize bile çok şaşırđım.
- LAURENZ : Aslında sohbetten kaçan biri değilim...
- MANDL : Şuna ne dersiniz? Bir ipek eşarp. Gelin buraya, gelin! Bakın şu eşarplara! Ne dersiniz...uygun olur mu acaba?... 80 şilin. Bir ıslık çalar.
- LAURENZ : Evet, bir ipek eşarp belki de iyi olur, mesela şu yeşil renklisi...Ama bu zevke bağlı.
- MANDL : Çok pahallı. Böylesini gördünüz mü hiç? Akıl almaz fiyatlar, sanırım ipek eşarp uygun değil. Belki de bir çift çorap almalıyım. Evet, çorap iyi; karımın hep kullanabileceği bir şey.
- LAURENZ : Evet, çorap belki çok daha uygun.
- BİR KADIN : Şu elbiseye bak!
- BİR ERKEK : Yürü şimdi! Yoksa haftalık haberleri kaçıracāız.
- MANDL : Mendil de olabilir. Mendil pratiktir, hep kullanılır.
- LAURENZ : Evet, mendil çok pratiktir.
- MANDL : Birkaç mendil ve çiçek alacağım, bence cömert bir armağan sayılır.
- LAURENZ : Cö...mert, hiç kuşkusuz. Mendiller

- MANDL : ve çiçekler.
: Ama belki bir şey daha eklemek iyi olur, tatlı bir şey, mesela biraz bon-bon...
- LAURENZ : Evet, belki...
- MANDL : Benimle gelmek ister misiniz ?
Önce şu mendilleri almalıyım... Ya da beklemeyi mi yeğlersiniz? İnanın hemen dönerim. Ben her işi çok çabuk yaparım.
- LAURENZ : O zaman bekleyeyim, daha iyi. Siz dönünceye kadar burada biraz tur atarım. Ya da, sizce uygunsa eğer, rıhtıma kadar yürürüm.
- MANDL : Ne demek, elbette. (*Dükkâna doğru uzaklaşır, kapı açılır, bir satıcı kız girer selamlar, kapı yeniden kapanır.*)
(*Caddenin gürültüsü yeniden artarak duyulur. Sahne tamamen caddededir.*)
- USTURA BİLEYCİSİ : Yeni buluşumu görmeden geçmeyin, bayım. “Usturafiks”, bütün traş bıçaklarını bilir. “Usturafiks” kâğıt kadar ince hale getirir. “Usturafiks”, her traşı bir zevke dönüştürür; yüzü kesme diye bir şey yoktur, ister sert, ister yumuşak olsun, her sakal “Usturafiks”in önünde pes eder.
- BİR KADIN : Hadi yürü, böyle bir saçmalığa kim para verir ki..
- BİR ERKEK : Şu koşuşturma yok mu, insanı deli eder...
- YAŞLI KADIN : Balonlar, mavi ve kırmızı balonlar. Sadece iki şilin, beyefendi! Acaba beyefendi, muhterem nişanlılarına bir balon götürmek istemezler mi? Evdeki çocuklar için bir mavi balon, beyefendi.
- LAURENZ : Hayır, teşekkür ederim, balona ihtiyacım yok.
- LATERNACI ADAM : (*Kısık sesle ve laterna müziği eşliğinde:*)
Bugünle yarın arasındadır
gece ve düşler,

Üzölmeyin onun için,
Üzölmeyin onun için,
Bugünle yarın arasındadır
gece ve düşler.

(*Laternanın sesi uzaklaşır.*)

BALIKÇI

: Bugün her şey daha ucuz! Taze balıklar, nehir balıkları, bugüne kadar böyle ucuzu hiç olmamıştı, beyler. Alabalıklar, güzel alabalıklar... Şuradaki güzel balıkçı kıza bakın, iri turna balığını ve tombul sazan balığını sizler için o tuttu. Beyler! Bugün bütün balıklar, her zamankinden ucuz.

LATERNACI ADAM : (*Yeniden yaklaşır:*)

Beyaz bulutlar örtüyorum üstüne,
en uzak yıldızları yakıyorum sana.
Her insan ister dinlenmeyi günün
birinde,
ister çocuk, ister kadın, ister adam,
kim olursa.

(*Konuşur:*) Gönlünüzden ne koparsa,
sevgili efendim. Evde beş çocuğum
ve hasta bir karım var.

LAURENZ

: (*Utangaç*) Üstümde gerçekten para yok. Ama belki de size bir sosisli sandöviç...

LATERNACI ADAM : Aman Tanrım...teşekkür ederim...

(*Laterna sesi uzaklaşarak devam eder, mikrofon, Laurenz'le birlikte gider, caddenin gürültüsü gelir, sonra ansızın araya tuhaf bir müzik girer, düş dükkânına yaklaştığımız sürece bu müzik, bir leitmotiv niteliğiyle yinelenenecektir. Satıcı, kepenklerle uğraşmaktadır.*)

LAURENZ

: Özür dilerim...

SATICI

: Buyrun?

LAURENZ

: Bu dükkânda mı çalışıyorsunuz?

SATICI

: Evet, buyrun?

LAURENZ

: Vitrininiz iyi aydınlatılmamış.

Kapatıyor musunuz?

SATICI

: Hayır, aslında henüz açıyorum. Buy-

- run, girin. Size nasıl yardımcı olabilirim?
- LAURENZ : Teşekkür ederim. Geçerken şöyle bir vitrininize bakmıştım. Bir tanıdığımı bekliyorum, kendisi her an... Kendisi şu biraz ötedeki modaevinde... sırf vitrininizdekilerin ne olduğunu iyi göremediğim için yaklaştım. Yani bir tür merak. Bağışlayın beni, ama bu paketlerin, şu saydam kâğıda sarılı şeylerin ne olduğunu kestiremiyorum. Işık çok kötü.
- SATICI : Daha iyi bir ışıktaki görmek istediğiniz nedir?
- LAURENZ : Bilemiyorum... sizden tekrar özür dilerim.
- SATICI : Belki uygun bir şey bulursunuz. Size mallarımızı memnuniyetle gösterebilirim.
- LAURENZ : (*Giderek daha kararsız*) Hayır, gerçekten zahmet etmeyin. Aslında satın almak istediğim bir şey yoktu, hiçbir şey istemiyorum... olanaklarım el vermez.
- SATICI : (*İhtiyatlı bir ifadeyle*) Nasıl isterse-niz... mallarımızı göstermekten zevk duyardım.
- LAURENZ : Beklediğim beyin nerede kaldığını bilemiyorum... hâlâ dönmemesi beni şaşırtıyor, çünkü hemen döneceğine söz vermişti...oysa sanırım on dakikadır buralarda bekliyorum...
- SATICI : Sizi zorlamış olmak istemem.
- LAURENZ : Hayır,hayır, rica ederim, benim hatamdı, meraklı davrandım, nasıl bu kadar meraklı gibi davrandığımı anlamıyorum. Beklediğim için oldu. İyi geceler.
- SATICI : Güle güle, beyefendi. (*Burası istenirse çıkarılabilir.*)
- LAURENZ : (*Ses için filtre kullanılabilir*) Neden bu kadar geç kaldı? Hemen döneceğini söylemişti. Normal devam.

(Müzik hafifler, buna karşılık atmosfer şimdi daha gergindir, Cadde etkisi gerçek seslerle değil, yankılarla yaratılır.-Caddeden bazı gürültüler gelir.)

YAŞLI KADIN

: Balonlar, mavi ve kırmızı balonlar. Yalnızca iki şilin, beyefendi. Muhterem nişanlığınıza kırmızı bir balon götürmek istemez misiniz?

LATERNACI

: Bugünle yarın arasındadır gece ve düşler,
Üzülmeyin onun için,
Üzülmeyin onun için,
Bugünle yarın arasındadır gece ve düşler.

BALIKÇI

: Şu güzel balıkçı kıza bakın bir kez. Tombul sazan balığını ve iri turna balığını sizler için o tuttu. Bugün sizler için her şey daha ucuz, beyler.

BİR ADAM

: Bu durumda iki çarpı ikinin dört ettiği söylenemez...

BİLEYCİ

: "Usturafiks"le bütün traş bıçakları daha keskin olur, beyefendi. Bu traş bıçaklarıyla her şeyi, gece ile gündüzü... su ile ateşi, yukarısı ile aşağısını, dışarısıyla içerisini birbirinden milimi milimine ayırabilirsiniz...
(Laurenz, koşmaya başlar, ayak sesleri çok yüksek gelir.)

LATERNACI

: *(Yine yankılı)*
En uzak yıldızları yakıyorum sana,
Beyaz bulutları örtüyorum üzerine.
(Hızlı bir geçiş; Laurenz koşar, güçlükle soluk alır, kapı açılır, menteşe gıcırıtısı duyulur, caddeden gelen gürültüler kesilir, müzik başlar.)

LAURENZ

: *(İçerdedir)* Bu nasıl bir müzik böyle? Radyoyu mu açtınız?

SATICI

: Hayır, benim radyom yok. Ayrıca müzik de duymuyorum.

LAURENZ

: Dinleyin, dinleyin bakın. Nedir bu?

SATICI

: Havada uçuşan tozlar olabilir, inle-

yen kırışler olabilir, ya da amiyane söylemek gerekirse, kentin gürültüsüyle sarsılan döşemeler olabilir.

LAURENZ

: Ortalık bulanık görüyor. Belki de kulaklarımda yankılanan, gerçekten de havada uçuşan tozlardır. Burada işler pek iyi gitmiyor gibi. Neden dükkânın içinin daha temiz ve daha aydınlık olmasına dikkat etmiyorsunuz? Lambanızın bir abajuru bile yok. Sonra bu sinekler - Sonbahar bitmek üzereyken artık ortada sinek kalmaz.

SATICI

: Yakınmakta neden acele ediyorsunuz? (*Sesinde herhangi bir tonlama olmaksızın*) Bu durumun nedenini bilmiyorsunuz ki! Buyrun, oturun lütfen!

LAURENZ

: Neden? Rica ederim, ben yalnızca...

SATICI

: Buyrun, şu sandalyeye oturun. Biraz önceki ciddi ifadeyle. şimdi tek yapmam gereken, ışığı söndürmek.

LAURENZ

: Işığı mı?... Hayır, yapmayın... ışığı söndürmeyin.

(*Işık düğmesinin kapatılmasından çıkan ses, müzik çok güçlenir.*)

SATICI

: (*Ciddi, neredeyse alışlagelmiş bir tonla konuşur, Laurenz, ilk "müşterisi" değildir*) şimdi sanki derin bir suya girmişsiniz, ama gözlerinizi yine de açık tutabiliyorsunuz - kırmızı ve gümüş renkler, gözlerinizin önünde titreşmekte, düşlerin mavi bayrakları ise uykunuzda dalgalanıyor. Genişlik, yükseklik ve derinlik silinip gitmiş, uzamı artık kavrayışınızın dışında kalmış - Zaman ise hem artık durmuş, hem de eskisinden daha hızlı ilerlemekte, öylesine hızlı ki, sanki sonuna yaklaşıyor, sanki hedefine vardı varacak.

LAURENZ

: (*Korkmaksızın*) Işık, gözlerime çok fazla; uyanıklığım ve uykum için düşler, çok fazla. Aşırı fazla.

SATICI

: *(Ciddi)* Hepsi birden olunca, çok fazla. Siz en iyisi düşleri birer birer görün. Sola bakın, orada, aşağıda küçük bir düş var, ondan başlayın. En iyisi, küçük düşlerle başlayın... yoksa seçiminizi yapmakta zorlanırsınız. *(Yeni bir müzik başlar; bu müzik, korku motifini belirgin kılmak için, sık sık hızlı tempodadır.)*

BİRİNCİ DÜŞ

(Gürültüler; bir tren bazen yakında, bazen biraz daha uzaktadır, ama çoğu kez korku verecek kadar yakındır.)

LAURENZ

: Bay Mandl! Dostum! Bay Mandl! Dostum! Mandl! Çabuk, daha çabuk, acele edin!

MANDL

: Yapamam, artık yapamam.

LAURENZ

: Geliyor. Geliyorlar, Bay Mandl!

MANDL

: Artık yapamam...

ANNA

: Ellerim kanıyor, dizlerim kanıyor.

MANDL

: Artık yapamam.

LAURENZ

: Daha hızlı, daha hızlı, tünele kadar.

MANDL

: Artık tüneli başaramam, artık ellerle başaramam!

LAURENZ

: Tünel işte burada, hayır, orada, hayır, hayır, burada.

ANNA

: Bana yardım edin, ellerim kanıyor.

LAURENZ

: İşte tünel burada. Bana bir merdiven verin.

ANNA

: Kanıyorum, kan kaybediyorum. Geliyorlar.

LAURENZ

: Yukarıya, tünelin üzerine tırmanmak zorundayız.

MANDL

: Merdiveni at, geliyorlar.

ANNA

: Saatte iki yüz kilometreyle.

Kanıyorum, saatte iki yüz kilometre hızla kanıyorum.

LAURENZ

: Kendinizi tünelin önüne atın, kendinizi kalbinizle tünelin önüne atın.

ANNA : Laurenz! Yardım edin bana. Kalbim, kalbim acıyor.

LAURENZ : Kalp geçsin tünelden. Önce kalp geçsin.

MANDL : Kendimizi lokomotifin önüne atmak zorundayız.

ANNA : Laurenz, lokomotifı durdurmak zorundasınız.

LAURENZ : Durmalı! Durmalı!

ANNA : Kalbim, saatte iki yüz kilometreyle kanıyor.

GENEL MÜDÜR : *(Uzaktan)* Havadan saldıracağız!

ANNA : *(Haykırmaya)* Duyuyor musunuz, kalbimize saldırıyor.

LAURENZ : Siper alın, toprağın altına girin!

MANDL : Toprağın altına!

ANNA : Ama toprak kanıyor! Benim toprağım, benim toprağım kanıyor.

GENEL MÜDÜR : *(Uzaktan)* Dikkat. Bombaları bırakın!
(Bomba sesleri.)

LAURENZ : Acıyın!
(Bu sahne bir anda kesilir. Sonra o eski şaşırtıcı müzik hafiften duyulur.)

SATICI : Neniz var, kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?

LAURENZ : Ah, evet, hayır...korkunç, ha... Bura-dayım demek ... iyi öyleyse.

SATICI : Ansızın “acıyın” diye bağırdınız - bunun üzerine neniz var diye görmek için ışığı açtım.

LAURENZ : Yalnızca, yalnızca... korkunç bir düştü, öyle değil mi?

SATICI : Üzgünüm. Demek bunu almak istemiyorsunuz. Tabii. Aslında size başka bir düş göstermek istiyordum.

LAURENZ : Evet, bir başkası olsun lütfen. Ama sonunun yine böyle kötü olmaya-cağına söz verin.

SATICI : *(Gülümseyerek)* Her tarafınız titriyor. Buyrun, mendilimi alın. Alnınızdaki teri silin.

LAURENZ : Mendil, evet... ama aslında gitmeliy-

SATICI : dim, gitmek zorundaydım. Tanıdığım hemen birkaç mendil..
 LAURENZ : Şimdi bir sonraki düşü gösterebilir miyim?
 SATICI : Evet, lütfen... hayır, teşekkür ederim.
 SATICI : Sonra. Şimdi önce ışığı kapatmalıyım.
 (Elektrik düğmesinin sesi.)

İKİNCİ DÜŞ

(Telefonlar birbiri ardına bağlanır.)

1.SANTRAL KIZ : Genel Müdür Laurenz, bağlıyorum.
 2.SANTRAL KIZ : Genel Müdür Laurenz, bağlıyorum.
 3.SANTRAL KIZ : Genel Müdür Laurenz, bağlıyorum.
 ANNA : Burası, Ekselansları Genel Müdür Laurenz'in bürosu. Şu anda telefon bağlanması olanaksız. Bekleyin.
 3.SANTRAL KIZ : Bekleyin. Bağlanması olanaksız.
 2.SANTRAL KIZ : Bağlanması olanaksız, bekleyin!
 1.SANTRAL KIZ : Özür dilerim, sayın Bakan, sizi bağlayabilmemiz olanaksız. Bekleyin.
 SESLER : (Dört bir yandan) Bekleyin. Bekleyin. Sizi bağlayabilmemiz olanaksız.
 LAURENZ : Bu, bugün kabul ettiğim son telefon konuşmasıydı. Artık hiçbirini kabul etmiyorum. Hepsi beklesinler, beklesinler, anlıyor musunuz?
 ANNA : Hepsi beklesinler. Emredersiniz, Ekselansları.
 LAURENZ : Halılar, sesleri boğabilmek için daha yumuşak olmalı. Buradaki sesler çok yüksek, aşırı yüksek, anlıyor musunuz, Anna? Herkesin daha sessiz olmasını ve beklemesini sağlayın.
 ANNA : (Bitkin, soluk alarak) Emredersiniz, Ekselansları. Herkes daha sessiz olacak ve bekleyecek.
 LAURENZ : Şimdi diktafona şunu dikte edin:
 "Bu konuda son kez dikkatinizi

- çekiyoruz, buna aykırı davranıldığı takdirde...”
- ANNA : *(Aygıtı dikte eder)* “...son kez dikkatinizi çekiyoruz, buna aykırı davranıldığı takdirde...”
(Anna’nın söyledikleri, çok sayıda ses tarafından iletilir, daha sonra uzaktan bu sözleri kâğıda geçiren daktiloların takırtısı duyulur.)
- LAURENZ : Elinizi çabuk tutun, bu çocuk oyuncu çağı dikte için korkunç zaman harcıyorsunuz. Bütün bu işler çok daha sessiz görülebilirdi. Ama siz çaba göstermiyorsunuz.
- ANNA : Fakat çaba harcıyorum, Ekselansları Laurenz, gerçekten çaba harcıyorum.
- LAURENZ : Arabamı getirin, yazı masama gitmek istiyorum. Direksiyona geçin ve beni büyük toplantı salonuna götürün. *(Yüksek perdeden otomobil gürültüsü, ardından fren sesleri.)*
- ANNA : Yeterince hızlı sürmedim mi? Sizi öfkeliendirdim mi? Bana çok kötü bakıyorsunuz.
- LAURENZ : Hak ettiğiniz gibi, aynen hak ettiğiniz gibi. Silin şu göz yaşlarınızı.
- ANNA : Nasıl emrederseniz, Ekselansları.
- LAURENZ : Evet, emrettiğim gibi, yinceleyin. *(ANNA hemen yineler.)* Dansözleri çağırın buraya. İstedğim... yapmak zorunda olduğum... yapabileceğim... ben... ben... kesin olarak... ve bir daha asla... Dansözleri çağırın dedim... ve güzel bir müzik.
- ANNA : Müzik yok. Müzik çıkıp gitti, hemde uzun zaman önce.
- LAURENZ : O zaman yeni bir müzik alınacak demektir.
- ANNA : Bütün ülkede hiç müzik kalmadı.
- LAURENZ : O halde yeni bir müzik yazılacak. Besteciye çağırın.
- SESLER : *(Telefon aracılığıyla)* Besteci hemen gelsin, besteci hemen gelsin.

MANDL : Sizin için ne yapabilirim, Ekselansları?

LAURENZ : Siz de kimsiniz, bu ne biçim kılık böyle?

MANDL : Ben besteciyim.

LAURENZ : Bana yeni müzik yazın, bu yeni müzik, artık kimsenin hatırlayamayacağı kadar eski olsun.

MANDL : Başüstüne Ekselansları, hemen yazıyorum...
(Müzik girer.)

LAURENZ : Müzik kesilsin. Kesilsin, kesilsin! Zaman, müzik zamanı değil. Bu, ne müzik, ne de zaman. Dışarı çıkın! Çünkü müziğiniz yalan söylüyor!

ANNA : Gidin, Bay Mandl, Ekselanslarının sizden memnun olmadıklarını görüyorsunuz.

LAURENZ : (Bağırır) Bir daha yalan söylerseniz, bütün aletlerinizi paramparça ettiririm. Bazı şeyleri kırar.
(MANDL koşarak kaçarken, kendisine isabet eden bir nesne yüzünden acıyla bağırır.)

ANNA : Sayın Genel Müdür şimdi ne emrederler?

LAURENZ : Turbanım lütfen. Büyük elması da dirseğimle dokunabileceğim kadar yakınima koyun. Hayır, bunu değil, sevgili dostum Yoşambur Mıhracisi'nin, isim günü nedeniyle düzenlenen şenlikler sırasında bana vermek lütfunda bulunduğunu. Nasıl görünüyorum? Olağanüstü, değil mi? Gülün, benim güvercinim, benim gülen güvercinim. Sert bir ifadeyle. Gülün diyorum, hem de derhal, anlaşıldı mı?

LAURENZ : (ANNA aldığı emre uyarak güler.)
: Ha şöyle, gülmek iyi gelir. Aslında şimdi olduğundan çok daha fazla gülünmesi gerekiyor. Durun, elinize bir kurşun kalem alın. Aklıma bir şey

- gel'ci. Yazın: Halkın Esenliği Bakanlığı 1 ile 37 Şubat tarihleri arasında, iki perşembede bir gülme günü düzenleyecektir. Bu gülme gününde yüzünde hüznün ya da göz yaşlarıyla yakalananlar, 100 birimlik bir para cezasına çarptırılacaktır.
- ANNA : *(Gülerek)* Bugün de perşembe. Kendimi çok keyifli hissediyorum. Düşünceniz olağanüstü. Zaten siz hep çok ilginç bir insandınız.
- LAURENZ : Gülmeyi bırakında yazın! Yazmayı bitirdiğinizde ve yasa, Laurenz Yurttaşlar Yasası kapsamına alındıktan sonra, iktidarı devralmaya hazır olduğumu hükümete bildirin.
- ANNA : Başüstüne, efendimiz.
- LAURENZ : Ve şimdi steno defterleri dışarı çıksın, çevirmenler içeri alınsın! Haberleşme aygıtı! *(Yumruğunu masanın üstüne indirir.)* Artık bıktım bu sonu gelmez erteleme politikasından. Bir sonuca varmak zorundayız. Şimdi yerlerinize, baylar. *(Gürültüler: Birbirine karışan konuşmalar, bir sürü insanın sesi, daktilo takırtıları. Laurenz'le çevirmenlerin aşağıdaki cümleleri, santral kızlar tarafından telefonla başkalarına iletilir.)*
- LAURENZ : Denizötesi ülkelerin Laurenz & Laurenz Transglobe Şirketler Grubu lehine değerlendirilmesini öngören, bu yılki 55. kongreyi açıyorum... 55. kongrenin 32. oturumunu, yani, pardon, 55. kongrenin 32. araoturumunun 3. arakonferansını açıyorum.
- 1.ÇEVİRMEN : *(Rusçayı taklit ederek - Sözcükler tamamen gelişi- güzel seçilmelidir -)* Nihel pab dsobram nijetulavski dsaboros yonitat şulduj dre dre soluskya sotuyaskaya...
- 2.ÇEVİRMEN : Si non mason eryesyation roe-

tetr...vb. *(Bunlar gibi, Fransızca'yı çağrıştıran başkaca anlamsız sözcükler.)*

3.ÇEVİRMEN : Now well adjustetation in limit well shettation no no preparial as resurch weer... *(İngilizceyi çağrıştıran sözcükler.)*

4.ÇEVİRMEN : Ki-vai lun pa pa tay pe mang tung-tung lao Ke Tang... *(Sözde Çince bir dil konuşulur.)*

ANNA : Sayın Genel Müdür! İki telgraf ve bir telsiz mesajı geldi! Buyrun, aceleymiş.

LAURENZ : Acele olan hiçbir şey yoktur. Ama, Tanrı aşkına, verin yine de. Telgrafı açar. Evet, tahmin etmiştim. Bensiz hiçbir iş yapamıyorlar. Anna, benimle geliyorsunuz. Konferansı derhal kesiyoruz. Uçakla gideceğiz. Ya da hayır, söyleyin, özel füzemi getirsinler. Füze pilotuna haber verin. Bu haylaz yine nereye gitti?

GENEL MÜDÜR : Hizmetinizdeyim, Sayın Genel Müdürüm. Hep hazır bekliyorum.

LAURENZ : Ha,ha,ha, bunu yerlere kadar eğilerek söyleyin, yoksa sizi bir köpek gibi kovarım buradan. Bir zamanlar genel müdür olduğunuzu hâlâ unutmadınız demek! Gülünç bir işletmenin genel müdürüydünüz; ama onu ben devraldım; devr almak da ne kelime, doruklara yükselttim, bütün dünyayı saran, bugüne kadar eşi görülmemiş bir organizasyona dönüştürdüm. Eğilin önümde. Hareket edelim. Direksiyona geçin! *(Motor gürültüsü.)*

ANNA : Hava çok sıcak gelirse, sizi yelpazeyle serinletirim.

LAURENZ : Fazla konuşmayın, binin. *(Motor gürültüsü.)* Durun, fikrimi değiştirdim. Ben olmadan iş görmeye alışsınlar. Elçimi göndermem yeterli.

Yön değiştiriyoruz. Bugün, hemen bugün, anladınız mı pilot bey, ayı egemenliğimiz altına alacağız.

ANNA : Ah evet, ay. Orada hep bir sayfiye evim olsun istemişimdir.

LAURENZ : (*Esner*) Cömert davranmak istiyorum, Anna, dileğiniz yerine gelecek, ama unutmadan söyleyeyim, günlerdir artık sizden bıkmış durumdayım, istediğiniz sayfiye şatosunu ayda yaptıracağım, ama ondan sonra tamam. Ülkeden, pardon, dünyadan çıkarılacaksınız ve şimdi sizi bırakacağım yerde kalacaksınız. Anlaşıldı mı, çocuğum?

ANNA : Bay... Bay... Ah, Laurenz, Laurenz, ben böyle bir şeye dayanamam, hâlâ size ilk gördüğüm günkü saygıyı duyuyorum. Ben sizi seviyorum, oysa siz beni kovuyorsunuz. Sizden hiçbir şey istemiyorum, bütün istediğim ayaklarınızın dibinde oturabilmek, cariye olmak, emirlerinizi yerine getirebilmek, ardında şimdiye kadar düşünölmüş en büyük düşüncelerin yattığı o alnınızı görebilmek. Tek istediğim, evet, tek istediğim bu. Beni kovmayın. Benim halefim olarak kimi seçerseniz seçin, bırakın, ona ve size hizmet edeyim...ah, Laurenz.

LAURENZ : Bugün yalnızca gülünecek! Siz ne yaptığınızı sanıyorsunuz? Zırlamayı hemen kesin,yoksa sizi giyo... giyo... yoksa sizi öldürtürüm!

ANNA : O zaman her şey bitti demektir, çünkü yapamam, sızsiz yaşayamam.

LAURENZ : Ne istiyorsunuz? Ne yapıyorsunuz?

ANNA : Kapıyı arıyorum, ben... ah, Laurenz, elimden başka şey gelmez, sızsiz yaşayamam. Bir dakika sonra her şey bitmiş olacak.

LAURENZ : Fakat bu işi burada, yeryüzüyle ay arasındaki yolun yarısında yapı-

mazsınız... Tanrım, hayal gücünden ne kadar da yoksunsunuz. Yaşamınız boyunca sıradan bir insan olarak kalacağınızı hep biliyordum. Ne isterseniz yapın, kapı orada.

ANNA

: Elveda, yeryüzüne de, gökyüzüne de egemen olun. Artık benim zamanım doldu, gözünüzde hiç değer kazanmadım.

(Rüzgârın sesi duyulur, kapı açılıp kapanır.)

LAURENZ

: Zavalılık. Evet, gözümde hiçbir zaman bir değeri olamadı. Hüzünlü bir sıkıntı var içimde. Pilot Bey, ne dersiniz, şu uyuşukluğu üzerimden atıp yeniden canlanmak için bir savaş ilân etsem mi?

GENEL MÜDÜR

: Kime savaş ilân edilecek, sayın Genel Müdür'üm?

LAURENZ

: *(Öfkeyle)* Herhalde biraz kalın kafalısınız. Orası hiç önemli değil... Savaş dedim, sadece savaş ilân ediyorum, o kadar. Hoparlörler devreye girer.

HOPARLÖR

: Laurenz & Laurenz Transglobe Şirketler Grubundan şimdi öğrendiğimize göre, Majesteleri Genel Müdür ve Bakan Doktor Laurenz, savaş ilân etmişlerdir. Savaş yalnızca savaş olsun diye, herhangi bir sınırlama olmaksızın, düşünülebilecek bütün objelere karşı ilân edilmiş olup, en yeni üslerden, gerek Orta Doğu'daki gökyüzünün yıldızlarından, gerekse biraz önce ele geçirilen aydan yürütülecektir. Ekselemları Genel Müdür'ün durumları memnuniyet vericidir.

(Bir marş kısa süre çalınıp kesilir.)

SATICI

LAURENZ

: Evet, ne dersiniz?

: *(Sıkılğan bir gülümsemeyle)* Çok ilginç. Ama bu... hayır, aslına bakarsanız, bu düşü almasam daha iyi...

SATICI : Çok hoş... gerçekten şaşırtıcı. Fakat...
belki de o kadar hoş değil.
: Size memnuniyetle bir düş daha
gösteririm. Elektrik düğmesinin sesi.
Buyrun!

ÜÇÜNCÜ DÜŞ

TAYFA : Vinci döndür, sağda tut... 45 derece
döndür.
ANNA : Yük alındı mı?
TAYFA : Bitirmek üzereyiz. Yolcular binebi-
lirler.
ANNA : Bana yardım edip denetimden geçirir
misiniz? "Securitas"la yolculuk
etmem için kaptanın kendisi izin
verdi. Bana anlatıldığına göre,
dünyanın en güzel gemisiymiş.
TAYFA : Size kolumu verebilir miyim? Buy-
run. Bu kadar güzel bir yolcuyu gemi-
mizde selamlayabildiğimiz için
sevinçliyiz.
ANNA : Teşekkür ederim, siz tam bir centil-
mensiniz. Üniformanız da hoşuma
gitti.
TAYFA : (Güler) Ben de teşekkür ederim. Çok
sevimli bir hanımsınız.
ANNA : Benim adım Anna.
TAYFA : (Gülerek yineler) Anna...
(Farklı bir müzik başlar; bu müzik,
değişik tonlamalarla bütün bu düş bo-
yunca duyulacaktır.)
LAURENZ : Yolculuğa çıkabilmen için pasapor-
tunun olması lazım, Anna. Belgelerin
olmadan gemiye binemezsin. Anna,
bana "hoşça kal" demeden gitme.
Lütfen bana bir kez daha bak. Bir kez
daha elini ver. Neden bugün gitmek
istediğini bilmiyorum. Bulutlar birbi-
rini çok çabuk izliyor, ufukta da kara
bir çizgi var. Bugün yola
çıkamamalısn. Bekle, yarın git.

- ANNA : (*Filtreden geçen sesle*) Bu, güzel bir gemi, beyaz ve büyük, hep renkli, canlı flamalarla süslenmiş, beyaz ve büyük gemilerle yolculuk etmek istemişimdir.
- LAURENZ : Seni anlamıyorum, Anna. Bak, başını kaldır ve tehlikelerle dolu olan gökyüzüne bak. Dinle beni. Başkalarına bakıyorsun, tayfalara gülümsüyorsun, benim seslenmeme ise aldırıyorsun. Ne oldu? Söyle bana; altın saçakların altından yürüyerek altın kentlerden geçtiğimiz günlerden bu yana, çanların meydana- larda aşkımız için çaldığı günlerden bu yana ne oldu, söyle!
- ANNA : Ben büyük, beyaz gemileri seviyorum; gümüş rengi balık pullarından dikilmiş giysileri, deniz yosunundan yapılma kolyeleri seviyorum; büyük, beyaz gemilere çarpan dalgaları seviyorum; tayfaların olağanüstü güzellikteki şarkılarını, kar gibi bulutlara takılan yüksek direkleri seviyorum. Gemi düdüklarının çalışını ve büyük, beyaz gemilerin dümen kırdıkları enginleri seviyorum; ufukta uzanan ve rüzgârın beni güçlü kollarına alarak götüreceği o güneş sahillerini seviyorum, denizin sonsuzluğunu seviyorum.
- LAURENZ : Anna, yanında pasaport yok. Seni denetimden bırakmayacaklar. Beni duyuyor musun? Anna, böyle dosdoğru gemiye koşamazsın. Ondan önce yapman gereken bir sürü işlem var. Anna!
- ANNA : Tayfalar, bana yol açın, geldiğimi kaptana haber verin! Serbest yolculuk hakkım ve sonsuzluk için bir vizem var.
- TAYFA : Kaptan, gemiye binmenizi rica ediyor. Gelin. Kalkıyoruz.

(Gemi düdükları.)

Müzik.

LAURENZ : Neden beni dinlemedin, Anna? Karanlık çizgi ufuktan ayrıldı ve bindiğin gemi şimdi açık denizde.

ANNA : Aramızda yüz mil var.

LAURENZ : Yüz mil, sensiz onca yalnızlık dolu akşam, bütün bir kent ve işim var. Ve aramızda benim özlemim var. Oysa asla böylesine özlememeliydim.

ANNA : Gökyüzü bu saate kadar maviydi, şimdi ise bulutlar gelmekte ve martılar, geminin arka tarafında çığlıklar atarak daireler çiziyorlar. Artık karadan hiçbir şey gözüküyor. Bunca koyu renk gözlü suların olduğunu, kılıç gibi şakırdayan ve sözcükleri daha ağzımdayken parçalayan dalgaların olduğunu bilmiyordum şimdiye kadar.

(Rüzgâr şiddetlenir.)

TAYFA : Aşağıya, kabineye inmелisiniz. Yoksa rüzgâr yanaklarınızı yakar.

ANNA : Ama daha tutunabiliyorum. Bırakın beni, daha tutunabiliyorum, daha uzakları ve denizle birlikte çemberi tamamlayan sonsuz gökyüzünü tutabiliyorum.

LAURENZ : Anna, geri dön!

ANNA : Geri mi döneyim? Nereye? Bir zamanlar kasvetli evleri ve kasvetli büyük kapıları olan bir kentte yaşadım, kapıların üstünde melekler asılıydı ve bir parkın sisli ağaçları, tutkularımı yatıştırdı, kolların bana sarıldığında ise... sahi, kimin kolları sarılırdı bana? Tayfalar söyleyin, kimin kolları sarılırdı bana? Kimin kollarıydı onlar?

LAURENZ : (Uzaktan) Anna! Neden dinlemedin beni?

ANNA : Kimin kolları sarılırdı bana, kimin kirpikleri benimkilere değerdı? Kim

leylâkları çalardı ve ikinci vaktinin şarabını içeyim diye bana verirdi? Burada gündüz yok, gece yok, burada su, her saat soğuk, rüzgâr da her saat güçlü, burada tayfalar her saat hazır ve flamalar gibi direklerde asılı. Karanlık kapıların önündeki vedalaşmaları ve sarılmaları benden kim aldı?

LAURENZ : Yere yat, Anna. Engellenemez bir biçimde sana doğru yönelen korkunç bulutları görmüyor musun?

ANNA : Hep böyle mi durayım, yani sonsuz bir devinim içerisinde hiç kıpırdamaksızın?

LAURENZ : Anna, dağlara gitmeyeceğim. Paramızla küçük bir ev alacağız. Gemiyi terk et, Anna, atla, koş! Gemiden atla ve geri dön! Bahçemizde çiçekler olacak, sana mavi bir balon alacağım, şarap içeceğiz ve üstüne beyaz bulutları örteceğim. Koş ve atla!

ANNA : Kim çağırıyor beni? (*Gülmeye başlar, kahkahaları hiç bitmeyecek gibidir.*) Sensin, Laurenz, beni çağırın sensin! Tayfalar, kıyıdaki küçük, şişman noktayı, kuma dökülmüş bir damla göz yaşı gibi titreyen küçük, gri renkli noktayı görüyor musunuz? O göz yaşı benden gemiden atlamamı ve geri dönmemi istiyor.

LAURENZ : Gülme, Anna. Tayfaların önünde benimle böyle alay edemezsin. Ben bunu hak etmedim. (*ANNA yine güler.*)

LAURENZ : Akşamları işten çıktığımda hep yorgun oluyorum, binadan en son hep ben çıkıyorum. Ve kapıda durduğumda, hâlâ tamamladığım işleri düşünüyorum: Bütün randevuların şeflerinin defterlerine geçirilip geçirilmediğini, bütün yazıların dos-

yalara kaldırılıp kaldırılmadığını, koridordaki muslukların damlayıp damlamadığını ve daktiloların onarımına gönderilip gönderilmediğini bilmek zorundayım. Eve dönerken (*bu bölüm istenirse çıkarılabilir*), caddeler ve insanlar akşamın toz taneleri arasında yitip gittiklerinde, kuşlar çığlıklar atarak damların üzerinde uçtuklarında, ben yorgun oluyorum...

(*ANNA yine güler.*)

LAURENZ

: Eğer geri dönersen, gülmeni ve beni bırakıp gitmiş olmanı bağışlayacağım. (*ANNA daha hafif güler.*)

LAURENZ

: Anna, eğer hemen gülmeyi kesip gemiden atlamazsan, her şey bitti demektir. Kapkara dalgalar, geminin kış tarafını parçalamaya başladı bile, güverte kaplamaları kırılıyor! Benim için yitirilmişsin, kendini kurtar, hem kendin, hem de benim için yitiksin.

ANNA

: Ben, sayfaların olağanüstü güzellikteki şarkılarını seviyorum, denizi ve uzakları, sonsuzluğu ve tehlikeyi seviyorum. Ve sanki üstüme abanan damlarıyla kentten, sonra kıyıdaki küçük, gri renkli göz yaşlarının bana sarılmalarından nefret ediyorum, yaşamdan, dağlara gitmek isteyen, kendilerine bir ev yapan ve akşamların bahçelerinde gözlerimi öpücüklerle örten insanlardan nefret ediyorum... Ama ölümü seviyorum. (*Çok şiddetli bir fırtına başlar. Sonra Mors işaretleri duyulur.*)

TELSİZCI

: (*Bir başka gemiden*) "Securitas", fırtınada su almaya başladı, pozisyonu 236 derece, iki dakika güney enlemi, eksi 17 derece, 11 dakika güney boylamı. Acele yardım istiyor.

SES

: "Securitas" mı? Bandırası?

TELSİZCI

: Bandırası bilinmiyor.

SES

: Cevap verin: "Victoria", pozisyonu

193 derece güney enlemi, eksi 17 derece, 2 dakika güney boyları. Yön değiştiriyoruz. Son hızla yardıma geliyoruz. Dayanın. Dört saate kadar oradayız. Pozisyonunuzu sürekli bildirin. (*Mors işaretleri.*)

TELSİZCI

: “Securitas”, SOS, acle yardım isteniyor, pozisyon hemen hemen aynı. Gemi burundan batmaya başladı. Can kurtaran sandalları indirildi. Sular makine dairesine geliyor. En çok bir saate kadar her şey bitmiş olacak.

SES

: Cevap verin. Dayanın, üç saate kadar oradayız. Son hız geliyoruz. Pozisyonunuzu sürekli bildirin. (*Mors işaretleri.*)

TELSİZCI

: Kesildi. “Securitas”tan telsiz mesajı alamıyorum.

SES

: (*Yüksek tonda, emir vererek*) Dikkat, süaplar kapatılsın. Erişilebilen bütün gemilerle telsiz bağlantısı sürdürülsün. Sandallar indirilsin. Birinci derecede alarm konumuna geçilsin. (*Sesler kesilir.*)

SATICI

LAURENZ

: Artık yeterince görmüş olmalısınız. Neden ışığı yakıyorsunuz? Bu düşü sonuna kadar görmek istiyorum. Çünkü benim düşüm, çünkü Anna var, onu bürodan tanıyorum... ne yapmak gerektiğini bilebilseydim eğer...

SATICI

LAURENZ

: Ne dediniz? Anna mı?...
: Batan gemideki kızıdan söz ediyorum... ah, şimdi önemi yok artık, lütfen ışığı kapatın.

SATICI

: Nasıl isterseniz. Eğer acceleniz yoksa...

LAURENZ

(*Düşteki müzik yeniden duyulur.*)
: Şimdi bir bölümü kaçırdım... Her şey değişti. Denizin dibine dalmak zorunda kalsam bile seni çıkaracağım, Anna! Uzaktan, sanki suyun içinde yürüyormuşçasına, tuhaf seslerle ve

yürüyormuşçasına, tuhaf seslerle ve adımlarla Anna!

ANNA : (Uykudan uyanır gibi içini çekerek)
Neredeyim ben... ne oldu bana?...
Beni kim çağırıyor?...

LAURENZ : (Daha yakından) Anna... sonunda bulabildim seni! Daha da güzelleşmişsin. Tenin daha bir beyazlaşmış ve mercanlardan yapılma bir tacın altından çıkan saçların ışıklar saçıyor.

ANNA : Sevgilim... ne oldu bana?
LAURENZ : Bütün tayfalarla birlikte battın... şimdi onlar, köpekbalıklarının midelelerinde ve paslanmakta olan güvertelerde uyumaktalar. Sana gelince, seni sevdiğim için yaşıyorsun, benim güzel ve küçük balığım. Bak, sana istiridyelerin içinden çıkardığım sütü ve yosunların yemişlerini getirdim, sofranı parlak deniz yıldızlarıyla ve yosunlardan yapılma kordonlarla süsledim.

ANNA : Demek sudan ve derinlerden korkmadın? Bana geldin -her şeyi göze alarak?

LAURENZ : Evet, her şeyi göze alarak!

ANNA : Ve benimle kalmak istiyorsun, öyle mi? Tanrım, hak etmiyorum kalmanı. Burada kalırsan eğer, hiçbir zaman dağlara gidemeyeceksin ve yine hiçbir zaman küçük bir ev yapamayacaksın. Hiçbir zaman bahçede oturamayacağız ve ağaçların arkasından ayın yükselişini göremeyeceğiz.

LAURENZ : Sessiz ol ve kendini suçlama. Artık dağlara gitmek istemiyorum, ikimiz için bir ev de istemiyorum. Senin yanında kalmak istiyorum. Çünkü dünya, senin bulunduğun yerdedir. Senin serin elini tuttuğumda hissettiğim sıcaklığı toprak veremez, kalp atışlarıyla gelen sevgiyi bana bin

insan bile duyuramaz, çünkü o kalp atışlarında denizin ritmi ve senin sonsuzluktan sonsuzluğa esen nefesinin nemi var. Evet, biz sonsuzluğa kadar genç kalacağız ve hiç ölmeyeceğiz. Hep birlikte olacağız ve hiçbir şey bizi ayıramayacak. Evimiz, hayatın pınarlarının üstünde yükselecek, onun sürekli değişen duvarlarının bütün sırlarıyla birlikte yaşayacağız. Ve dipdeki aynalarda senin güzelliğini binlerce kez çoğaltılmış olarak görebileceğim.

ANNA : Seni sadakatin için seveceğim ve sana aşkın için sadık kalacağım.

1.SİREN : *(Konuşmayla şarkı arası:)*
Birbirimize sarılmış, yatmaktayız denizin dibinde, suları örtünmüş, tek bir ağız olmuşuz şimdi, unutmayı ve huzuru solumaktayız.

2.SİREN : Ve sessiz tekne üzerimizde, toprağı götürmekte gülümseyerek, evc.

Söndürmekte sıcacık bir kırmızının dalgası kendisinden daha serin olan güneşi.
3.SİREN : Uyuyoruz ve farkında değiliz artık Sahilde uçup gitmiş saatlerin, sarılmışız birbirimize istiridyeler gibi, içinde incilerin, düşlerin ve kumların saklandığı.

ANNA : Seni sadakatin için seviyorum ve sana aşkın için sadığım.

LAURENZ : Sirenlerin şarkısını dinliyorum ve beni sevdiğini biliyorum, balık pullarından dikilme giysini, yosundan yapılma kolyelerini görüyorum ve beni sevdiğini biliyorum. Ve güzel olduğunu, soluk alıp verdiğini, beni sevdiğin için yaşamın ve dünyanın ta kendisi olduğunu biliyorum...

ANNA : ...beni sevdiğin için...

LAURENZ : ...beni sevdiğin için...

- ANNA : ...beni sevdiğin için...
(*"beni sevdiğin için" sözü, sanki bir plak takılmışçasına, dalgalar tarafından "sürüklenir".*)
Müzik kesilir.
- SATICI : (*Esneyerek*) Bu düşü almak istiyor musunuz?
- LAURENZ : Evet, istiyorum. Gücüm yeterse. Hesabı yazın lütfen.
- SATICI : Yerinizde kalın... bir saniye, defteri mi getireyim.
- LAURENZ : Gerçekten alabilecek miyim... ah, o kadar sevinçliyim ki...
- SATICI : (*Yazar*) 14 artı 3...ve artı 7...evet, bu... evet, bir ay yapar..., bir ay rica ediyorum.
- LAURENZ : (*Şaşkın*) Nasıl? Ne dediniz? Göreyim şu hesabı.
- SATICI : Ben şaka yapmıyorum. Belki parayla ödeyeceğinizi düşündünüz. Ama hiçbir yerde para karşılığı düş alamayacağınızı öğreneceksiniz. Zamanla ödemek zorundasınız. Düşlerin bedeli, zamandır, bazıları çok fazla zamana mal olur. Elimizde bir düş var — belki onu da görmek istersiniz—, karşılığında bütün bir yaşam istiyoruz.
- LAURENZ : Korkarım o kadar zamanım yok, küçük düş için gereken zamanı bile bulamam. (*Karşısındakini inandırma çabasıyla.*) Bu düş karşılığında size belki de biriktirdiğim bütün parayı verebilirdim. Ama çalışmak zorundayım, işim, zamanımdan önce gelir ve kışın bana kalacak birkaç günü de dağlarda geçirmek istiyorum. Bu tatilden vazgeçsem bile, zamanım bu pahallı düşü ödemeye yetmez. Şaşkın. Saat kaç oldu? Benim saatim durmuş. Sanırım vakit şimdi çok geç olmalı.
- SATICI : Saat neredeyse yedibuçuk olacak.
- LAURENZ : (*Kararsız*) Ya, yedibuçuk demek.

- SATICI : Dükkânı kapatmak zorundayım. Normalde sabahın altısına kadar açık tutuyorum. Yani altıdan altıya kadar. Benimkisi de kolay iş değil. Esner.
- LAURENZ : Yani... hayır, olamaz. Saat sabahın yedibuçuğu, öyle mi? Derhal büroya gitmek zorundayım, Tanrım, umarım geç kalmam!
- SATICI : Düşü almıyorsunuz, öyle mi?
- LAURENZ : Hoşça kalın... Çok teşekkür ederim, beni bağışlayın... ama buna koşullarım gerçekten elvermez. Bizim gibiler böyle şeyler alamazlar... özür dilerim... evet... artık...
(SATICI kapıyı açar.)
- LAURENZ : (Dışarı çıkarken caddenin gürültüsü yeniden duyulur-) Tekrar çok teşekkür ederim.
- SATICI : Rica ederim, bir şey değil.
(Kapı kapanır.)
- LAURENZ : (Caddenin karşı tarafına geçer)
Özür dilerim, memur bey, acaba saat gerçekten sabahın yedibuçuğu mu?
- POLİS : Siz sarhoş musunuz? Tabii ki saat yedibuçuk. Derdiniz nedir sizin?
- LAURENZ : Hiç. Teşekkür ederim. Hızla koşar. Hemen büroma gitmeliyim. Seslenir. Taksi! Bir otomobil hızla geçip gider... gitti... Memur bey, en yakındaki taksi durağı nerede?
- POLİS : Stephan Meydanında... soldan ikinci caddeye sapın... sonra sağdan yürüyün.
- LAURENZ : Teşekkür ederim, teşekkür ederim, anladım... yaya gidersem daha çabuk varırım. (Koşmaya başlar. Caddenin gürültüleri duyulur, Laurenz koşmayı sürdürür.)
(Büyük kapıyı açar, büronun antresinine girer.)
- LAURENZ : (Soluk soluğa) Günaydın, Bay Nowak... Beyler geldiler mi?
- NOWAK : Evet, ne oldu size böyle? Bugün geç

- kaldınız. Bay Mandl yukarda, şef de öyle. Anahtarları ona verdim, belki de hastalandınız diye düşündüm.
- LAURENZ : Hayır, hayır... *(Koşmayı sürdürür, merdivenlerden çıkar.)* Günaydın, Bay Sperl.
- SPERL : *(Geçerken)* Günaydın.
- LAURENZ : Günaydın, Fraculein...
- FRAEULEIN : Günaydın.
- LAURENZ : *(Bir kapıyı aceleyle açar)* Günaydın, Bayan... Anna.
- ANNA : Günaydın, Bay Laurenz. Ne oldu... çok geç kaldınız. Dün akşam şef... böyle neredeyse onbir dakika geç kalabileceğinizi söylemek istememişti.
- LAURENZ : Bayan Anna... daktilo... daktiloyu hemen götürürüm... hani E harfı...
- MANDL : Ooo, merhaba, dostum. Dün neredeydiniz? Her tarafta sizi aradım... rıhtımda da yoktunuz... ne yaptınız bakayım, haydi, saklamayın.
- LAURENZ : Lütfen... izninizle, söylemek istemiyorum...
- MANDL : *(Onun söylediğini hiç duymaz)* Sonunda yine o yeşil ipek eşarbı aldım. Biliyor musunuz, Bayan Anna, Ferez'de satılıyor.
- ANNA : Ferez'deki o ipek eşarplar gerçekten çok güzel... ha unutmadan, Laurenz, sizi hemen şef çağırıyor.
- LAURENZ : Öyle mi?
- ANNA : *(Konuşmasını sürdürür)* Ferez'deki o eşarplar, bir düş gibi... *("Düş gibi" sözcükleri, oyunun sonuna kadar filtreden yansır.)*
- GENEL MÜDÜR : Laurenz, nerede kaldınız!
- LAURENZ : Geliyorum, sayın gencl müdürüm.

AĞUSTOS BÖCEKLERİ

Radyo Oyunu

İngeborg Bachmann

KİŞİLER

Anlatıcı

Robinson

Tutuklu

Antonio

Benedikt

Mrs. Helen Brown

Mr. Charles Brown

Salvatore

Prens Ali

Jeanette

Stefano

Bir Kadın Sesi, sevecen ve aydınlık

Bir Kadın Sesi, kırılgan ve yaşlı

Bir Erkek Sesi

İkinci Bir Erkek Sesi

Not: Kişilerden hiçbiri abartılı konuşmamalı ve metinde olmayan sırları metne sokmaya çalışmamalıdır...

ANLATICI

: Gerçekten ve yalın bir tonla anlatır, kimi zaman bu anlatışı hiç kişisel olmaksızın gerçekleştirir; kişisel olduğu (kendi kişiliğiyle veya kendi deneyimleriyle bağıntı kurduğu) yerde ise bunu vurgulayarak yapar. Mrs. Brown veya başkaca kişiler üzerine konuştuğunda, çok hafif bir alaylı ton tutturmali ya da daha iyisi, hafiften alaylı bir atmosferin varolduğu izlenimini yaratmalıdır; bu atmosfer doğrudan metinden kaynaklanıyor olmalıdır. Son tümceler, ağustos böceklerinin öyküsü son derece yalın bir ifadeyle, bir söylencenin anonim yalınlığıyla anlatılmalıdır.

ANTONIO

: Antonio'nun "evet" ini sıkıntılıdan uykuluya, tereddülden saygılıya değişen çeşitli tonlar içerisinde düşünüyorum — ancak tonu hiç değişmeyen bir evet de etkili olabilir miydi, bilemiyorum. Antonio'nun olduğu her sahne "normal" başlar. Daha sonra müzik gelir. Sahne yine en baştan başlar (başka deyişle metin, "tamam, Antonio" ya kadar yinelenir). Bu sahne özel bir yapıda olmalı, sıradan ve gerçekçi bir başlangıçtan ayrılmalıdır; ama bu, "gerçekdışı" olması demek de değildir, çünkü sahnede dile getirilen, somut dileklerdir. Bütün bu sahneleri belli bir gizliliği yansıtır atmosferde tasarımıyorum; sesler çok yakından gelir, sanki biri bir başkasının kulağına bir şeyler söylemektedir. Antonio ile Benedikt'in konuştukları ve Antonio'nun yeniden normal "evet" ini kullandığı son sahne için düşsel bir mekân değil, normal bir iç mekân kullanılacaktır.

ROBINSON

: Çekingen ve isteksiz. Konuşmaktan

pek hoşlanmayan, ama konuşabildiği için sevinçli biri.

TUTUKLU

: *Ciddiyetle alaycılık arasında gidip gelir. Oyunda kimi zaman "sesini yükselten," yoğunlaşan, örneğin adadaki gece üzerine konuştuğu zaman olduğu gibi, tiyatroya bir nebze olsun yaklaşan tek kişi, odur. Söylediği her şeyi çok "özgür" bir biçimde dile getirir, "dışa vurur," çünkü yitireceği hiçbir şey yoktur.*

MR. BROWN

: *Ağır, yaşlı bir ses; bazen konuşurken "soluk almak" zorunda kalır.*

MRS. BROWN

: *Belki biraz kısık gelen, genç bir kadın sesi.*

PRENS ALİ

: *Genç bir ses.*

JEANETTE

: *Artık genç olmayan ve yapmacıklı bir ses.*

SALVATORE

: *Antonio ile geçen sahnede aynı zamanda sarhoştur da, ama bir sarhoşun ayık anlarındaki konuşması gibi konuşur.*

STEFANO

: *Bu rol için bir çocuk değil, ama çocuksu sesi olan genç bir erkek oyuncu kullanılmalıdır, çünkü Stefano "sevimli" ya da insanı duygulandıran bir etki yaratmamalıdır. Söyledikleri açık ve seçiktir, şımarıkçadır, aynı zamanda aptalcadır, ama çocukça hiç değildir. Ne söylediğini çok iyi bilmektedir.*

BENEDİKT

: *Artık genç değildir, biraz neşeli, biraz hüzünlüdür, dolayısıyla bilge ve çok insani bir tiptir. Antonio'yu bir rol arkadaşı olarak ötekiler ölçüsünde gereksinmez — Antonio ile arasında son derece normal, dostça bir ilişki vardır.*

Oyun, zaman açısından birbirini izleme temeline hemen hiç dayanmadığından, müzik eklendiğinde geçişlere yer verilmemelidir — başka

deyişle müzik, bir köprü olarak kullanılmamalı, sakat metne hiç kesintisiz eşlik etmeli veya temel olmalıdır.

Müziğe, ancak tutarlı bir biçimde metnin yerine geçtiğinde, ya da anlatıcı müziği istediğinde, Antonio'nun bulunduğu sahneler müzik tarafından kesilip, gerçek anlamda ondan sonra başladığında yer verilmelidir.

ANLATICI

: Daha önce duymuş olduğumuz bir müzik gelmektedir. Ama uzun süre geçmiştir aradan. Ne zaman ve nere deydi, şimdi bilemiyorum. Ezgisiz, hiçbir flütün, hiçbir ağız armoni- kasının çalmadığı bir müzik. Bu müzik, yazın güneş erişilmez yüksekliklere çıktığında, öğlen, bir kavram olmaktan çıkıp zamanın akışına karıştığına topraktan gelirdi. Çalılıkların ve ağaçların arasından ge- lirdi. Havanın gergin tellerinde aşırı kısıklıkta bir sürtme sonucu çıkan tiz, çılgin tonlar düşün, ya da kurumuş gırtlaktan çıkan sesleri—bu arada artık insan sesi denemeyecek, vahşi bir şarkı da düşünülebilir. Ne var ki anımsayamıyorum artık. Sen de anımsayamıyorsun. Ya da, anımsayabiliyorsan eğer, söyle ne za- mandı bu? Ne zaman ve neredeydi? *(Müzik artık başlamış ve bir sancı gibi şiddetlenmiştir. Ve tıpkı bir sancı gibi son bulur; bitmesi, sevindi- ricidir.)*

ANLATICI

: Bir adada müziği yeniden duyarız. Fazla büyük değildir bu ada. Öğlenleri limana giren bir gemi, bir gün önce karadaki en yakın büyük kente gitmiş olanları geri getir. Öğlen saatlerinin gemisinde bugün, sonba- harda askere gitmek zorunda olan birkaç genç küpeşteye dayanmış, dur- maktadırlar. Doktor sağlam raporu vermiştir kendilerine; tenleri güneşten bronzlaşmıştır, sağlıklıdırlar ve alınmayacakları iş yoktur. Küpeşteden eğilip aşağı tükürmektedirler; en uzağa gideni, en küçük olanlarının tükürüğüdür. Gemi- nin kış bölümünü çepeçevre dolaşan sıranın üstüne, kentteki akrabalarını

ziyaret etmiş olan bir köylü kadın
uzanmıştır. Yüzünü sıranın arkalığına
dönmüş olarak yatmaktadır.
Üstündeki siyah renkli partial giysi
yukarı, dizlerine kadar kaymıştır ve
çıplak bacakları gözükmeektedir, derisi
böğürtlenlerin arasında dolaşmış gibi
lekeli ve sıyrıklar içersindedir. Kadın
uyumaktadır, çünkü artık görecekği
hiçbir şey kalmamıştır. Gökyüzü hep
aynı gökyüzü, deniz de hep aynı de-
nizdir. Küçük liman kentinin tek,
dolayısıyla da rakipsiz otelinin sahibi,
adada görev yapacak olan iki Carabi-
nieri ile kâğıt oynamaktadır. Papazlar,
damlar, vâleler ve aslar sıranın üstüne
fırlatılmakta, dikkat kesilmiş üç yüz,
terden parlamakta, biriken terler ce-
ketlerin kolağızlarıyla silinmektedir.
Ama ben niçin söz ediyorum bütün bu
insanlardan? Onları tanımıyorum. Ve
gemide bulunanların çoğu yabancı,
yüzlerine nice sınır geçişlerinin dam-
gası vurulmuş. Dünyanın dört bir
yanından geliyorlar. Ve ben onların
hepsini tanıyorum.
Çünkü bu adada sığınak arayanlar
hâlâ gemi kazazedeleri.
Şimdi şöyle karşılık verilecek bana:
Bütün bu insanları bembeyaz bir
gemi, rengârenk küçük bayraklarla
süslü bir gemi getiriyor buraya; hepsi-
nin ellerinde büyük, içleri dolu bavul-
lar var; başları açık, boyunlarına renk-
li, rüzgârda uçuşan eşarplar takmışlar,
ayaklarında da her yanından hava alan
sandallar var. Ve ben ise şöyle
yanıtlayacağım: Bu, yalnızca
görünüşte böyle, yoksa hepsinin gücü
tükenmiş, kıyıya vardıklarında, artık
kimse kendilerine bakmadığında,
gözleri kapalı, oldukları yere
çöküverecekler ve bir mucizeden

başka bir şey olmayan kurtuluşları için Tanrı'ya şükredecekler.

Bu insanlar, yüce bir düzenin ege-menliğindeki bir toprak parçası saydıkları bu ada hakkında hiçbir şey bilmiyorlar; dönüp geriye, kıtaya, kaçmayı başardıkları o ufuktaki gri çizgiye bakıyorlar ve kendileriyle orası arasına denizi koyduğu için Tanrı'ya teşekkür ediyorlar. Ceplerinde bir bilet, bir pasaport, gelecek günleri için biraz ya da çok parayla hedeflerine ulaşıyorlar; hemcinslerine karşı içleri kuşku dolu. Bu nedenle kimse başkalarıyla konuşmuyor. Ama bu durumun bir süre sonra, “gelecekte” değişeceğini düşünüyorlar. O zaman bütün adaya dağılmış olacaklar ve yeni bir yaşama başlamayı deneyecekler. Ve zaman, gelecek.

Sonra —çok sonra— biri ya da öteki, öğlen saatlerinin gemisinin yoluna devam etmek zorunda olduğunu anlayacak. Gemi bu limanda yalnızca bir saat kalır, sonra peşinde köpükten bir iz bırakarak denize açılır. Kimin aklına gelebilir ki! Çünkü kimse o kadar uzaklara gitmiyor. Geminin uğradığı ikinci ada ise çok daha küçük. Orada ne incir yetişiyor, ne de şarap yapıyor. Ada kayalık bir yer, başlarını topraktan çıkarmak cesaretini gösterebilen kahverengi, öz suyundan yoksun otların sayısı ise parmakla sayılabilecek kadar az. Ama değmez bunu yapmaya. Parmak uzunluğundaki dikenleriyle gökyüzüne karşı yeryüzünün temsilciliğini yapan yüksek ve güçlü kaktüslere güvenmek daha iyi.

Burası, bir kurtuluş yeridir. Küçük koyun soluna ve sağına dikilmiş iki paslı direğe gerilmiş olan bez afişin

üstünde böyle yazar. Burada, kaya çıkıntısına bağlı tek bir tekne vardır. Öğlen saatlerinin gemisi buraya yanaşmaz. İki yüz metre uzakta durur ve nöbetçiler arasından birkaç kişinin sandala atlamalarını, kürek çekerek gelmelerini, postayı, içinde yiyecek bulunan sandıkları, bazen de elinde kendisine adada bir gün kalma izin veren bir kâğıt bulunan birini almalarını bekler. Ama bu sonuncusunun olduğu, enderdir. Çünkü burada kurtuluşu bekleyenlerin gelecek olan birine, onun en çarpıcı gülümseyişine veya en içten gözyaşlarına besledikleri umut ya çok, ya da pek azdır. Buradaki insanların Meryem Ana'ya, ayaklarının dibinde, yerin altındaki küçük kilisenin ışığının, tıpkı avlunun üzerini örten dörtköşe gökyüzü parçasını aydınlatan güneş gibi sonrasız yandığı Meryem Ana'ya kurban edebilecekleri hiçbir şeyleri kalmamıştır. Bu adada on iki kişilik bir nöbetçi topluluğu ve onların beş katı kadar nöbetleri tutulan bulunmaktır. Öğle vakti, güneş göğün tam ortasına geldiğinde, müzik burada da duyulur.

Müzik.

Öğlen saatlerinde gelen gemi, aslında bir aracıdır. Gövdesinde, karanlık bir köşede iki posta çuvalı bulunur. Her ada için bir tane. Daha büyük olan çuvaldaki mektupların güzel, renkli pulları vardır ve mektuplar ışığa tutulduğunda okunabilir.

BİR KADIN SESİ

: (*Sevecen ve aydınlık:*) ... Bu defa kâfanda neler olup bittiğini ancak Tanrı bilir ve şimdi o adada yaşamak zorundasın; seni korsan seni, hep böyleydin zaten; günün birinde arkandan gelip, yanardağ ateş kuzumazdan, sen de

sarnıç suyundan ve kendi kendinle yaptığın konuşmalardan zehirlenmezden önce seni geri getirseydim, ne derdin acaba; bu duruma gece ve gündüz nasıl dayanabiliyorsun anlamıyorum...

ANLATICI

: Torbalardan küçük olanında mektuplar buruşmuş ve gölgelerle kirlenmiştir. Gören, bu mektupları yazanların mektupları hemen postaya vermediklerini, bir süre yanlarında taşımış ve her satır üzerinde yüz defa düşünmüş olduklarını sanabilir.

BİR KADIN SESİ KIRILGAN
VE YAŞLI

: ... Tanrı bilir ya, gece gündüz! Çocuklarla sofrada oturuyorum; açlığın büyük olmasına karşın yemek soğumuş. Bazıları, Meryem Ana'nın gözlerinden yine yaş yerine kan aktığını anlatıyorlar; bu durumda ona özgürlüğüne kavuşman için dua edebildik, ama bu asla, asla, asla gerçekleşmeyecek, bazıları adanın bir cehennemden farksız olduğunu, af için başvurmanın artık hiçbir anlam taşımadığını söylüyorlar, başkaları ise umudumuzu yitirmememizi öğütüyorlar. Artık hiçbir şeyimiz olmadığına göre, hangi umudu? Bu yıl yine gelemeyeceğim. Böylece bu felaket üzerimize çökeli beri hepimiz birlikte lanetlenmiş durumdayız...

ANLATICI

: Yarın herkes mektubunu almış olacak. Ama bu adalarda "yarın," ne demektir ki? Ötekilerden farksız bir günün daha gelmesi; büyük, çşsiz bir Bugün'ün ötekileri izlemesi. "Yarın" dev projektör, daha kendisi görünür olmazdan önce ufuktan kıyıya doğru ışıktan bir iskeleyi ağır ağır uzatacak. Kara, o yükseldikçe tül bir perdenin arkasına gizlenir gibi olacak; ortalık sislenecek ve öylesine aydınlanacak

ki, nesneler biçimlerini yitirip kenar çizgilerinden yoksun, ışıktaki yüzmeğe başlayacaklar. Öğlen vakti aydınlığın desteklediği sessizlik ve sıcak doruk noktasına erişir; gün ışığı iyice inceliyor kırılanlaştığında ve ada, camdan çatısının altında buharlaşmaya başladığında, bir adam elinde bir mektupla terasının bambudan yapılmış çatısı altında durur. Elini indirir ve küçük evin beyaz sıvalı duvarına dayanır, çünkü şimdi düşünmemektedir. Heyecanlı ilk ağustosböceğinin çıkaracağı ilk tonu, ilk tiz sesi beklemektedir; daha sonra binlerce başka ses bu sesin üstüne çullanacak, onu ve sessizliği paramparça edecektir.

Müzik

BİR KADIN SESİ SEVECEN

VE AYDINLIK

: ...ve şimdi bu adada yaşamak zorundasın... seni korsan seni... kendinle yaptığın konuşmalardan zehirlenmezden önce... ne derdin acaba...

Müzik

Terasta

ROBINSON

: Siz kimsiniz?

TUTUKLU

: Önce nefes almak zorunda olan biri.

ROBINSON

: Bu görünüşünüz nedir böyle?

TUTUKLU

: Pek hoş sayılmaz. Bir kılıçbalığı

biraz saçlarımla uğraştı. Ama üstümdeki giysi modadır, bana inanabilirsiniz. Uzun mesafeleri çıplak yüzmek daha kolay. Ve insan geceyle bahse tutuşarak yüzdüğünde, onu daha çabuk ardında bırakıyor. Fakat insanın bunun sonucunda yağ bağlamadığı da kesin.

ROBINSON

: Bana gelmek istediğinizden emin misiniz? Aslında aradığınız nedir sizin?

TUTUKLU

: Bana önce bornozunuzu verseniz, daha iyi olmaz mı? Bütün vücudumla

titrediğimi görüyorsunuz. Ayrıca sizi bu görünüşümden de kurtarmak istiyorum.

ROBİNSON
TUTUKLU

: Buyrun bormozu.

: Oturmak ister miyim diye sormayacak mısınız bana? Harcadığım, büyük ve alışılmamış bir çabaydı.

ROBİNSON

: Lütfen buyrun oturun. Ya da acaba...

Duraklar.

TUTUKLU

: Ya da acaba eve mi girmek isterdiniz, diye mi soracaktınız? Evet. Memnuniyetle.

ROBİNSON

: Ben böyle bir şey söylemedim. Hem bana bir açıklama borçlusunuz.

TUTUKLU

: Doğuştan kuşkucu bir insan mısınız?

ROBİNSON

: Öyle olmuş olmam yeterli. Haftalardır eşiğimden içeri adım atan olmadı.

TUTUKLU

: Ziyaretim, beraberinde birtakım toplumsal yükümlölükleri de getirmeyecektir, söylemek istediğiniz buysa demek istiyorum. Kuşkuculuğunuza ise ancak duyduğum güvenle karşılık verebilirim. Şimdi öğlen vakti. Herhalde yemek isteyeceksiniz. Benimde kamım aç ve yemek seçen bir insan değilimdir. Geldiğim yerde ancak ölmeyecek kadar yemek verilir di.

ROBİNSON

: Yemeğe mi kalmak istiyorsunuz?

Peki. Oturmak mı istiyorsunuz? Peki.

Benimle birlikte içeri mi girmek istiyorsunuz? Peki. Bormozumu mu istiyorsunuz? Olur. Belki size biraz

çamaşır da verebilirim, giysilerimden de verebilirim; çünkü sizinkileri yitirmişsinizdir, her şeyinizi çalmışlardır, ya da başkaca herhangi bir hikâye bulunabilir...

TUTUKLU

: Her şey bulunabilir. Ama giysi ko-

nusunu daha sonra sakin sakin konuşabiliriz. Öyle sanıyorum ki siz iyi yürekli bir insansınız, bayım.

ROBINSON
TUTUKLU

: Gelin. Sofra hazır.
: Mektubunuzu unutmayın; yere düştü.

ROBINSON
TUTUKLU

: Orada kalabilir.
: O zaman ben kaldırayım. Nasıl titredığını görüyorsunuz. Ama bir mektubu yerden almak için memnuniyetle eğilirim.

ROBINSON
TUTUKLU

: Gelin.
: Bir soru: Evinizde bir hanımı ya da erkek arkadaşınız veya hizmetçiniz var mı?

ROBINSON
TUTUKLU

: Neden sordunuz?
: Bunu bilmek benim için önemli. Sırrımı biriyle daha paylaşmak istemezdim.

Evin içinde

TUTUKLU

: Sorum gereksizmiş. Görüyorum: Bu evde yalnız yaşıyor. Bir zamanlar bir ada vardı; bu adaya düşen Robinson, sevecen bir doğanın büyük bir eli açıklıkla etrafa saçtığı taşlardan bir kulübe yaptı; kulübenin dış duvarlarını çamurla sıvadı, iç duvarlarını da Hindistan cevizlerinin solgun renkli sütüyle boyadı; beline daha sıcaklığını yitirmemiş hayvan derileri sardı, maymun avlamaya çalıştı ve elleriyle yakaladığı sımaşık köpek balıklarını kızarttı; kertenkele ve yengeçlerle Tanrı ve dünya üzerine konuştu, kayaların dingin görünüşüne gıptayla baktı ve yüreğinin kutsal yalnızlığını denizin gelgitleriyle paylaştı. Bakışlarını uzağa diktiğinde gökyüzünde, sonsuzluğun kulislerinde bir yazı belirdi: Sen

- ROBİNSON : Orplid, benim ülkemsin!*
- TUTUKLU : Ne dediniz?
- ROBİNSON : Sen Orplid, benim ülkemsin.
- TUTUKLU : Bu adı hiç duymadım.
- ROBİNSON : Ben oradaydım. Orası, bir kurtuluş yeridir.
- TUTUKLU : Anlayamıyorum.
- ROBİNSON : Teraşa durup denize baktığınızda ne görüyorsunuz?
- TUTUKLU : Ne görebilirim? Yüzeyi hafiften kırışmış denizi. Ya da uzaklarda ansızın kabaran, yıkılan, yeniden şahlanan, beyaz köpüklerle şahlanan, sonra parıltılı tanecikler saçarak yenden kendi içerisinde çöküp giden dalgaları.
- ROBİNSON : Bu kadar mı? Güneşli günlerde bile, başka hiçbir şey görmüyor musunuz?
- TUTUKLU : Gökyüzünü görüyorum...
- ROBİNSON : Başka bir şey görmüyor musunuz? Ne gördüğünüzü söyleyeyim size: Buradan karşıya bakıldığında ve biraz da coğrafyanın kavramlarıyla düşünüldüğünde, büyüklüğü kolayca kestirilebilecek bir ada.
- TUTUKLU : Oradaki küçük ada mı, tabii. Bazen çok net gözüküyor. Havanın açık olduğu günlerde.
- ROBİNSON : Oradan gelmiş olduğumu varsayalım mı?
- TUTUKLU : Evet, anlıyorum. Ve bütün o mesafeyi yüzdünüz, öyle mi? Hiç duyulmadık bir şey.
- ROBİNSON : Hayır, anlamıyorsunuz. Fakat dinleyin beni: Gece yarısından hemen sonra artık vakit gelmişti. Tam saatini ve yıldızların o saatte gökyüzündeki konumlarını hiçbir zaman bilemeyeceğim o anı bir yıldan fazla bir süre düşünmüştüm. Kanımca o an için o

* Orplid: Şair Eduard Mörike ve oyun yazarı L. Bauer'in buluşları olan bir düşsel ada; "Sen Orplid, benim ülkemsin..." bir şiirden alınmadır. (ç.n.)

kadar iyi hazırlanmıştım ki, sessiz kaçışın ardından kayalardan geçen yol, bana bir yineleme gibi geldi; düşüncelerimde bu yoldan daha önce o kadar çok geçmişim ki, aynı yola hiç şaşımaksızın —ne aşırı hızlı, ne de aşırı yavaş— koyulabildim. O anın kayalardan örülme duvarın en alçak yerine geldiğim ve kollarımı kaldırıp aıldığım bölümü ise yeni bir zaman parçasıydı. Onun yinelenebilmesi olanaksız. Çıplak ve savunmasız bir konumda on iki saat yüzmüş olmalıyım. O süre boyunca o sırada hücrelerinde olanları, uyuyanları kışkandım. Yarıyı yitirneyip geceyi ardımda bırakmayı başarabilmiş olmamın nedeni, belki de yüreğim kendisine su ve sudaki nesnelerce dokunulduğunu, çevresinin bunlar tarafından kuşatıldığını duyumsadığı için durakladığında, aklımın çalışmasına hiç ara vermemiş oluşudur.

ROBINSON

: Size inandığım takdirde ne yapmam gerekir?

TUTUKLU

: En basit şeyleri: Zeytinleri masanın ortasına koyun. Bana bir parça balık verin. Yemek sonrası için incir ve peynir getirin. Sonra biraz tuz, biraz da biber. Ayrıca kadehler de boşalmış. Doldurulmalı.

ROBINSON

: Siz ne dediğinizi bilmiyorsunuz! Ciddi olarak soruyorum, ne olacak şimdi? Birinin kaçmasına yardımcı olan kişi de suç işlemiş olmaz mı?

TUTUKLU

: Asıl suç, kaçışın kendisidir.

ROBINSON

: Peki, Tanrı aşkına, ne olacak şimdi?

TUTUKLU

: Bir süre daha burada kalacağım, ama sizi pek sıkıntıya sokmayacağım. Dili mi tutacağımdan emin olabilirsiniz. Ancak giysinizi görmeliyim. Üstüme uyarırsa, alacağım. Kardeşler arasında verilmiş bir armağan gibi. Sonra beni

- öğlenleri gelen gemiye
götüreceksiniz—
- ROBİNSON : —ardında köpükten bir iz bırakan,
sonra yeniden gelen gemi—
- TUTUKLU : —ve sonunda yine karaya dönen
gemi. Neşeli bir gemi!
- ROBİNSON : Limanda görev yapan iki Carabinieri
var.
- TUTUKLU : Giysiniz, iyi görünmeme yardımcı
olacak. Herhalde bu adaya beraberin-
izde bir şapka da getirmişsinizdir.
Büyük bir olasılıkla artık ona gereksi-
nim duymayacaksınız. Hep burada
kalmak istiyorsunuz, değil mi? Yoksa
yanılıyor muyum?
- ROBİNSON : Evet, kalmak istiyorum. (*Ara.*)
“Orada” ne kadar kaldınız?
- TUTUKLU : Yaşam boyunca.
- ROBİNSON : İnsan cezadan kaçamaz.
- TUTUKLU : İnsan dünyadan kaçamaz.
- ROBİNSON : Ben sizin durumunuzdan söz ediyor-
dum.
- TUTUKLU : Ben bizim durumumuzdan söz ettim.
Aklıma öyle geldi.
- ROBİNSON : Burası bir ada. Ve ben, unutmayı
aradım.
Müzik.
- ANLATICI : Robinson, burada böyle yaşayan tek
insan değil. Belki işi bu kadar ileri
götüren tek insan. Kendisine güç gel-
mesine karşın, gazeteyi bile okumuyor
—hayır, söylemek istediğim,
“dışardan” gelen gazete değil. Onu
okumamayı pek çok kişinin yüreği
kaldırabiliyor. Benim belirtmek iste-
diğim, tek kişi tarafından çıkarılmakta
olan ve yıllardır okurlarının ne iste-
diğini bilen Benedikt’in becerikli elle-
rinde bulunan “Ada Haberleri”. Bu
gazetede ne politika, ne de borsa ha-
berleri vardır. Bizim adamımız, kendi-
sine güç gelmesine karşın gazeteyi
okumaz, okusaydı eğer, yalnız başına

olmadığını bilecekti. Eğer okumayı başarabilseydi. O, öğlen vakti gazete dağıtan Antonio'nun görkemli sesini duyar; Robinson'un gözünde bu ses, haberlere eski av çılgınlıklarının büyüğü ve barbarca havasını verir.

ANTONIO

: *(Uzaktan)* Mrs. Brown su kayağı yapıyor! Mrs. Brown su kayağı yapıyor!

ANLATICI

: Mrs. Brown su kayağı yapıyor — tuzdan beyaza kesmiş suyun üstünde, koya teğet sırtın önünde bir aşağı, bir yukarı. Dalgaların sırtından aşarak, daha önce aralarından birinin boğulduğu kapkara dalga çukurlarından birine düşmekten korkuyor. Her şeyden önce yüreğini sarısan akıntılardan korkuyor. Mrs. Brown sarışın ve kahraman görünüşünde bir kadın, başında gümüş rengi bir banyo başlığı bulunan bir kahraman kız, beş kez boşanmış, tam beş kez kocalarının türlü alışkanlıklarıyla yıkıma sürüklenmiş, onların azları ve çoklarıyla, viski kokan dudaklarıyla, tütünden sararmış parmaklarıyla, gece basan terleriyle ve sabahları yeni traş olmuş yüzlerindeki lavanta kokusuyla, bir törendeymişçesine imzaladıkları çekleriyle yıkıma sürüklenmiş. Antonio'ya gelince, gazete satmanın yanı sıra daha pek çok iş yaptığının dışında, hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Bu yaz en kazançlı işlerinden biri de Mrs. Brown'ın deniz motorunu kullanmak ve Mrs. Brown bitkin düşüp, ayağındaki kayakları çözdükten ve kıyıya gitmeye başladıktan sonra, ona destek olmak.

MRS. BROWN

: Antonio?

ANTONIO

: Evet, Mrs. Brown.

MRS. BROWN

: Tamam, Antonio.

Müzik.

MRS. BROWN
ANTONIO
MRS. BROWN

: Antonio?
: Evet, Mrs. Brown.
: Kızlar seninle dans ettiklerinde
ayakkabılarını mı çıkarıyorlar?

ANTONIO
MRS. BROWN

: Evet, Mrs. Brown.
: Ve sonra, dans bittiğinde, onları
çıplak ayak bırakıp çalgıcıların yanına
gidiyorsun. Onlara metnini yalnız
senin bildiğin bir şarkı ısmarlıyorsun
ve kızlara bir kez bile bakmıyorsun.
Şarkı söylüyorsun.

ANTONIO
MRS. BROWN

: Evet, Mrs. Brown.
: Scsin, bugüne kadar hayatımda
duyduğum en güzel ses, Antonio.
Benim sesim ise kasvetli ve boğuk.
Pek çok tonunu artık yitirmiş. Bir
defa da benim için şarkı söyler misin,
Antonio?

ANTONIO
MRS. BROWN

: Evet, Mrs. Brown.
: O zaman şunu da sormak istiyorum
sana: Gece ağları atmak üzere denize
açıldığında, teknende bana da bir yer
var mı?

ANTONIO
MRS. BROWN

: Evet, Mrs. Brown.
: Yeterince açıldığımız zaman feneri
denize atabilir miyim? Bütün balıklar
ağa girdiğinde, feneri denize atabilir
miyim?

ANTONIO
MRS. BROWN

: Evet, Mrs. Brown.
: (*Esrarlı bir sesle*) Çocuğum olacağı
sırada, onu benden aldılar. Bir çocuk
dünyaya geldiği zaman bağırır; oysa
ben, onun sesini hiç duymadım.
Çocuğu ve sesi benden aldılar. Olay
bu. Anlıyor musun, Antonio?

ANTONIO
MRS. BROWN

: Evet, Mrs. Brown.
: Ama henüz çok geç sayılmaz, değil
mi, Antonio? Biz geri gelirken rüzgâr
döner mi dersin? Barda, herkesin
gözleri önünde bütün kadehleri
kıracağıma, kırılan kadehlerin ses
çıkaracağına ve sonra sana

- ANTONIO : Önceceğime inanıyor musun?
- MRS. BROWN : Evet, Mrs. Brown.
- ANTONIO : Çıplak ayaklarım yanacak mı?
- MRS. BROWN : Yüzümü senin gömleğine, tuza, balıkların pullarına gömdüğümde göz yaşlarım akacak mı? Göz yaşlarım akarken dans edebilecek miyim?
- ANTONIO : Evet, Mrs. Brown.
- MRS. BROWN : Peki şarkı söyleyebilecek miyim?
- ANTONIO : Yeniden şarkı söyleyip eski sesimle konuşabileceğim, değil mi Antonio?
- MRS. BROWN : Hayır, Mrs. Brown! Hayır, Mrs. Brown!
- ANTONIO : *Müzik.*
- ANTONIO : (*Uzaktan*) Mr. Brown su altında avlanıyor! Mr. Brown su altında avlanıyor!
- ANLATICI : Illinois'li beşinci Mr. Brown, artık altmışına merdiven dayamış ve kalp krizleri gittikçe daha düzenli geliyor. Mr. Brown paletler ve deniz gözlükleriyle suya dalıyor, en sivri mızrakları kullanarak birbiri ardına gelen görüntülerle savaşıyor. Ölüdoğayı —yosunları, deniz yıldızlarını, deniz kestanelerini— iyi tanıyor; esrarlı sıradağlarına iniş ve çıkışlarını, yaygın mercan örtüsüyle yemyeşil uçurumları, yerlerinde duran balıkları iyi tanıyor. Ama asıl beklediği, derinlerde türlü biçimlere bürünerek gezinip duran dokuz ayaklı polip. Evi av ganimetleriyle, dil-balıklarının başlarıyla dolu; zaman zaman, varlığından hoşlanmadığı Helen Brown'la konuşuyor.
- MR. BROWN : Evet, hayatını, evet. Kurt henüz avlanabilmiş değil. O yüzden beni yemeğe bekleme.
- ANLATICI : Ve Mr. Brown, kalbi suyun içersinde şöyle bir ferahlayıp serinlediğinde daha derinlere, silâh kurşunisi bir kruvazörün yosundan mezarına kadar da-

labelediğine, hafıftan bir dalga perde-
sinin ardında kendisinin ve eski Mrs.
Brown'lardan birinin oğlu olan küçük
çavuş Brown'ın denizci kasketinin
şeritlerini görebilediğine inanıyor.
İstiridyeler ağızlarını açıp da mavi bir
dalga, denizci kasketlerinin peşinde
olan kurdu yolunun üstüne saldıında,
bunun böyle olacağına inanıyor. An-
tonio hakkında bildiğim bir başka şey
de Mr. Brown'ın mızraklarıyla ilgilen-
diği ve Mr. Brown kemerinde balık
kafalarıyla sudan çıktığında, insanın
sandalını bağlayabilediği bir kazık
gibi durup onu beklediği.

MR. BROWN

: Antonio?

ANTONIO

: Evet, Mr. Brown.

MR. BROWN

: Tamam, Antonio.

Müzik.

MR. BROWN

: Antonio?

ANTONIO

: Evet, Mr. Brown.

MR. BROWN

: Birisi yeterince uzun zaman suyun
altında uzanıp kalmışsa, onun öldüğü
söylenbilir, değil mi?

ANTONIO

: Evet, Mr. Brown.

MR. BROWN

: Günün birinde kıydan yukarı uza-
nan yoldan geçip, kapıyı vurmada
evime girebilediğine ve: İşte geldim,
diyebilediğine inanıyor musun Anto-
nio?

ANTONIO

: Evet, Mr. Brown.

MR. BROWN

: Büyük bir servet sahibi olmamın tek
nedeninin, bütün o serveti fidiye ola-
rak masaya atabilmek olduğına
inanıyor musun Antonio? İşte buyrun,
beyler! Bütün bunları oğluma karşılık
veriyorum, hatta oğlum benim için
çok daha değerli. Başkalarını bulun.
Çünkü oğlum, sizin savaşınız için
yaratılmış değil! Bunu
söyleyebilediğime inanıyor musun?

ANTONIO

: Evet, Mr. Brown.

MR. BROWN

: (Daha alçak sesle) Ne dersin,

Helen'e o dramatik istekleriyle ve savaş ilan edercesine giydiği metal renkli deniz başlıklarıyla birlikte, artık kendisine gereksinimimizin kalmadığını söyleyelim mi?

ANTONIO
MR. BROWN

: Evet, Mr. Brown.

: Bundan böyle hep burada kalmak ve kışın, artık kimsenin üzüm toplamak için eğilmediği bağları seyretmek; sonra önümüzde birer kadeh şarapla oturmak, bir tahta parçası almak, ardından ikimizin de kısa olan çöpü çekmesi, ne dersin? Şimdi mahzene inip yeni bir şişe şarap doldurma sırası kimde? O halde birlikte inelim.

ANTONIO
MR. BROWN

: Evet, Mr. Brown.

: Tabii ondan sonra sıra pipoları çıkarmaya, temizlemeye ve şöyle demeye gelecek: Evet, oğlum. Evet, babacığım. Kurdu avladık. Kurdun ağzından fışkıran alevler söndü! Artık burun deliklerinden duman çıkmıyor!

ANTONIO
MR. BROWN

: Evet, Mr. Brown.

: Tabii o zaman bir kez daha suya dalıp kruvazörün adına bakmak iste-diğini duyardım. Elbet yalnızca kolumun buruşmamış bölümüne, yani kasların üstüne dövme yaptırabilmek için. Tarih, yer ve altına da geminin adı — sanki bütün bunlar bir aşk gecesinde kalmaymış gibi.

ANTONIO
MR. BROWN

: Evet, Mr. Brown.

: Verebileceğinden fazlasını vermiş biri kendini nasıl hisseder, bilir misin?

ANTONIO
MR. BROWN

: Evet, Mr. Brown.

: Bir oğul, insanın verebileceğinden çok fazlasıdır ve bir bağ, bir erkek evlat için iyi bir mirastır. O zaman insan fıdyeyi çekinmeden öder, öyle değil mi?

ANTONIO
MR. BROWN

: Evet, Mr. Brown.

: Seninki kadar güzel saç hiç

görmedim. Oğlumun bana böyle bir borcu yoktu. Benim saçlarım seyreldi bile. Senin saçlarının koyuluğu ne kadar güzel!

ANTONIO
MR. BROWN

: Evet, Mr. Brown.
: İşte o zaman yapmak fırsatını hiç bulamadığım şeyi yapardım: Yüzünü iki elimle tutar, sana evi gezdirir ve sorardım: Döndün mü? Gerçekten döndün mü?

ANTONIO

: Hayır, Mr. Brown. Hayır, Mr. Brown.

Müzik.

ANTONIO

: (*Uzaktan*) Salvatore sergi açıyor! Salvatore herkesi davet ediyor!

ANLATICI

: Antonio'nun her yıl bu sıralarda Salvatore'ye de yardım ettiğini söylemeyi unuttum. Antonio, yeni çerçevelenmiş resimleri ressamın evinden Lavinia'nın barına taşır, orada duvarlara çiviler çakar ve resimleri aklına estiği gibi asar. Çünkü Salvatore'nin direktiflerini dinlemenin bir anlamı yoktur. Salvatore, sarhoş bir halde tezgâha dayanıp Antonio'ya bağırıktan başka bir şey yapmaz.

SALVATORE

: Burada aralık bırak! Güneşin doğuşuyla batışı arasında aralık bırak, Antonio! Ve son çiviye nerede aralık varsa oraya çak! Herhalde daha sonra beni asacaksın, değil mi? Seni tanıyorum, Antonio. Kendimi asacağımı sanıyorsun, değil mi?

ANLATICI

: Salvatore, "Kurtarıcı" demektir. Bu adı ressama adaya birlikte geldiği birkaç genç takmışlardı, çünkü ressam onları birtakım geleneklerden kurtarmak istiyordu, belli bir sınıfın, bir ülkenin, bir akademinin geleneklerinden. Gençler ancak kısa bir süre kalıp geri döndüler. Ressamın adı daha önce doğal olarak Eckstein ya da Erikson gibi bir şeydi — yani İsveçliler'in

veya Norveçliler'in taşıdıkları türden bir ad. Salvatore, hani o vücutları kolayca şişiveren koyu renk saçlı, geniş omuzlu tiplerdendi. Buradakiler ona denizanası derler. Bu adın takılmasına yol açacak kadar biçimsiz bir şey olup çıktı, en ucuz şarapları, en ucuz içkileri emmiş bir süngere döndü. Alkol tutkusu, Salvatore'yi daha sabahın köründe Lavinia'ya sürükler ve Lavinia'nın önünde diz çökmüş bir dev halinde ağlayıp sızlarken de yakasını bırakmaz; durmaksızın yakınan, dev anası kılıklı Lavinia ise küçücük ağzıyla sövüp sayar: Kalk ayağa, seni kurumuş palet kılıklı herif seni! Kalk ayağa ve yürü! — Salvatore'nin ne zaman resim yaptığını kimse bilmez; Lavinia ise bütün yapılanın eski resimlerin, yani Salvatore'nin on ya da onbeş yıl önce, ta başlangıçta, ışığa büyük umutlar beslerken yapmış olduğu eski resimlerin yeniden çerçevelenmesinden başka bir şey olmadığını bilir. Eğer ışıktaki da ayılmazsam, bir daha hiç ayılmam, demişti o zamanlar, ve bakışların ardındaki bakışı bulamazsam eğer, o zaman yolun ortasına otururum, tozları karıştırırım ve tıpkı akademilerdeki işe yaramazlardan biri gibi, zeytin ağacı yapraklarını tozla boyarım. Gelgelelim sonraları tuvalin üstüne git-tikçe daha çok beyaz ışık dökülmeye başladı ve Salvatore, tek bir çizgi çekmek istediği zaman bile kalemi elinden düşürür oldu. İşte benim resmim bu kadar beyaz, bakış da tümüyle beyaz, dedi sabahın geç saatlerinde, ışıkla birlikte ilk içki isteği de uyandığında ve dolu kadehini ışık demetinin yüzüne boşalttı. Vazgeçmemek zorundayım demekten

de hoşlanırdı, yılda bir sergi bir
görevdir, yoksa insan gözlerden ırak
kalır ve Antonio da resimleri asmayı
iyi beceriyor.

SALVATORE

: Antonio?

ANTONIO

: Evet, Salvatore.

SALVATORE

: Tamam, Antonio.

Müzik.

SALVATORE

: Antonio?

ANTONIO

: Evet.

SALVATORE

: Bugünlerde bana bir saat poz ver-
mek ister misin?

ANTONIO

: Evet, Salvatore.

SALVATORE

: Peki poz verirken kısa bir süre
gözlerini kapatıp, sonra ansızın açarak
hayvanlara özgü bakışla, bütün
bakışlardan önce gelen o bakışla,
Tanrı'nın bakışıyla bakabilir miydin,
Antonio?

ANTONIO

: Evet.

SALVATORE

: Evet, evet, hep evet! Peki avuç
içlerini şöyle çevirip, bir ışığın
içlerine girdiğini ve çizgileri, bütün
çizgilerden önce gelen, nemli Venüs
tepeciğinden aklın çöllerine uzanan
çizgileri bir kez daha çektiğini
gösterebilir miydin?

ANTONIO

: Avuç içlerini öyle mi? Evet, Salvato-
re.

SALVATORE

: Ve okun çarpıp geri döndüğü o
mavi-yeşil lekeyi görebileyim, bir de
göğsündeki güllerin tomurcuk-
landıklarını hissedebileyim diye,
gömleğinin düğmelerini biraz açabilir
miydin?

ANTONIO

: Göğsümdeki — evet, Salvatore.

SALVATORE

: Ve burun kanatlarını, sanki koku-
ların üstünde uçmakla değil de,
düşünülebilecek en arı havada hare-
ketsiz kalmakla
yükümlüymüşlercesine, kaskatı tuta-
bilir miydin?

ANTONIO

: Kaskatı tutabilir miydim? Evet.

- SALVATORE : Ve elini hızla cebine sokup sonra kolunu uzatır, dökülen ışığın altında, bıçağı avucunun içinde saklayabilir miydin?
- ANTONIO : Evet, Salvatore.
- SALVATORE : Ve onun başını gövdesinden ayırıp, Apollon'un Medusa'nın başını insanlara uzattığı gibi, kan kaybettiği için korkudan bembeyaz kesilmiş bir başı bana uzatabilir miydin?
- ANTONIO : Evet, Salvatore, evet.
- SALVATORE : Ve tuvale damlayan kan kuruyunca, ben çerçeveyi bulana kadar bekleyebilir miydin? Bu resmi asacağım çiviye ben etimden çıkarana kadar bekleyebilir miydin? Bu anı bekleyebilir miydin?
- ANTONIO : Hayır! Hayır, Salvatore. Hayır!
- ANLATICI : *Müzik.*
- ANTONIO : Antonio'nun işgüzarlığı kimi zaman insana aşırı gelebilir. Ama nihayet o da yaşamak zorunda ve ancak yazın biraz para kazanabilme şansı var. Adada seçenekler pek fazla değil; Antonio yabancılara bağımlı ve o da hepsini birden seçti.
- ANTONIO : (*Uzaktan*) Salvatore herkesi davet ediyor! Salvatore sergi açıyor!

Evin İçinde

- ROBINSON : Bu sesi duymaktan hoşlanırım. Antonio'nun sesi bu. Ama o gazeteyi okumuyorum. Bu konuda daha da ilerlemeyi umuyorum; artık hiçbir gazeteyi okumak zorunda kalmayacak kadar ilerlemeyi. Günün birinde beynimin içinde bir bölüm körelecek, harfleri kavramamı sağlamış olan bölüm. O zamana artık her haber ve her mektup zararsız olacak.
- TUTUKLU : Çok hoş! Yani zeytinler, demek isti-

yorum, bir yudum şarapla yenildiklerinde. Zeytinin yeşili de var, siyahı da. Sıkışığınızda yağ elde edersiniz, posası da merkeplere verilir. Ayrıca *orada* gazete yoktu. Oysa isterdik bir gazete okuyabilmeyi. İşin tuhaf yanı şu ki, insan okumayı yazmayı kolay unutamıyor. Bir şeye bir defa el uzattık mı, bir daha bırakmamakta çok direniyoruz.

ROBİNSON

: Yapılması gereken, uzak kalmak, bir taş bakmak, ama onu yerinden oynatmamak, ona yeniden bakmak ve yerinde bırakmak.

TUTUKLU

: Ama daha sonra yapılması gereken o taşı kaldırmak, bir şeye doğru fırlatmak, ya da yerinden oynattıktan sonra yuvarlamak.

ROBİNSON

: Beni anlamıyorsunuz.

TUTUKLU

: Zaten sizi anlamak da istemiyorum. Yaşamımın yıllarını yeniden kazanmak zorunda olduğundan, sizi iyice yanlış anlamak istiyorum.

ROBİNSON

: Gazeteler için artık doğruluğunu yitirmiş haberler yazdıkları söyleniyor.

TUTUKLU

: Öyle mi deniyor? Oysa bahse girerim ki, hakkımda bir şeyler yazan eski bir gazete hâlâ vardır. O yazılanlar da hâlâ doğru. Ve yarın yine benim hakkımda bir şeyler yazılı olacak. Gazete satan çocuk evinizin önünden geçecek ve yazılı olanları bağıra bağıra söyleyecek, o zaman aklınız, size bir an için hak verecek ve şöyle diyecek: Bunlar doğru. Şimdi ceketimi giyip aşağıya, limana inmek ve anlatmak zorundayım: Baylar aradığınız adamı evimde saklıyorum. Onunla yedim, içtim ve beni ilgilendirmeyen konuları konuştum. Ama bir suçun söz konusu olduğunu bilmiyordum. — Bu son ayrıntı, doğal olarak gazetede yer almayacak, ama zaten doğru

ROBINSON

da olmayacak.

: Artık söyleyin benden ne istediğinizi! Benden ne istiyorsunuz? Ne yapmalıyım?

TUTUKLU

: Bana soluk alacak zaman bırakmalı ve zaten ilgi duymadığınız dünyayla ilgilenmemelisiniz. Yani kendinize de bir soluk alacak zaman tanımalısınız. Öteki isteğime gelince, aslında dile getirilemeyecek kadar aşırı bir istek. Sinirliyim, tel gibi gerilmiş durumdayım. Ve aşırı uzun bir süre kimseyle konuşmadım. Uzun süre yalnız kalmak, insanı haksızlığa sürüklüyor. Duvardaki leke, seyredilen bir göbek, ta içten gelen ve kulak kabartılan bu sessizlik. Ne görkemli bir vahiy! Hareketsiz duran sen misin, yoksa dünya mı? Belki de asıl büyük bilmece, bu! O zaman aramızdaki konuşma nasıl başlamış olurdu, bilmiyor musunuz? — Şöyle derdim size: ‘Dostum, gel yiyip içelim, böylece yüreğimiz ısınır. Masada hiçbir şey kalmamalı. Şimdi hiçbir düşmanca amacım olmaksızın çatala bıçağı rica ediyorum...’ Ve siz bana şöyle yanıt verirdiniz: ‘Kendimizi zayıf hissediyorum, Horatio, barsaklarım yanıyor, ama canım başka bir besin istiyor. Çatalı ve bıçağı kullanamam, çünkü tavayla balık ne kadar gerçekse, onlar da ancak o kadar gerçek!’ ‘Ama bunlar çatal ve bıçak. Hangi dönüşümü ima ediyorsun sen?’

‘O halde iş buraya kadar vardı demek, tanrım, çıkış yolu yok artık benim için. Söz konusu olan, benim kendi dönüşümüm. Kendimden bir başkası olan ben olarak söz ediyorum.’ Ardından hiçbir şeyin gelmediği aralarda işte bu olur. Gerçekten. Mutluluk, soluk alınacak bir zaman

- parçasıdır ve somuta uzanır. İnsan ancak mutluydu benim kadar yorgun olur. Yer, içer ve bacaklarını uzatıp yatar. Gerçek anlamda yorgunum.
- ROBİNSON : Birkaç saat uyuyun. Gerisini sonra düşünürüz.
- TUTUKLU : Bana bir İncan kahve vermenizi yeğlerim. Bu aranın tadını çıkarmak istiyorum. Ben de öğlenleri uyuyamam.
- ROBİNSON : Hatta burada söylediklerine göre, bu saatte uyumamak gerekirmiş. Aslında bu önemli. Sanıyorum uyumamamız gerekir, ağıustos böceklerini duyabilmemiz için.
- TUTUKLU : Kim söylüyor bunu?
- ROBİNSON : Buradakiler.
- TUTUKLU : Kimseyle görüşmediğinizi sanıyordum.
- ROBİNSON : Çok zorunlu olduğunda görüşüyorum elbet. İnsan durup dururken çevresindekilere kötü davranamaz. Ama konuşmalara dayanamaz olunca bırakıyorum başkaları konuşsun ve karşılık vermiyorum.
- TUTUKLU : Dayanamaz olunca... Demek öğlenleri uyumayıp ağıustos böceklerinin şarkılarını dinliyorsunuz, öyle mi?
- ROBİNSON : (*Alaylı bir tonda*) Şarkı mı dediniz? Ah, insan o kadar az şey dinleyebiliyor ki burada. Hemen hemen tek duyulan, ağıustos böceklerinin sesi. Düşünün...
- TUTUKLU : Evet? Ağıustos böceklerinden söz etmek istiyordunuz.
- ROBİNSON : Hayır. (*Duraklar*) Aldığım bir mektuptan söz etmek istiyordum. Geldiğinizde o mektubu okuyordum.
- TUTUKLU : Bana pek öyle gelmedi. Mektubu yere atmıştınız. Ama buyrun, burada işte. Herhalde mektubu size vermeme söylemek istiyordunuz.

- ROBİNSON : Hem evet, hem hayır. Pek önemi olmayan bir mektup.
- TUTUKLU : Bir kadından geliyor.
- ROBİNSON : Evet.
- TUTUKLU : Ne istiyor?
- ROBİNSON : Buradaki duruma bir son vermek. (*Anımsar ve güler*) Bu anlatım biçimleri. Aklınızın ucundan bile geçmez.
- TUTUKLU : Ben de son zamanlarda hep bir mektup bekledim, ama gelmedi. Belki de bugün gelmiştir. Zaten insan uzun zaman bekleyince hep böyle olur. Ama sefaletin de kendine özgü anlatım biçimleri vardır. 'Açlığın büyük olmasına karşın yemek soğumuş. Böylece hepimiz birlikte lanetlenmiş durumdayız.' Buna karşın son gecenin yarısı boyunca iyi uyudum ve vicdanı lekesiz biri bu uykumdan ötürü bana gıpta edebilirdi.
- ROBİNSON : Akşamları hava daha bir iyi olur; yıllar boyu böyle bir şey yaşamamıştım, hep ya çok erken kalkılıp çok geç yatılıyordu ya da çok geç kalkılıp daha da geç yatılıyordu; kulaklarımda hep işyerlerinin gürültüsü vardı, yarına ilişkin düşüncelerle ve gece gelecek kötü haberlerin beklentileriyle doluydum. Burada ise acıma, büyük. Saatlerin kanına girilmiyor.
- TUTUKLU : Acıma, öyle mi! Buradaki uykunuzun nasıl olduğunu kendi kendinizden saklamak için ne gibi bir nedeniniz var? Bana geceyi övmenize gerek yok. Uykunun sizi çoktan terk etmiş olduğundan eminim.
- ROBİNSON : Uykum...
- TUTUKLU : Yorgunluktan titriyorsunuz ve eminim fırsat bulduğunuzda her öğlen uyuyorsanız. Geceleri ne yaptınız? Kapınızı iyi kapatmadınız mı? Bir

parça acıma, bir parça da acımasızlıkla tellere takılıp kalan meraklılara karşı yeterince önlem almadınız mı? Bilirsiniz herhalde, hücreler arasında da iletişimler vardır, trompet çalan mafsalların meraklı kulaklar için gerçekleştirdiği bir iletişim; insanla insan arasında akıp giden, acıyla, acımasızlıkla dolu, seçilen bir haber iletme oyunu. Henüz doğmamış olanlar, anneleriyle böyle ilişki kurarlar.

ROBINSON

: Bu, lanetli bir oyun; ama buradaki hava temiz ve artık hiçbir şey iletmiyor.

TUTUKLU

: Acımak! Ay, ilgin ağaçlarının arasına indiğinde, adanın gecesi de gelmiş olur. Ayın cesedinin parçalanmış ışıkları sönmüş yanardağın yarıkları arasına girer. Bu, insana tedirginlik getirir, dostum. Ve ondan sonra artık kimse uyuyamayacaktır. Tahta kurtlarının kemirmeye başladıkları karyola inler ve hava ıslak, sıcak diliyle bedeninin üstünde gezinir. Ve o zaman keşke yağmur gelebilse büyük bir sözcük dağarcığıyla, keşke bütün gece boyunca içilebilse, kadehler taşsa, portakal rengi şarap çarşafı kirlitse! Çünkü bu, şans getirir. Keşke göğüs kendi kendisine acı vermese ve içten içe çoraklaşmasa, artık içine sığdıramadığı haberlerle genişlemiş kulak, henüz kavramlarla dile getirilmemiş bir tarih öncesinden alınma, uzun ve kısa işaretleri veren parmağı algılamasa — açlıktan guruldayan, rüzgârın sürüklenen adımları kadar yakın deniz, sonra ondan daha da yakındaki limon ağacı, sarılık olmuş yemişlerini çevresine fırlatan, yapraklarında ve gövdesinde asit taşıyan limon ağacı, daha da yakında

yaşlı göz kapaklarından havalanmış, kanat çırpın gece kelebekleri. En sonunda da ölü beyazlığında bir duvarın üstünde ölmüş gibi yapan kara böcek! Uyur gibi yapanın durumu da daha parlak değildir, çünkü bilir: Sen geminin geçip gitmesine ses çıkartmadın, Robinson! O biricik gemiyi görmedin, el sallamadın, ateş yakmadın! Sen, uyur gibi yaptın, dostum!

Müzik

ANTONIO

: (Uzaktan) Prens Ali'de gece daveti var. Frak ve nişanlar, görkemli gece giysileri! Frak ve nişanlar, görkemli gece giysileri!

ANLATICI

: Prens Ali, uzun bir süre önce tahttan feragate zorlanmış bir kraliyet ailesinin son ferdi. Onun adı, ada için para demektir; bu ad, konuşmalarda öylesine geçer ve küçük bir yudum şampanyadan önce yenilen bir istiridye gibi ağızlarda eriyiverir. Mrs. Brown bile kahramanca bir çabanın ardından başını eğip şöyle mırıldanmayı başarır.

MRS. BROWN

: Bu gece ne yazık ki olmaz. Daha önce Ali'ye çok sık hayır demiştik. Bu defa da gitmezsek zavallı adam alınır, öyle değil mi, Charles?

ANLATICI

: Prens, alana yakası açık gömlekle ve buruşuk pantolonla gelmeyi sever; içinde bir parça buz bulunan bir limonata ısmarlar. Koyu renkli saçları seyrelemiştir, görünüşü de neredeyse tüy gibidir; yüzü sarımsıdır; gözleri, dudak biçimiyle nasıl uyuşabileceklerini düşündürler; başlangıcından bugüne arada pek çok kuşak yer almış, Doğu ve Batı birlikte iz bırakmıştır. Prens'in başarıyla sonuçlandığı tek siyasi eylem, adanın üstünde inşaat yapılabilir en yüksek noktasında, yanardağın hemen

altında bulunan evine “Buon Retiro” adını vermesi olmuştur; bu davranış, pek çok çevrede bir meydan okuma olarak yorumlanmıştır. Ama sonraları Prens için bunun bir önemi kalmadı. Artık *ötele*lerde kalmış olan dünya, Prens’in anılarında suikastlerle ve ihtilallerle ırzına geçilmiş bir dünyaydı. Yeşilliklerde kalmaktan hoşlanıyordu. Koyunlar kimi zaman evine kadar geliyorlardı. Birbirlerine gölge verebilmek için saatler boyunca birbirlerine sımsıkı yapışık ve hareketsiz durabilirlerdi; Prens ise onlara, terasında şezlonglara uzanmış yatan, kaskatı kırpikleriyle birlikte yüzlerini, büyük çekimler için hazır durumda gökyüzüne çevirmiş film yıldızcıklarından daha çok değer verirdi. Kızların tenleri yeterince bronzlaştıktan, resimleri Prens’in albümlerine yapıştırıldıktan ve Prens’in adı adlarına yeterince hizmet ettikten sonra Prens onları anlatım yeteneklerini garanti eden birer mektupla birlikte kibarca stüdyolara yollardı. Sonra inşaat işçileriyle birlikte eğlenmek, onların vahşi kokularını ciğerlerine çekebilmek, soğan ve sarımsak, domates ve taze ekmek, kızgın taş, toz ve kireç kokusunu duyabilmek için “Buon Retiro”nun bir duvarını yıktırıp ek bir bölüm yaptırttığı o güzel zamanlar geldi. Annesi bir başka sürgünden, babasının anısına ondan biraz daha saygın yaşamasını istediğinde ise Prens, evdekileri uzaklaştırdı, kentten eğitilmiş uşaklar getirtti, dünyanın dört bir yanına usulünce davetiyeler yolladı ve gerçek bir şölen hazırlattı; kendisi ise evine dönmeye cesaret edemeksizin, alanda saatler boyu bir bardak li-

monatanın başında oturdu. Böyle dönemler, Antonio'nun parlak dönemleridir; Lavinia'nın barına ait masaların bulunduğu bölümü sınırlayan büyük zakkum saksılarının çevresini dolanır ve önüne bakarak ılık çalar. Bu arada kavgaya ve oyuna dalmış bir çocuk yığını Prens'in masasına doğru ittiği, ansızın başını sallayarak durduğu, çocukları azarladığı, pantolon cebinden kıpkırmızı bir mendil çıkararak masaya dökülen limonatayı sildiği de olur; Prens'in uzattığı kâğıt parayı mendiliyle birlikte cebine sokar ve ürkmüş olan Prens'e cesaret vermek için başını sallar. Prens ayağa kalktığı zaman ise binanın gölgesinde duran siyah otomobile gidip kapıyı açar.

PRENS
ANTONIO
PRENS

: Antonio?
: Evet, Prens hazretleri.
: Tamam, Antonio.

Müzik

PRENS
ANTONIO
PRENS

: (*Tereddütlü*) Antonio?
: Evet, Prens hazretleri.
: Bu akşam bana gelmek için vaktin var mı? Konuklara arabalarından inerken ve gardropta yardımcı olabilirsin. Bu işten zararlı da çıkmazsın, öyle değil mi Antonio?

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: Herkes yeterince içtikten sonra ve içmeyi sürdürürken, orkestra “Yeşil ada, rüyalarımın ülkesi” şarkısını çalarken, havai fışek şenliğine başlayabilirsin. Güzel bir havai fışek şenliği nasıl yapılır biliyorsun, değil mi?

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: Fışeğin gövde kısmı hiç dikkati çekmeksizin öylece durmaktadır. Bir fitil ateşlenir. Önce pırlantadan bir güneş ardından da bir fışkiye yükselir.

Bir çark, yelpaze gibi havada döner.
Taca benzeyen bir güneş görkemli bir
biçimde, Satüm'ün güneşi ise insana
korku salarak belirginleşir. Ama gece,
uzun ve engindir.

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: Konuklar koltuklarından ayağa
fırladıklarında ve dans edenler mer-
mer dans pistinde öylece kala-
kaldıklarında, frakların göğüslerindeki
nişanlar hareket etmez olduğunda ve
bir inci kolye bir boyundan aşağı
doğru ağırdan kaydığında, vazodaki
uzun saplı gül yapraklarını yitir-
diğinde, fişeklerin fitillerini, son
fişekleri birlikte ateşlemek isteye-
ceğinden, bir demet yaparsın. O sırada
çok dikkatlisindir, çünkü hiç yanlış
yapmamak zorunda olduğunu biliyor-
sundur.

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: İşte o zaman ansızın yanına gele-
ceğim, hiç korkmaksızın yüzüne baka-
cağım ve şöyle diyeceğim: Koyu birer
gül biçimi çizen fişekleri en sona sak-
ladığını biliyorum!

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: Sonunda dev tekerleklerin, mavi ara-
bayla birlikte geceye doğru yol
açacaklarını ve arabanın denizin
üzerindeyken devrileceğini biliyorum!

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: *(Esrarlı bir sesle)* Sence benim
düzenleteceğim havai fişek gösterisi,
sizin babamın ölümü üzerine
düzenlediklerinizden daha güzel ola-
cak mı? Örneğin bütün renkleri, ateşli
beyazı, çıplak yeşili, ısrarlı maviyi ve
patlayıcı kırmızıyı sana sağlarsam...

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: Ve benden öncekiler, benim için
çalan çanların öncesindeki sessizliğin
aynı zamanda onların da sessizliği

olduğunu duyacaklar mı? Biri ateş açmazdan önceki sessizliği ve benim o eski cesarete hâlâ sahip olduğumu anlayacaklar mı?

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: Onlardan daha güçlü olduğuma, beni yanardağın toprağın derinliklerinden gelen beyaz elinin çizdiği tebeşir dairesinin içine, bir tarihsizlikten ötekine götürmeme izin vereceğime inanıyor musun? Senin gibi bir asinin yargısını beklediğime inanıyor musun? Ve şunu da bildiğime: Kopkoyu kırmızılık senin elinin içindedir ve ben egemenliğimi yitirdiğim takdirde, saçlarımı yakıp kavuracaktır!

ANTONIO
PRENS

: Evet, Prens hazretleri.
: Ve geceyi öyle aydınlatacak olursam cğer, verdiğim kurbanın ve gökyüzünde hareketsiz duracak kıvılcımın göz önünde tutulacağına inanıyor musun? Yukarda tek bir kıvılcım hareketsiz kalacak mı, Antonio?

ANTONIO

: Hayır, Prens hazretleri. Hayır!
Hayır!
Müzik

ANTONIO

: (*Uzaktan*) Jeanette radyoaktif banyolar, ışık ve badem sütü tavsiye ediyor! Jeanette güneş ışığı ve badem sütü tavsiye ediyor!

ANLATICI

: Jeanette, badem ağacını ilk kez burada gördü. Daha önceleri batıl inançları olanlar için bataklık çamuru kompreslerini uygun bulurdu. "Ebedi Gençlik, Ebedi Güzellik" adlı broşürünün tezleri uğruna yumuşak kremler, içine bir cımbız ucu talk karıştırdığı ve yüksek yoğunlukta bir damla alkol koyduğu yapay yağ parçacıkları kullanarak savaşırdı. Kozmetik uzmanları arasında Jeanette, büyük bir kimyagerdi; yüzüyle

vücudu, tedavilerinin doğruluğunun inandırıcı kanıtlarıydı. Daha sonra Jeanette, kırk yaşına geldi. Dükkânının zili gün boyunca susmak bilmiyordu. Ona akşamları operada eşlik eden üniversite öğrencisi Antoine ise daha seyrek gelir olmuştu. Kaçış kararının kesinleşmesi, Jeanette'in aynanın önünde otururken, Antoine'in ihanet kokan yüzünü son kez arkasında gördüğü an olmuştu. Antoine'in kırışksız, hareketsiz dudakları omzuna, deride kahverengimsi bir halkayla çevrili ve Jeanette Numara Üç ağartma kreminin henüz yeterince derine nüfuz etmediği noktaya yaklaşmıştı. O anda Jeanette kendi üzerindeki egemenliği, güzelliği onca katkısı olan egemenliği nedeni bulunmaksızın yitirmiş ve bir baş dönmesi geçirirken, şöyle demişti:

JEANETTE

: Haydi söyle! Bir cüzzamlı olduğumu, tenimde rutubet lekelerinin bulunduğunu, küf bağladığımı, her yanımda kırışıklarla dolu olduğunu yüzüme söyle! Bir cüzzamlıyı öpen bir yufka yüreğinin neler duyabildiğini söyle!

ANLATICI

: Gözleri iyi gelmemesine karşın, Jeanette o sıralarda ağladı bile, ve gözlerine eski parlaklığını kazandırabilecek damlalarla dolu damlalığı dokunmadan öylece bıraktı. Yaşamın bütünü, o yaşamı elde tutabilme çabasından başka bir şey değildir; güzellik ise, ölümü arayışı nedeniyle, yaşamla çelişki demektir. Jeanette burada badem ağacını, yanardağın eteklerindeki sıcak kaynakları insana güç veren, ılık ve yaşı belli olmayan taşların tadındaki suyu gördü. Işığı, yaşlanmış teni yumuşatan, genç tenlere de onca saydam bir kırmızılık

katan güneşi ilk kez gördü.

Kaynakların başı epey kalabalıktır; çokları zayıflığa ve hastalıklara karşı banyo yapmak için her hafta gelirler. Jeanette ise banyo yapmak ve sudan içmek için her gün gelir. Kaynaklar arazisinde bulunan köylünün her gün evde kalıp ziyaretçileri içeri alacak zamanı yoktur. Bu nedenle burada sık sık Antonio bekler, karton bardakları ve unutkanlar için havluları dağıtır, taş küvetlerdeki suları boşaltır ve bir sonraki ziyaretçi için yeniden doldurur. Bu arada eli boş da dönmez. Jeanette'i çok uzun zamandır tanır ve bu nedenle kadının büyük bir ciddiyetle, ağır ağır gerçekleştirdiği, neredeyse törensi hareketleri artık yadırgamaz. Jeanette kurulanmaz, güneşin altında kurumayı bekler. Kuruduktan sonra süt kıvamındaki badem hamurundan sürünür. Bu hamur kuruduktan sonra, güçlü suyla yıkanır; Antonio'ya, kadın bunun yaparken birtakım formüller mırıldanmıyormuş gibi gelir. Acaba hangi ruh adına söylenmektedir bu formüller? Jeanette, arada sırada Antonio'ya sanki ondan hoşlanıyormuş, sanki Antonio suyu aşırı soğuk veya aşırı sıcak hazırlamış gibi, kısa ve sert bir bakış fırlatır. Banyo havlusunu Antonio'ya geri verirken büyük bir titizlikle katlar ve teşekkür etmek için tek bir sözcük olsun söylemez.

JEANETTE
ANTONIO
JEANETTE

: Antonio!
: Evet, Madam.
: Tamam, Antonio.

Müzik.

ANTONIO
JEANETTE

Antonio?
: Evet, Madam.
: Herhalde bu banyolar beni çok yormuyordur, değil mi Antonio? Her gün banyodan sonra daha bir sıcakladığını

hissediyorum — Sanki kalbimden ka-
baran sıcak bir dalga, bedenimin her
yanından geçip kafatasımın tavanına
vuruyormuş gibi. Oysa bu banyolar
yararlıdır, değil mi?

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: Dökümü gören heykeltıraş, artık bek-
lemeye dayanamaz. Ellerini hafiften
bedenin üstüne koyup onu duymak
ister. Acaba güzel olacak mıdır?
Güzel olacak mıdır acaba?

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: Seni kalıptan çıkardığında, acaba ne
kadar güzeldin, Antonio? Çok
güzeldin. Biliyorum. Ama buna
büyük bir olasılıkla kimse dikkat et-
medi. Kabuğundan çıktın; ama kabuk-
ları yolundan kaldıran kimse olmadı.
Ben, kendi üzerimde aşırı odaklaştım.

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: Bence günahlarımız yüzümüzde
çizgiler bırakıyor ve bunları ne crème
nourrisante, ne de crème purifiante te-
mizleyebiliyor.

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: Ama sen bana biraz akıl verebil-
sen... Ay ışığı Toskana bataklıklarına
indiğinde, yüzünü o ölmüş sulara
gömüyor musun? Defne yapraklarını
ellerinin arasında ufalayıp, genç bir
Yunanlı gibi dirseklerine dayanarak
dinleniyor musun? Gece yarısı,
adımların sanki bulutlarla
yarışmışçasına, koşarak üç kez evin
çevresini dolanıyor musun? Saçlarına
hintincirlerinin suyunu sürüyor
musun? Saçlarının bu denli parlak
oluşu, yılan yağından ötürü mü? Ama
sanıyorum gerek yok bütün bunları
sormaya. Yıkaniyorsun,
güneşleniyorsun. Bunlar yeterli zaten.

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: O halde benim de yalnızca

yılanmam, yeterlidir! Ve Antoine da aklının sesine kulak vererek şöyle demek zorunda kalacak: Yirmi yaşında gibi göstermiyorsun, yoksa bir yıl sonra yirmi birindeymiş gibi göstermek zorunda olurdun. Otuz yaşında gibi göstermiyorsun, yoksa kısa bir süre sonra otuz birindeymiş gibi göstermek zorunda olurdun. Ne daha genç, ne de daha yaşlı gösteriyorsun. Sen güzelsin ve zaman ötesisin, Şimdi acı bana ve lütfen omuzlarından öpmeme izin ver!

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: O zaman ben de Antoine'a şöyle diyeceğim: Git! Tiksiniyorum. Sen hem zayıf, hem de ilkel bir insansın. Yaşayacağım yıllar boyunca alacağın görünümü görebiliyorum, açılmış alnını, üstünde lekeler belirmiş tınaklarını, sarkık yanaklarını, hipermetrop gözlerini, bunamışlığını görebiliyorum! Feleğin çemberinden geçmiş burun kanatlarını, günahlarla yüklü dudaklarını görebiliyorum. Git! İnsan bir cesedi sevmez!

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: Belki yapmam gereken, suda daha uzun süre kalmak, beş dakika süreyle suya dalmalıyım, suyu gözlerimle, kulaklarımla da içmeliyim, her yanıma akımalıyım, suyun gerilimiyle ürkmüş bedenimin en uzak köşelerine kadar dolmalıyım.

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: Yapmam gereken, yalnızca biraz dayanabilmek; sonra suyun üstüne çıkmalı, burada, senin önünden geçmeli ve ötelerdeki kamış tarlası boyunca yürümeliyim. Çünkü bana herhangi bir öğüt veremeyeceğini, yalnızca bugün güzel olduğunu biliyorum. Ama aynı zamanda bademle-

rin içinde, içen ve her şeyi kazanabilmek için vazgeçen biri için acı bir sütün bulunduğunu da biliyorum.

ANTONIO
JEANETTE

: Evet, Madam.
: Ve her şeyi yaparsam eğer — yıkanırsam ve acı sütü içersem—, o zaman ayak uçlarımın üstünde yükselebilir, bedenimi ölüme nişan alınmış bir oku atmak için gerilmiş bir yay gibi duyumsayabilir miyim dersin? Ey ölümsüzlük!

ANTONIO

: Hayır, Madam! Hayır, Madam!
Müzik

ANTONIO

: Anayla baba korku ve kuşku içindeler! Stefano iyi! Anayla baba korku ve kuşku içindeler! Stefano iyi...

ANLATICI

: Rastlantı sonucu, çocuğu bulan Antonio oldu. Belki tek dikkat çekici olan, bu kez verdiği haber karşılığı Benedikt'ten para almamasıydı. Ama sonunda yine de almış olabilir. Antonio, birkaç gündür yolda olan Stefano'yu, sonunda öte yakada gemiye binip kimseye gözükmenden buraya gelmiş olan Stefano'yı, üstü başı toz içerisinde ve karnı aç olarak limanda buldu. Doğal olarak bütün olup bitenleri öğrenmeyi de başardı. Çocuk, okuldaki son dersten sonra baştan aşağı bir azar mektubu gibi gözükken, buruşmuş bir karneyle, çantasında da bir sicim, bir çakmak ve sazları kesmeye yarayan bir bıçakla kaçmıştı. Güçlü, sevimli, şakacı bir çocuktü ve insan onun gibi daha birkaç kardeşi olmasını da isteyebilirdi. Limandaki gecenin ortasında tekneler, birer hayat gibiydi. Yelkenler şamar atıyorlardı, bir siren sesi de şöyle demmekteydi: Gülme! Çeneni tut! Dikkat et! Bir daha yakalamayayım seni! Ağlar, kendilerini aşağı atıp öldürmek

isteyenler için gerilmiş tenteler gibi balıkçı evlerinin önüne asılmıştı. Ağları taşıyan kazıklar sabaha kadar inlemişlerdi. Eve söylemeyeceğim. Eve söylemeyeceğim, beni öldürseler bile eve söylemeyeceğim. Siren sesi, bir tuzak kurmuşçasına uğuldayıp duruyordu: Demek bilmiyorsun karanın nerede olduğunu? Atlası ters tutuyorsun! Gözlerini biraz açarsan eğer, sınırları görebilirsin! — Böylece Stefano, karayı bulabilmek için uykudan kapanan gözlerini geceleyin açtı ve atlası kapanana kadar uyuşuk parmaklarıyla tuttu, çünkü yeryüzünün bu atlasta yeri yoktu. Babası şimdi hiç kuşkusuz Stefano'nun odasına gitmiş, annesini çağırmış, dolabını açmış ve korkunç bir biçimde bağırıyordu. Son olarak da şöyle demişti: Düzen, yaşamın yarısı demektir! Annesi de hiç kuşkusuz eline gelivermiş ve üstünde bir delik bulunan kasketi saklamaya çalışmaktaydı. (Stefano, bu kasketi askıdan çok hızlı çekip almıştı!) Babası hiç kuşkusuz avaz avaz bağırıyordu: Göster onu bana! Ve sonra kasket bir suç kanıtı, kollarını babanın boynuna dolamış olan anne bir şeytanın avukatı, ikisinin çocuğu ise büyük bir olasılıkla “cehennemden gelme bir yaratık” olup çıkmıştı. Ama Stefano sonunda karayı bulmayı başarmıştı. Gemide yolcuların arasına karışıp, hanımlardan veya beylerden biriyle berabermiş, dahası motosikletli yaramazlardan biriymiş gibi yaptığında, yalnızca üzüntülüydü; üstü kömür isiyile kaplanmış olarak lumboz deliklerinden birinden dışarı bakamadığı için, kapta hiç görmediği için, hatta onu kömür atmak için yanına alacak bir

tayfayla bile karşılaşmamış olduğu için. Stefano adayı gördüğünde, bu kara parçası henüz hayranlık uyandırıcıydı, bir yıldızın ya da deniz düşmüş, sonra mutluluktan dumanı tüterek yeniden yükselen bir uydunun parçası gibiydi. Stefano adaya çıktığında ise ada, artık ada değildi. Ağaçlardan hurmalar sarkmıyordu ve kamp ateşi yakabilecek odun yoktu. Balıklar, bütün pazarlarda olduğu gibi, pazarda satılmaktaydı. Midye ve yemiş de satılmaktaydı. Bütün insanlar evlerde yaşıyorlardı; alanlar ve sokaklar koşuşturup duranlarla, gevezeliklerle doluydu. Stefano'yu yakalayıp ele verenler, çocuklar olmuştu. Neyseki Antonio fazla konuşmamış, onu yanına alıp belediye başkanına götürmüş, yolda ona ekmeğin içine domates ve soğan konarak yapılmış sandviç almıştı; Belediye'ye geldiklerinde ise Antonio tek başına önden giderek yetkililerin odasına girmişti. Geri dönüp koridordaki sırada Stefano'nun yanına oturduğunda, çocuk son lokmasını çiğniyor ve karnının artık doyduğunu hissediyordu.

STEFANO
ANTONIO
STEFANO

: Antonio?
: Evet, Stefano.
: Tamam, Antonio.

Müzik.

STEFANO
ANTONIO
STEFANO

: Antonio?
: Evet, Stefano.
: Adanın içlerine kadar girebilmiş olsaydım, beni yakalamayacaklardı. Kimse beni görmeyecekti. Özgür kalacaktım. Bir daha asla limana ayak basmayacaktım! Adayı keşfe çıkacak, hayvanların izlerini sürecektim, onları kendime çekecektim. Onların seslerini taklit edebilirim. Dinle! (STEFANO, ıslık çalar, inler ve seslenir.)

STEFANO : Ara.
: Neden hiçbir şey söylemiyorsun, Antonio? Benim yaptıklarımı sen hiç kuşkusuz daha iyi yapabilirsin. Güneşin ilk ışıklarıyla birlikte kaldım ve sonra çalılıkların arasından sürünerek geçtim. Sarmaşıkları ellerimle koparırdım, çalıların çok sıklaştığı yerde de bıçağı kullanırdım. Yani şöyle. Keskin kısmını eğik tutarak. Bu bıçakla. Antonio?

STEFANO : Ara.
: Ne düşünüyorsun, Antonio? Beni dinlemiyorsun. Ama dikkat et! Yerlilerin dilinden elbet anlamam. Fakat onlara aşırı yaklaştığımda silahlarımı atarım ve şöyle seslenirim: Burada size gelmek isteyen beyaz bir kardeşiniz var! Buharlı hortumluların ve çelik kuşların ülkesinden geliyor, fakat barıştan yana atan bir yüreği var ve sizinle çubuğunu tıttürmek istiyor. Hep sizinle kalmak istiyor. Antonio!

STEFANO : Ara.
: Antonio, onların hepsi senin gibi kahverengi tenli mi? Beni onların yanına götürüp kulübeni gösterecek misin? Balığa çıkarken ve ava giderken beni de yanına alacak mısın? Evet de! Ötekiler gelecek yıl yeniden yıl sonu sınavlarına girdiklerinde ve kalem kutuları kulaklarının dibinden uçarken, bizim dağlar gibi kurutulmuş balığımız olacak. Sen, kulübeni yapmakta bana yardımcı olacaksın; öğlen sıcağında öyle tembel tembel uzanıp karpuz çekirdeklerini çıtırdatacağız.

STEFANO : Ara.
: Sonsuzluktaki av bölgelerini bilen yaşlı bir kıızılderili reisi gibi suskunsun, Antonio. Yoksa aksi giden bir şeyler mi var? Ada tehlikede mi? Seninle birleşebiliriz, sakal uzatabiliriz

ve yaklaşan her gemiye saldırabiliriz. Bizler korkulan korsanlarız, öyle değil mi, Antonio?

Ara.

STEFANO

: Sence öte yakadakileri biraz korkutmak iyi olmaz mı, Antonio? Sandallara atarız, dümenden rampa ederiz ve naralar atarak o korkakların üstüne saldırırız. Biri buraya kadar gelecek olursa eğer, akbabaların gagalarını etinde hissetmekte gecikmez.

Ara.

STEFANO

: Öyle sanıyorum ki, kendimize göre bir hukuk düzeni yapmak zorunda kalacağız, Antonio. Çünkü öte yakada yalnızca haksızlık var. Bizler korsanız, ama haksızlığa da dayanamayız. Buna itiraz eden herkes cezalandırılır ve direklere bağlanır. Bir çocuğun sözünü bitirmesine izin vermeyen herkes, direklere daha da sıkı bağlanır.

Cebinde bir sicim ve bir kuş yumurtasından başka bir şey olmayana kimse şöyle diyemez: Sen hırsızlık yaptın! Ama cepleri para dolu olan, bu paraları vermek zorundadır. Yalan söylüyorsun, diyen, bunu yaparken kılını kıpırdatmaksızın çorbasını kaşıklamayı sürdüren ve hiçbir şey kanıtlayamayanlar, köpekbalıklarına yem olarak atılır.

Ara.

STEFANO

: Neden hiçbir şey söylemiyorsun, Antonio? Sen benim dostumsun, ben de senin beyaz kardeşimim, öyle değil mi? Yoksa sen de beyazlardan mısın? Hayır! Hayır de! Şimdi şöyle söyleyeceksin: Git! Fırla! Koş! Yol, gümüş renkli kaynaktan ve batmakta olan güneşlerin toplandığı portakal ağacının yanından geçiyor. Sessizliğin dar vadisinde yük hayvanları

seni bekliyor. Adanın içlerine doğru git! Ben seni arkandan korurum! Bir-birimizi yeniden görene kadar.

Antonio! Evet de!

Evet, değil mi Antonio!

Evet, evet, evet, evet!

ANTONIO

: Hayır, Stefano, hayır.

Şöyle derdim: hayır. Evine git.

Ve belki son olarak da: hayır.

Müzik.

Evin İçinde

TUTUKLU

: Antonio'nun sesi. Güzel bir ses.

Benim için de çekici olabilirdi. Tabii yarın kapıyı açacak ve onu

çağıracaksınız. Antonio! — Evet

efendim. — Tamam Antonio. — Ga-

zete kaç para? Ver. Ve gazeteyi istek-

sizce gözden geçirip, dudaklarınızı

ıslatacaksınız. Tahmin etmiştim

zaten! Korkunç bir öykü. Bana anlat-

madığı için memnunum. Ona yardım

edebilir miydim, hatta varlığına bile

dayanabilir miydim, bilemiyorum.

Şimdi gitti, bir sonraki yıkımına

doğru; bana gelince, bu olayı hemen

unutmalıyım.

Tamam, değil mi?

Kendinizi benim öykümden esirgeme-

yi başaramadığınıza göre, kendi

öykünüzü artık rahatça anlatabilirsi-

niz.

ROBINSON

: Benim öyküm yok. Ağır basan bir

suç, peşimi bırakmayan bir yıkım,

içimden gelemeyecek bir bağışlama

yok. Kimsenin hesabına burada

değilim.

TUTUKLU

: Ama kendi hesabınıza buradasınız.

Bakın, bu hesap konusu bizi birbiri-

mizden ayırıyor. Ben hep başkalarının

- ROBINSON
TUTUKLU : sırtından geçindim, başkaları da benim sırtımdan geçindi. Bu durum teraziyi dengede tutuyor. Sizce daha gülebileceğim bir şey kalmış mıdır?
: Sigara içer misiniz?
: Memnuniyetle. Çünkü yokluğunu çok çektim. Kibrite dikkat edin. Mektup tutuşabilir.
- ROBINSON : Sanıyorum mektubu yazan kadına yanıt vermeyeceğim. Bugüne kadar yanıt vermiş olmam, büyük bir hataydı.
- TUTUKLU : Devam edin! Devam edin! Çünkü uzun bir aralıktan sonra yeniden sigara içmek, uzun zaman önce, içilen ilk sigarayla birlikte gelen o hafiften esrikliğe kendini yeniden kapılabilmek, gerçekten cesaret işi.
- ROBINSON : (*Cesaretlenmiş olarak:*) Dinleyin şunu! "...ve şimdi o adada yaşamak zorundasın, seni korsan seni, hep böyleydin zaten..."
(*Üzüntüyle okumasını keser.*)
- TUTUKLU : Devam edin!
- ROBINSON : "... seni korsan seni, günün birinde arkandan gelip, yanardağ ateş kusmazdan, sen de sarnıç suyundan zehirlenmezden önce seni geri getirseydim, ne derdin acaba..." Anlıyor musunuz şimdi beni? (*Korkmuştur*) Ve söylediğini yapabilecek bir insandır, daha ben ne olduğunu doğru dürüst anlayamadan buraya parfüm şişelerini yerleştirebilir, pijamalarını koyabilir ve çantasının saplarıyla, sanki o çantada iki dönüş bileti yokmuşçasına, masum bir şekilde oynayabilir.
- TUTUKLU : Adı nedir?
- ROBINSON : Anna.
- TUTUKLU : Buna belki hâlâ gülebilirdim — yani buraya gelseydi ve ben de görebilseydim, esmer ve dediği dedik

bir kadın, boynunda çlgın renklerde bir eşarp, Pan'ın sessizliğine ve yanmış tepelerden gelen flüt sesine karşı duyarlı, yüreğinde pek ses çıkarmayan, ama çok devirli bir motor, arkadaki ve yandaki aynalara bakarak alıştırmalarla edinilmiş, yumuşak bir yürüyüş, kafası sorgularla, dudakları da karşısındakini yüreğinden vuran sözlerle dolu.

ROBINSON

: Ama onu karşılamak için aşağıya, limana inecek değilim. Ona açıklamalar da yapacak değilim. Artık kulaklarımı kapatıp, kapıya indireceği yumrukları duymazlıktan gelebilecek durumdayım. Terasıma çıkıp, damın üstünde rüzgârın karmakarışık ettiği sazları düzenleyeceğim. Böylesi, yaşamıma sürekli el uzatmış olan toplumdan kesinlikle çıkışım anlarına gelecektir.

TUTUKLU

: Demek ki yine de bir öykü var ortada. Çok iyi biliyorum: hep sürdürülen küçük küçük alçaklıklar. Kuşkunun güçsüz kıldığı başarı ve galeriden gelen ısıklık sesleri. Daha sonra: kıskanılan başarı ve koltuklardan gelen ısıklıklar. Açık ve seçik bir başarısızlık.

ROBINSON

TUTUKLU

: Ben bir oyuncu değilim.

: Ama yine de bir sonraki adıma, bir sonraki sözcüğe itildiniz. Oyuna katıldınız. Hâlâ da biraz olsun bu oyunu sürdürüyorsunuz. Bunu siz de biliyorsunuz.

ROBINSON

TUTUKLU

: Bilmiyorum.

: Oyun, aslında şöyle: Yaşayacak seksen yılım var. Ondan sonra ne olacağını bilmiyorum. Bildiğim tek şey, bu oyunun akışı boyunca bana karşı bir düzen hazırlanmış olduğu. Sonu beklemeye kim zorluyor beni? Bunca kurbanın arasında çözümler

aramak içinden gelmiyor. Kalan son gücümle ışıkları zamanından önce söndürmek ve perdeyi indirmek istiyorum. Kalan son gücümle kendimi görünmez kılacağım. İnsanlar, bir süre şöyle soracaklar: Ne oldu? Artık kendini göstermiyor mu? Oysa her cuma size balık yemeye gelirdi. Anna, ondan bir mektup almış. Bir adaymış. Yalnız yaşayabileceğini hiç ummamıştım. Onun kadar kendini beğenmiş, yükselme hırsıyla yanıp tutuşan, çok konuşan, aslında hiçbir şey bilmeyen, savurgan bir insan... Evet, evet, bir çuval dolusu nitelik sayılıp dökülecek sizin için! Çuvalın ağzı açılacak ve birkaç kez oraya buraya dökülecek. Sonra bir köşeye atılacak. Bazen, anılar karıştırıldığında, bu çuvala ayağı takılanlar olacak. Evet, aslında tuhaf bir insan, anlaşılır gibi değil. Kumda sonradan dalgaların silip süpüreceği bir iz bırakarak yürüyüp gitmiş biri. Hakkında uzun süredir hiçbir şey duymadım. Ya Anna? Ya, gitti demek. Öyle mi? Demek kendini beğenmekten başka bir işe yaramayan, hiçbir özelliği olmayan o inatçı, geveze insanla birlikte...

ROBINSON
TUTUKLU

: Susun artık!
: O şimdi çok sıradan bir insanla olduğu için mi?... Oysa böylesi, yararlı sizin için. Böylece yıllarınız sonsuzluğa kayıp kurtuldu. Şimdi siz, artık görünmez oldunuz.

ROBINSON

: Susun! Susun! Artık sessizlik olsun istiyorum. İstirdim ki güneş zayıflasın ve ağustos böcekleri sussun, artık onları da duymak zorunda kalmayayım.

TUTUKLU

: Fakat onları hâlâ duyuyorsunuz. Bu iyi bir şey. Öğlenleri çok yorgun

- ROBINSON : Olsak bile uyumamamız gerekir.
- TUTUKLU : Bununla ne demek istiyorsunuz?
- ROBINSON : Hatta sesleri çok güçlü duyuluyor.
- TUTUKLU : O kadar güçlü ve acı verici ki, duymamak olanaksız.
- ROBINSON : Kulağa nasıl geliyor?
- TUTUKLU : Kimi zaman içimden gelen ses gibi. Ortalık sessizleştiğinde açlık ve susuzluk artık duyulmaz; mektuplar artık okunamaz. Yanıt verilmez olur. Sanki bir başka mutluluk uğruna bütün kucaklaşmalardan sıyrılıyormuşum gibi.
- TUTUKLU : (*Sanki "yerinden fırlamış" ve ayakta konuşuyormuş gibi bir izlenim doğar*) Ne düşünüyorum, biliyor musunuz? Eğer çok geç kalmak istemiyorsam, gitmek zorunda kalacağım. Yine ne düşünüyorum, biliyor musunuz? Kararlar aslında hiç belli edilmeksizin alınıyor. Şimdi bir torbam olsaydı eğer, toparlardım.
- ROBINSON : O halde ben size bir çıkın hazırlamak zorunda kalacağım.
- TUTUKLU : Okula gittiğimiz zamanlar, çıkında tereyağ sürülmüş ekmek ve kitaplar bulunurdu.
- ROBINSON : Çalışmaya gittiğimiz zamanlar ise dosyalar ve cüzdanlar.
- TUTUKLU : Sonra, akşamları evden çıkmazdan ve aynanın önünde kravatımızı son bir kez düzeltmezden önce, lavanta kolonyası damlatılmış mendilimiz ve yakadaki gardenya.
- ROBINSON : Evet, kimi zaman kâğıdın içine güller gizlediğimiz de olurdu. Bir buket çiçekle bir cenaze törenine gitmek zorunda kalmak hoş değildi.
- TUTUKLU : Elbet hoş değildi. Ama her zaman, her saat bir çıkınımız olurdu. Burada elleri boş iki kaçak karşılaşırlar. Birlikte birkaç hoş saat geçirdiler. Öğlen vakti bitti, gemi biraz sonra yeniden limana uğrayacak.

Peki olan nedir? Görüyorum ki artık kararlısınız. Giysiyi askıdan alıyorsunuz; bence sağlam bir giysi, rahatlıkla müebbet diyebilirdim. Kamgarn, açık renk, yazlık kumaş ayarında fırçalanmış. Şimdi biraz eliniz titremekte; giysiyi koltuğun arkasına asıyorsunuz; bir bayrağı indirir gibi, sanki sizden kılıcınızı teslim etmenizi istemişim gibi.

ROBINSON

: O giysiyi bir daha giyeceğimi sanmıyorum. Dikişleri bana herhalde fazla dar gelirdi.

TUTUKLU

: Belki de omuzlarınız yüzmekten genişledi; bu durumda insana bir süre üstündeki darmış gibi gelebilir, ama kısa sürede hiçbir şey duyulmaz olur.

ROBINSON

: Alın onu!

TUTUKLU

: Çok güzel bir parça. Ama ne yazık ki bana uymuyor.

ROBINSON

: Dencyin.

TUTUKLU

: Hayır. Bana uyamaz. O, sizin giysiniz. Bahçe kapısının önündeki sapakta bir araba durdu. Şimdi kapısı açılacak, hemen ardından da kapanacak. Vakit, öğlen saati, adalarda en anlamsız zaman parçası demektir. Öğlen saatlerinde adalar bir yanılısamanın kalıntılarına benzerler. Renksizdirler; kahverengimsi yansımalar bırakırlar. Deniz ve kara yanmış gibidir. Böyle derdik *oradayken*. Gökyüzünün bakışı bulanıktır. Doğu ile batı arasındaki göz kapağının aralığından gözün akı görünür. Kirpikler gözükmez. Yaklaşan adımlar var. Yitirilmiş oğul için bir dana kurban ediliyor, kardeşler arasında ise giysi değiş-tokuşu var. Aslında iyi bir alışveriş değil. Çünkü bu dünya beni hiçbir zaman yitirmedi; yalnızca yerimi değiştirdi, sınırda bir görev verdi, o

kadar. Dünyanın gözleri hep üzerimde. Benim giysim, bana uygun bir giysi ve tıpkı sizinki gibi, ticaretc konu edilmesi söz konusu olamaz. Kapının yakınında ayak sesleri duyuyorum; her şey öğlen vaktinin bulanıklığında, bu acı veren, tekdüze gürültüde yitip gitmeseydi eğer, bunlar esnek yürüyüşlü bir kadının adımları diyebilirdim. Sonra tüfeklerini omuzlarından aşağı kaydıran ve biraz korkan iki erkeğin adımları. Korktukları için de ayaklarını sıkı basıyorlar — şarkılar söyleyen kuşları avlamayı, insan avlamaya yeğleyen iki genç. Evet, böylesi iyi.

BİR KADIN SESİ : *(Sevecen ve aydınlık)* Aç kapıyı, seni korsan seni!

BİR ERKEK SESİ : Kapıyı açın!

İKİNCİ BİR ERKEK SESİ : Kanun namına, kapıyı açın.
(Küçük bir yumrukla, iki sert yumruk kapıya iner. Müzik, yumruk vuruşlarını kendi ritmi içersine alır.)

TUTUKLU : Zaman geldi.

ROBİNSON : Yapamam.

TUTUKLU : Açın kapıyı!

ROBİNSON : Yapamam.

TUTUKLU : O halde ben yapacağım.

Müzik.

ANLATICI : Kurşun kalemini yontarken, adının birkaç yıl boyunca hiç varolmadığını anımsar; daha sonra ise bu ad sakat bırakılmıştır. Şimdi onu gerçekten de “Benedetto” diye çağırılmaktadırlar.

Yaşam, ama ne yaşam! Benedikt düşünceli bir tavırla kaleminin ucunu kâğıda değdirir ve birkaç halka çizer. Beline bir kazak sarmıştır. Sıcak günlerde bedeni sıcak tutmak gerekir — insanın ancak güneyde yıllar geçirdikten sonra öğrendiği bir sırdır

bu. Yazışları odası, Benedikt'in zevkine göre değildir. Zemini bir   lm ş izlenimini uyandıran taşlarla d şeli, cephesinde karartılmış, Fransız usul  pencereler bulunan odada bir masa, iki sandalye ve bir kitaplık durmaktadır. Köşelerde eski gazeteler, not defterleri ve sinema programları yığılmıştır. Ancak Benedikt'in zevkine aykırı kaçan, yalnızca bu oda değildir. Adanın bir sığınak gibi ona kucak a tığından, burada kıyıya çöküp bir mucize olan kurtuluşundan   t r  Tanrı'ya ş krettiğinden bu yana ne kadar zaman geçtiğini artık anımsamamaktadır. Devriyeler kaçakları aradıklarında, Antonio'nun babası onu saklamıştır; daha sonra, savaşın bulutları dağılıp da artık geri dönmesine bir engel kalmadığında ise onu bu adada alıkoyan bir şeyler olmuştur. Günlük savaşa yeniden atılmak, sesini yükselterek evetlerini ve hayırlarını yeniden söylemek isteğini duymuştur hiç kuşkusuz,  ıpkı bir zamanlar, insanların seslerini  ıkartmalarına izin verilmediği günlerde olduğu gibi. Ama aradan artık çok zaman geçmiştir. "Burada her yerle ilgim kesilmiş durumdayım, geride kalan yılları ise bana kimse veremez. böyle bir işi gönüllü olarak hiçbir zaman yapmazdım," demişler kendi kendine. şimdi burada oturmuş, cellatların peşlerini bırakmadığı büyük ser vencileri izlemektedir. Cellatların adları hastalık ve esriklik, aşk ve d ş kırıklığı, ölüm, geçmiş ve bu geçmişin anılarıdır. Bu arada yeniden gülmeyi öğrenmiştir; içten ve öfkeyle g lebilmektedir. Bunun anlamı şudur: Sanki size kaldı bütün bunlar! Karaormanlar'da, yabani g llerin mevsimiy-

di, birkaç dostum: 'Artık gitsen iyi olur' dediler. Ben de beni görünmez kılan balığımı alıp yollara düştüm. Ama şimdi, bunun ne demek olduğunu, yani görünmez olmanın ne demek olduğunu bilmemenize karşın, sizleri iyi niyetle izlemekteyim! Cellatlar etten ve kemikten yapılma olmadıkça, boynunuzu ipten kurtarmak olanağınız vardır. Ben, burada bir teşekkür borcumu yerine getirmekteyim. Ada yemyeşil, yalnız yazın biraz kavrulmuş gibi gözükür, ve burada yaşamak zorunda kalan, başka yerlerde nasıl yaşıyorsa, burada da öyle yaşar. Ekmek fiyatı arttı, Lavinia varisten yakınıyor, Antonio'nun yaşamı ise biraz fazla hareketli. Artık evlenmesinin zamanı geldi.

BENEDİKT
ANTONIO
BENEDİKT

: Antonio?
: Evet, Benedetto.
: Bundan iyi bir haber olur. Carabinieri'ler zavallıcağı yakalamışlar.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.
: Bundan iyi bir haber *olurdu*. Ama yayınlamayacağız. Anlıyor musun? "Yeşil Ada, Düşlerimin Ülkesi" (*Metni beceriksizce bir şarkı olarak söylemeye çalışır.*) Düş peşinde koşanlara hoşgörüyü bakmak gerekir.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.
: Peki ya İspanya'dan gelen soylu beyimizin köpek şenliğine ne dersin? Ada bir hayvan cennetine dönüşüyor. Ötekiler öfkelenmeye başladılar bile, köpekler sürü halinde mehtapta ulumaya başlayalı beri, uykuları eskisinden de beter oldu. Köpekler için sedye ve mezar taşı aranıyor! Bu, insanı gerçekten duygulandırıyor ve yeni bir endüstrinin doğumunu müjdeliyor.

ANTONIO

: Evet, Benedetto.

BENEDİKT

: Ya o sürü sepet yeni gelenler? Aşırı sayıda balayına çıkmış çift ve sekreter. Figüranlar çoğalıyor. Ama bahşişler de çoğalacak.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.

: Peki ya gidenler? Balerin gidiyor, çünkü bir doktora görünmesi gerek. Burada durum kendisi için tehlikeli olmaya başladı, kramplar artıyor ve nedeni belli değil. Antonio, bana bak!

ANTONIO

: (*Masum bir ifadeyle*) Evet, Benedetto.

BENEDİKT

: Tepenin denize doğru uzanan ucundaki küçük beyaz evde onca kararlı oturmakta direnen adamın adı neydi? Gazeteye abone değildi. Bütün işlerini kendisi görürdü. Büyük bir olasılıkla gömleklerini de kendisi yıkardı. Ne denebilir bu durumda? Belediyeye git ve bilgi al.

ANTONIO
BENEDİKT

: (*Esner*) Evet, Benedetto.

: Ama gitmeye değmez aslında. Onu tanıyan hemen kimse yoktu.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.

: Pencereleri aç, Antonio. Öğlen vaktinin loşluğu insana uyku veriyor ve ben, ağustos böceklerini dinlemek istiyorum. Belki de araştırmaya değer. Aramızda küçük bir şaka yapalım ve adanımıza Robinson adını takalım. Robinson gemiye el salladı. Robinson geri dönüyor.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.

: Sen her şeyi görmezlikten gelen bir insansın, Antonio, ama böyle biri olarak kalmakla iyi ediyorsun. Bizler sizleri neden ilgilendirelim ki? “Sizler” dediğim ve kendimi sizlerden saymadığım anlar hâlâ var. Bir yara, ancak dokunulmadığı takdirde iyileşebilir.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.

: Aslında bana kalsa, başka şeyler

üzerine yazmak isterdim. Örneğin şakalarımız üzerine. Su tesisatını kurmak istediklerinde, hiçbir boru ötekine uymamıştı. Köpekbalığı yolunu şaşırp sularımıza girdiğinde, bitkin düşene kadar peşinden sürüklediği üç sandalla Güneş Burnu'nun önünde dans edip durmuştu. Buraya getirdikleri zaman da saatler boyu kıyıda yattı ve yeniden dans etti, öyle ki, alındaki yeri tıretti. Franco, Ermiş Leonhard'ın kolundaki saatleri çaldığında onu bir güzel pataklamıştık. Maria kocası tarafından terk edildiği için üç çocuğunu çarmıha gerdiğinde ise bütün bir gün boyunca ağzımıza tek lokma koymamıştık; kendimizi o kadar kötü hissetmiştik.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.

: Evet, şimdi bu sayfaları çevirip çalışmaya başlamanız gerekiyor. Pencere-leri açık bırak, Antonio. Etraf biraz sonra sessizleşir. O zaman dükkânlar açılır ve herkes evinden çıkar. Akşamları limana veya bahçe sinemasına gideriz; en güzel zaman, gürültünün en çok olduğu zamandır.

ANTONIO
BENEDİKT

: Evet, Benedetto.

: Başka tür bir gürültüdür.

Çalılıklardan, ağaçların arasından ya da toprağın içinden geldiği söylenir. Oysa işin aslı şudur; ağustos böcekleri bir zamanlar insandılar... Ah Antonio, sonu gelmez ki bizim hikâyelerimizin! Haydi başlayalım çalışmaya. Şöyle yazalım: Robinson geri dönüyor...

Müzik

ANLATICI

: Böylesi iyi. Küçük eve bir başkası taşınacak ve rüzgâr. Terasın sazlarla örtülü damını karmakarışık ettiğinde, sazları düzeltecek. Yaz sonuna doğru sarnıçta su azalmış olacak. O zaman eve taşınmış olanı, bunu büyük bir

sorun haline getirecek, korkuyla aşağıya, sarnıca bakacak; bazen sarnıcı temiz tutan ve örümcek ağlarından aşağıya kaymış olan sinekleri yakalayan o çevik yılan balığını görecektir. Birkaç yabancı daha adadan ayrılacak; yenileri gelecek. Gelenler çoğaldığında yalnızlığın da fiyatı artacak ve kıyılar dolacak. Soluk yüzler güneşte yanacak ve kumlar parmakların arasından kayacak, ta ki bir gölge adanın üzerinde kanat çırpıp ve rüzgâra doğru üflenmiş bir tüy yere düşene kadar. Evet? Burası bir ada, ne isteyebilirsin ki? Güneşin bıçağını çekmesini, yanardağın küllerini başına yağdırmasını mı? Ayağa kalkıp, bu eller işe yarar mı, yaramaz mı diye bakmak istemez misin? Ya da kendini dünyadan ve gururla taşınan tutukluluktan özgür mü kılmak istiyorsun?

Unutmayı arama! Anımsa! O zaman özlemlerinin cılız şarkıları bir bedene dönüşecektir.

Daha önce duymuş olduğumuz bir müzik çalınıyor. Ben tanıyorum bu müziği, sen de tanıyorsun. Rüzgârda bir kapı kapanıyor ve gökyüzünden gelen bir yol, denizi geçerek yeryüzüne geri dönüyor.

Müzik.

ANLATICI

: Anlatmış olduğum ada ve insanlar, aslında yoktular. Ama başka adalar ve adalarda yaşamaya çalışan başka insanlar var. Ben de onlardan biriydim ve günün birinde, kıyıya indiğimde, birinin karşıdan bana doğru geldiğini, sonra başını benden çevirdiğini anımsıyorum. Ben de görülmek istemediğimden, onu hemen anladım. Bu “öykünün” üstesinden gelmek zorundaydı —sanıyorum tedirgin edici,

hüzünlü bir öyküydü, tıpkı benim yaptığım gibi, bana çok azını anlatmış olduğu bir öykü. Birbirimizin yanından geçip gitmek üzereyken, sanıyorum öğlen vaktiydi. Tam o sırada olan bir şey, bizi engelledi. Kurmuş gırtlaklardan bir çığlıktır yükseldi, bir müzik de diyebilirim buna, vahşi, coşku dolu bir şarkı, tepeden aşağı, yolun üzerinden denize doğru yuvarlandı. Olduğumuz yerde kalakaldık ve korkuyla birbirimize baktık. Çünkü ağustos böcekleri de bir zamanlar insandılar. Hep şarkı söyleyebilmek için yemeye, içmeye ve sevmeye son verdiler. Şarkılara kaçışları sırasında gittikçe daha kuruyup küçüldüler; şimdi özlemleriyle yitik, özlemleriyle büyülenmiş olarak şarkılar söyleyip duruyorlar— ama aynı zamanda da lânetlenmiş olarak, sesleri insan sesi olmaktan çıktığı için.

MANHATTAN'IN İYİ TANRISI

İngeborg Bachmann

KİŞİLER

İyi Tanrı

Yargıç

Jan, eski dünyadan genç bir erkek

Jennifer, yeni dünyadan genç bir kız

Billy

Frankie iki sincap

Bir mübaşir

Bir mahkeme görevlisi

Bir çingene kadın

Bir dilenci

Bir kadın

Bir kapıcı

Bir asansör görevlisi

Gazete satıcısı

Bir polis

İki çocuk

Bir barmen

Monoton ve cinsiyeti belirsiz sesler

*(Mahkeme salonunda
Yaz ortası olduğundan, vantilatör
işlemektedir.)*

MAHKEME
GÖREVLİSİ

: *(Koridordan mahkeme salonuna
doğru konuşur:)* Sayın Yargıç...
: Evet?

YARGIÇ
MAHKEME
GÖREVLİSİ
YARGIÇ

: Sanığı getirebilir miyim?
: Evet. Şu vantilatörü de kapatın
lütfen.

MAHKEME
GÖREVLİSİ
YARGIÇ

: Özür dilerim ama, bu sıcakta mı?
: Kapatın dedim!
*(Kapı açılır; bir nöbetçi sanıkla bir-
likte girer.)*

NÖBETÇİ

: İşte sanık, sayın yargıç! *(Alçak
sesle.)* Buraya. Sorgu sırasında bura-
da duracaksınız, anlaşıldı mı?
(Vantilatör yavaşlar ve durur.)

YARGIÇ
NÖBETÇİ

: *(Değişik bir ses tonuyla:)* Oturun!
: *(Alçak sesle, işgüzar bir tavırla:)*
Oturun! İzin verildi! Oturun!

YARGIÇ

: Siz gidebilirsiniz, Sweeney. Siz de,
Rossi.

NÖBETÇİ
MAHKEME
GÖREVLİSİ

: Emredersiniz.
: Teşekkür ederim, sayın yargıç.
*(İki adam salondan çıkarlar. Bir
anlık bir sessizlik olur.
Yargıç, önündeki sayfaları
karıştırır.)*

YARGIÇ

: *(Bazı notlar alırken, çok net olma-
yan bir ifadeyle konuşur:)* New York
City... Ağustos bin dokuz yüz elli...
daha hızlı, daha iyi anlaşılabilen,
umursamazlık ifadesi taşıyan bir sesle
konuşur. Adınız? Doğum tarihiniz ve
yeriniz? Ten rengi? Boy? Dininiz?
Ortalama ne kadar alkol kullanırsınız?
Ruh hastalıkları...

- SANIK : Bildiğim kadarıyla yok.
YARGIÇ : (*Aynı tonda:*) Öldürmekten sanık olarak...
- SANIK : Kimi?
YARGIÇ : (*Dostça, herhangi bir kasdı bulunmaksızın:*) Öldürücü bir sıcak. Bu kadar sıcak bir yaz hiç yaşanmamıştı. Siz hatırlıyor musunuz? Yalnız bundan altı yıl önce, Joe Bamfield ve Ellen... Ellen...
- SANIK : Ellen Hay.
YARGIÇ : Evet. İkisi bir bombayla öldürüldüklerinde de hava neredeyse bu kadar sıcaktı.
- SANIK : Hatırlıyorum.
YARGIÇ : (*Özür dilercesine*) Elbet burada bulunmamızın nedeni, yüksek hava sıcaklıkları üzerine konuşmak değil.
- SANIK : Ben de öyle düşünüyorum.
YARGIÇ : Ama yanıtlarını zaten bildiğim soruları size sormam da herhalde aptalca olurdu.
- SANIK : (*Küçük görürcesine*) Siz mi biliyorsunuz?
YARGIÇ : (*Yine bir not alırken, öylesine*) Örneğin, hayvanat bahçesinin yakınında, 63.cadde ile Fifth Avenue'nün kesiştiği köşede bulunan bir binada, üç odalı bir dairede oturuyordunuz...
- SANIK : Ah.
YARGIÇ : Olaydan hemen sonra, hızla çıkış kapısına doğru gitmeye çalıştığınız sırada, Bondy ve Cramer adlı polisler tarafından Atlantic Hotel'in lobisinde tutuklandınız...
- SANIK : (*Alaylı bir ifadeyle*) Gitmeye çalıştığım sırada!
YARGIÇ : Peki doğru değil mi, yani sizin...
SANIK : Hiç kuşkusuz doğru. Ama özür dileyerek ilk soruya dönmek istiyorum. Benim kim olduğumu da biliyor musunuz?

- YARGIÇ : *(Kısa bir duraklamanın ardından, ürkekçe)* Siz, Manhattan'ın İyi Tanrı'sısınız. Bazıları size sincapların İyi Tanrı'sı da diyor.
- SANIK : *(Söylenenin doğruluğunu tartarcasına)* İyi Tanrı. Fena değil.
- YARGIÇ : *(Aceleyle)* Evinizde üç çuval sincap yemi bulunmuş.
- SANIK : Ve el konmuş, değil mi? Yazık. Oysa Manhattan için iyi bir kazançtım. Metro istasyonlarındaki fıstık otomatlarını bu kadar kullananı hiç görmüş müydünüz?
- YARGIÇ : Demek fıstıkları hayvanlar için satın aldınız. Bir hayvansever misiniz? Kimi ülkelerde bu kemirici hayvanların ürkek ve masum oldukları söyleniyor; ama bizdekiler aşağılık ve yozlaşmış görünüyor, ayrıca bu hayvanların kötüyle ittifak yaptıkları da söylenenler arasında. Yoksa siz, hayvan satıcısı ya da üreticisi misiniz? Dikkatinizi çekerim, artık sorgulamaya başlıyorum.
- SANIK : Herhangi birinin merakını tatmin edebilir miyim, bilemiyorum. Benden ne bekliyorsunuz? Bir gerekçe vermemi mi? Yapabileceğimin en iyisi, sizi aydınlatmaktır, o kadar. Ama yaşlı bir adamın size bir şey öğütlemesine izin verirseniz eğer...
- YARGIÇ : Görünüşe bakılırsa kendimi iyi korumuşum, çünkü bende artık çok genç sayılmam.
- İYİ TANRI : Ya baştan ya da sondan başlayın! Sorguyu bir sisteme oturtun.- Görüyorum ki bütün büromu boşaltmışsınız, bütün kartoteks kartları ve yazışmalar önünüzde. Bundan daha rahat çalışmayı düşünemezsiniz. Benim işim ise daha can sıkıcıydı, daha dakik ve detektif çalışması gerektiren bir işti; o işi sincaplar olma-

dan sürdüremezdim. Sincaplar benim haber kaynağım, postacılarım, habercilerim, ajanlarımdı. Emrimde birkaç yüz tanesi çalışıyordu ve aralarından ikisi, Billy ile Frankie, benim başyardımcılarımdı. Onlara gerçekten güvenilebilirdi. Onlar, her şeyin ölesiye güvenilir bir biçimde işleyeceği yeri bulup zamanı hesaplamadan asla bomba koymazdım...

YARGIÇ : Ölesiye güvenilir bir biçimde - ne demek bu?

İYİ TANRI : ...Yani bombanın kimin için düşünüldüyse, onları etkilemesi.

YARGIÇ : Kimin için düşünülmüştü?

İYİ TANRI : Nasıl! Bilmiyorsunuz demek? Merakla. Peki siz olayı nasıl görüyorsunuz?

YARGIÇ : Artık görmüyorum. Ben yalnızca kimseyi ilgilendirmeyen insanlara karşı, yakalanması olanaksız bir deli tarafından düzenlenmiş bir dizi suikast gördüm.

İYİ TANRI : Ruh doktorlarınızın raporlarını ciddiye aldığınızı sanıyordum.

YARGIÇ : Sizi bu olaylara yol açan kişi olarak tanımazdan önce bu kanıdaydım.

İYİ TANRI : Yol açan kişi. Çok iyi. Yol açan kişi.

YARGIÇ : Araştırmalar artık bitti. Tabii son olayın dışında.

İYİ TANRI : O doğruluğu pek tartışma götürür jargonunuzla "son olay" diye adlandırdığınız, benim için de henüz kapanmış değil. Görevimi gerçek anlamda tamamlamaya fırsat bulamadığım için, kaçan genç adamın ne olduğunu öğrenebilmeyi çok isterdim.

YARGIÇ : Kaçan mı dediniz?

İYİ TANRI : Yara bile almamış olmalı.

YARGIÇ : Yaralanmadı. Fakat...

İYİ TANRI : Yolculuğa çıkmadı mı?

YARGIÇ : Çıktı. Hatta hemen aynı akşam, Cherbourg'a giden gemiye bindi.

İYİ TANRI

: Görüyorsunuz işte: Oysa bu insan yemin etmişti, gemiye binmeyecekti, kızla birlikte yaşamı ve ölümü paylaşacaktı, kendini belirsizliklere ve sıkıntılara bırakacaktı, kendi kökenini, kendi dilini unutup, yaşamının sonuna kadar kızla yepyeni bir dilde konuşacaktı. Oysa gemiye bindi ve kızı toprağa vermesine yetecek kadar bile beklemedi; şimdi orada karaya çıkıyor ve kızın parçalanmış bedenini gördüğünde, kendisini Atlantik'in manzarasının yol açabileceğinden çok daha fazla boşlukta hissettiğini unutmuyor.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Evet, kızı gömmedi.
: Gömmedi bile ha ! Bu adam gerçekten de yaşamaya müstahak! - Ama bütün bunların nasıl olduğunu şimdi size söyleyeceğim. Nasıl derler? Doğruyu, yalnızca doğruyu söyleyeceğim. Ben, aynı zamanda baş tanıklardan biriyim ve bu kimliğim biraz sonra sanık kimliğimi geride bırakacak.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: (*Asık suratla*) Ben hazırım.
: İki hafta kadar önce, Grand Central garındaki olayı haber aldım. Haberi, hizmetlerine o güne kadar hiç önem vermediğim, henüz staj döneminde bulunan, çok küçük dereceli bir hayvan getirdi.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Garda ne olmuştu?
: Özel bir olay değildi. Akşamüstü saat beşe doğru, Boston'dan gelen ekspres Grand Central'ın yeraltı dünyasına girdikten, yolcular salonlarda ve çıkışların önünde kırmızılı yeşilli parlak okları izleyerek dağıldıktan sonra, bütün duvarlardan org müziği fışkırırken — bütün akrep-lerle yelkovanlar koşullarını sürdürürlerken ve ışık hep süregelen

karanlıkla savaşırcasına, bütün neon-
larda dans ederken, ortaya iki yeni
insan çıkmıştı. Bunun özel bir yanı
yok, diye düşünenler olabilir, onlar
rahatça böyle düşünsünler. Ama bulu-
nulan yer, bir akrebin ya da yelko-
vanın konumu, inanılmaz bir müzik,
bir ray demetinin üstünde titremekte
olan bir tren ve insan seslerinden
oluşma bir yumak - budur işte yeni-
den başlatan.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Neyi başlatan?
: *(Bütünyle anılara dalmış olarak)*
Kız, beyaz ve pembe renkleriyle,
onun arkasından yürüyordu. O kadar
çok ses vardı ki ortalıkta, kızinki bir
hiçti; ortalık onca olasılıktan
geçilmezken kızinki, en olasılık dışı
olandı, ama o yine de denedi.

SESLER

: *(Tonlamasız, açık seçik ve tekdüze:)*
YEŞİL IŞIKTA GEÇİN DEVAM
EDİN

ZAMANIN VARKEN DÜŞÜN
KENDİNLE BİRLİKTE
GÖTÜREMEZSİN
DEVAM EDİN DAHA ÇABUK
UYUYUN
BİZİMLE DAHA ÇABUK DÜŞ
GÖRÜN
SAĞANAKLAR ŞİMŞEKLER
DAHA ÇABUK
DEPREMLER DAHA KOLAY
DAHA GÜVENLİ
YEŞİL IŞIKTA HATIRLA
KIRMIZI VE KAHVERENGİ
KARA VE SARI TEHLİKEYE
DİKKAT
KATİLLERİMİZ NE
DÜŞÜNÜRLER SONRA
YAPAMAZSIN İŞTE O KADAR!
KIRMIZI IŞIKTA DUR!

Grand Central Garında

- JENNIFER : Çıkışı mı arıyorsunuz?
- JAN : (*Kafası dağınık, soğuk*) Ne dediniz?
- JENNIFER : Sizi Boston'da da gördüğüm için, burada yabancı olduğunuzu düşündüm.
- JAN : Zahmet etmeyin. Başımın çaresine bakabilirim.
- JENNIFER : Boston'u nasıl buldunuz?
- JAN : Eh.
- JENNIFER : Peki ya New York? New York'tan hoşlanıyor musunuz?
- JAN : Henüz tanımıyorum.
- JENNIFER : Bütün yolculuk boyunca sizinle aynı vagondaydım. İki sıra arkanızda. Siz, üniversitedeki son dans şenliğimizde de vardınız.
- JAN : Evet, tesadüfen gelmiştim.
- JENNIFER : Benim adımla Jennifer. Bir defasında bana doğru bakmıştınız ve ben de benimle dans edeceğinizi düşünmüştüm.
- JAN : Ben dans edemem.
- JENNIFER : Size bakınca bunu anlamıştım. Bir soruşturmayı yanıtlarcasına. Avrupalılardan hoşlanıyorum. Çekingem. Peki sizi New York'a getiren nedir?
- JAN : Yolculuk etme isteği. Bir dahaki geceye kadar ancak birkaç saatim ya da birkaç günüm var.
- JENNIFER : Bu, korkunç bir şey. Dönmek zorunda mısınız?
- JAN : Zorunda değilim, ama istiyorum. Söylemedim mi bunu?
- JENNIFER : (*Şaşkın*) Hayır!
- JAN : (*Nazik*) Öyle işte. Hoşça kalın. Tanıştığımıza memnun oldum.
- JENNIFER : O zaman ben şu leylâk rengi taksiye bineceğim. Sizde onun arkasındaki beyaz ve mavi renklisine binebilirsiniz. Bu arabalar bundan sonra da birbirleriyle sık sık karşılaşacaklar, Broadway'de ve daha yukarda,

Bronx'da. Ama o zaman ne siz, ne de ben içlerinde olacağız.

JAN : *(Bir an düşündükten sonra)* Bakın -

JENNIFER : Jennifer.

JAN : Leylâk gitmiyor size. Kaç yaşındasınız?

JENNIFER : Yirmi üç.

JAN : Peki ne yapıyorsunuz?

JENNIFER : Siyasal bilimler öğrenimi yapıyorum, ama başlayalı daha kısa oldu ve aynı zamanda dünyayı da görmek istiyorum. Boston'da, Philadelphia'da bildiğim oteller var, belki kısa bir zaman sonra Paris'te de olacak, ama New York'da henüz hiçbir otel bilmiyorum. Bu delilik aslında, öyle değil mi?

JAN : Rica ederim.

JENNIFER : Demek size yardım bile edemeyeceğim.

JAN : O zaman benimle de gelebilirsiniz, burayı bilmemeniz delice olduğu için. Gerçi ben de buradaki otelleri bilmiyorum, ama bunun beni inciten bir yanı yok. Hem karnım aç ve düşünmeye devam etmezden önce bir şeyler yemek zorundayım.
(Etraftan insanlar geçer, ikisinin arasına sesler karışır ve JENNİFER birkaç adım ilerler.)

JAN : Jennifer! - Beklesenize beni! Soluk soluğa yaklaşır. Ne yapıyorsunuz?

JENNIFER : *(Suluk soluğa)* Fıstıklar! Otomattan fıstık alıyorum, karnınız aç olduğu için. Bakın, şöyle alınıyor-
(JENNİFER kolu indirince, bir müziğin birkaç notası yükselir, bu müzik daha sonra da sık sık duyulacaktır.)

JENNIFER : Müziğe ayrıca para ödenmiyor. Biraz para atınca, bir yaşam boyu yetecek kadar fıstık ve müzik alınabiliyor.

JAN : (Neşeyle) Tanrım, bunlar sincap yemi gibi gözüküyor.

JENNIFER : Hepsi çok taze. Buna yemin edebilirim. Kumaz bir ifadeyle. Ayrıca sincapların, hep iyi yem doldurulsun diye, bütün paralarını buraya yatırdıklarına da yemin edebilirim.

JAN : (Neşeyle) Biliyor musunuz ne gördüm, Jennifer? Bir sincap. Esrarlı bir ifadeyle. Ve bu sincap, bana gizlice bir mektup verdi.

JENNIFER : Ya!

JAN : Mektupta şöyle yazıyor : “Sakın kimseye söyleme!”

JENNIFER : Peki başka?

JAN : “Bu akşamı Jennifer’la birlikte cennetin topraklarında geçireceksin...”

JENNIFER : Neden “cennetin toprakları?”

JAN : Söz konusu toprakların adı bu olduğu için. Ma-na Hat-ta. Yerliler bana bunu böyle açıkladılar. Ama hepsi maskeliydiler ve maskeleriyle, yarış pistlerine koşma öğretilen mandalar kadar gerçektir.

JENNIFER : Mektup kimden geliyor?

JAN : İmzayı okuyamıyorum. Fıstıklar çiğner. Bu fıstıklar çok iyi, ama yine de doğru dürüst bir şeyler yemeliyiz. Doğru dürüst neler yenebilir acaba?

JENNIFER : İtalyan, Çin, İspanyol ya da Rus yemekleri. Enginarlar zeytinyağında yüzüyor; kırlangıç yuvasıyla birlikte sarı çay veriliyor; soğanlı küçük yılanlar var; bütün ülkelerden gelme yemişlerden önce, dünyanın bütün denizlerinin ürünleri yenebiliyor.

JAN : Aslında buz gibi hava olsun isterdim, burası çok sıcak olduğu için, sonra loş bir mekân, keklik, Grönland’dan gelme, içinde buz parçalarının yüzdüğü bir içki isterdim. Ve birkaç saat boyunca sizi, insana serinlik duygusu aşılayan omuz-

- larınızı, yüzünüzü, gözlerinizi seyretmek isterdim. Bunun olabileceğine inanıyor musunuz?
- JENNIFER : Evet, kesinlikle inanıyorum.
(*Önce bir barda, ardından caddede, sonra da odaları saatliğine kiralanan bir otelde*
Müzik sesi gelir ve kesilir.)
- JENNIFER : (*Tonu ağırlaşmış bir sesle*) Dans etmesini bilmediğin doğru değil.
- JAN : Haydi gel, gidelim.
- JENNIFER : Zavallı elcağızlarım. Zavallı omuzlarım. Hayır, yapma. Bana hiçbir şey yapma.
- JAN : Saat sabahın ikisi.
- JENNIFER : Neredeyiz biz? Garsonlar neden artık şarkı söylemiyorlar?
- JAN : İçme artık! O dediğin, daha önceydi. Burada garsonlar şarkı söylemiyor.
- JENNIFER : Neden?
- ÇİNGENE KADIN : (*Ansızın gelir*) Bir dakika. Bana yalnızca bir dakikanızı ayırın. Elinizi verin, bayan. Elinize bakıp geleceğinizi okumak istiyorum.
- JAN : Gel, gidelim!
- JENNIFER : Evet, gelecek. Bekle! Bana geleceğimi söyleyecek. Sen de elini göster. Bak, bu kadın gerçek bir çingene; bronz rengi, kızıl ve çok hüznü. Gerçek bir çingenesiniz, değil mi? Evet, dinliyorum sizi!
- ÇİNGENE : Elinden hiçbir şey okuyamıyorum. Sen elini mi yaraladın?
- JENNIFER : O yaptı. Tırnaklarını batırdı. Canım hâlâ çok acıyor.
- JAN : Jennifer!
- JENNIFER : Okuyamıyor musun? Hiçbir şey mi okuyamıyorsun?
- ÇİNGENE : Tabii yanılıyor da olabilirim.
- JAN : (*Soğuk bir ifadeyle*) Bu mümkün değil.
- JENNIFER : Peki ya onun eli?
- ÇİNGENE : Siz uzun yaşayacaksınız delikanlı,

- JAN : ve asla unutmayacaksınız.
- JAN : (*Alaylı bir sesle*) Böyle bir şeyi umut etmeye bile cesaret edemezdim.
- JENNIFER : (*İsyan edercesine*) Ama eline hiç bakmadınız ki!
- JAN : Sakin ol. Çingenelerin insanın içtiği bardağın dibinde kalana bakmaları bile yeterlidir. Benim bardağımın dibinde yüzmekte olan bir limon kabuğu var. Bu da bir işaret anlamına gelir.
- ÇİNGENE : Haklısınız. İyi geceler.
- JENNIFER : (*Alçak sesle*) Parayı almadı. - Seninle nerele gittiğimizi bilmek istiyorum.
- JAN : Günlüğün için mi? Yoksa not defterin için mi?
- JENNIFER : Sanırım günlüğe değer bir konu değil.
- JAN : Temiz hava sana iyi gelir. Dikkat et, üç basamak var.
- JENNIFER : Sabahın ikisi. Bu saatte basamaklarda oturan kim böyle? Zavallı adam, yatmaya gitmiyor musunuz?
- DİLENCİ : Talep bolluğu yüzünden. Çünkü Mack gibi yoksul bir adamın neler yapabildiğini bir bilerseniz...
- JENNIFER : Siz oyuncu musunuz?
- DİLENCİ : Sancılı bir kente, hep sürüp giden acılara karışmış, yitikler arasında yitip gitmiş biri. Kendim ve benim gibiler için lütfen, gönlünüzden ne koparsa.
- JENNIFER : (*Fısıldayarak*) Bir kese kâğıdı fıstığımı, iki dolarım ve bir atkım var. Alın.
- DİLENCİ : Kimsenin adına. Ve kimseye günah yazılmasın. Burada çok kalabalığız, bayan, yani bu dilenciler kentinde. Temimizin rengi yok. Beyazları ve siyahları renklerinden ötürü kıskanıyoruz. Son istasyon, Bowery. Ama sizin kavalenizle birlikte yeriniz, şu yüksekten geçen tramvay. Tabii yıkılana kadar. Durak soldaki köşeyi

- JENNIFER : dönünce. İyi uykular dilerim.
: Teşekkürler. Yürürken içini çeker.
Kavalyem. Eve dönemeyecek kadar
yorgunum. Haydi gidelim.
- JAN : Yarın sabah en geç saat onda...Özür
dilerim. Şimdi bulduğumuz ilk otelde
kalırız. Sence uygun mu?
- JENNIFER : Gözlerim üzerine bir şeyler daha
söylesene!
- JAN : Sanırım uzun süre aramanın bir
anlamı yok. Vakit çok geç oldu.
- JENNIFER : Ya da ağzım hakkında. Nasıldı? Bir
saman çöpüyle dudaklarıma, dizinle
de dizime dokundun... Ve sonra da
dedin ki:
- JAN : Pas d'histoire.
- JENNIFER : Hayır.
- JAN : O zaman şimdi söylüyorum: Eğer
sorun çıkarmazsan, çok memnun
kalırım.
- JENNIFER : *(Titreyerek)* Haydi, daha yürüyelim,
uzun uzun yürüyelim.
- JAN : Neredeyse sabah olacak, yavrum.
Sen normal olarak ne yaparsın bu sa-
atte?
- JENNIFER : Uyurum. Ama hafta sonunda, danslı
bir toplantıya gittiğimde, bu saatlere
kalırım. Artur, Mark ya da Truman,
bana bir iyi geceler öpücüğü verir.
Sen Truman'ı görmedin mi? O za-
manlar benimleydi ve çok, ama çok
nazikti. Şimdi sen de bana bir iyi ge-
celer öpücüğü vermek zorundasın.
- JAN : Bu, Truman'a ya da Mark'a ait bir
şey.
- JENNIFER : Yapmak zorunda değilsin elbet.
Kimseye söyleme. Dururlar. Burada,
bu berbat binada işimiz ne?
- JAN : Mantıklı ol.
(Binaya girerler.)
- KADIN : *(Uykulu, kulağa hoş gelmeyen bir
sesle)* Buyrun?
- JAN : Boş odanız var mı?

- KADIN : Yalnızca bu katta var. Bir numara. Para peşin alınır. İşte anahtar. Öğlene kadar odayı boşaltmak zorundasınız. *(Konuşmadan koridorda yürürler, Jan odanın kapısını anahtarla açar, içeri girmelerinden sonra yine kapatır.)*
- JENNIFER : Aslında bir yabancıyla otele gidilmez, değil mi?
- JAN : Ben alışkınım bu laflara.
- JENNIFER : Buranın havası korkunç. Bir vantilatör bile yok.
- JAN : Olmaması bu kadar kötü mü?
- JENNIFER : Hayır. Ama şimdi yapamam, hayır, yapamam. Senin hakkında hiçbir bilgim yok. Ah evet, kendin hakkında bir şeyler anlat bana. Konuşalım ve düşünelim.
- JAN : Soyun!
- JENNIFER : *(Ağlamaklı)* Zavallı ellerim. Benim zavallı elcağızlarım. Şu hale bak!
- JAN : Bunları yapmamı isteyen sen değil miydin? Birisinin canını böylesine acıtmak, bugüne kadar aklımın ucundan bile geçmemişti.
- JENNIFER : Bari oda bu kadar pis ve karanlık olmasaydı - tam bir sinek ve tahtakurusu yuvası. Ve bu yapış yapış hava yüzünden kendimi de kirlenmiş hissediyorum. Sen de duyuyor musun havadaki bu reçel gibi yapışkanlığı?
- JAN : *(Daha sevecen)* Çok tatlısın, Jennifer. Düşünme şimdi bunları, gözlerini kapat. *(Durur, sonra konuştuğunda, sesinde çok hafif bir alay vardır.)* Olamaz, sana: "tatlısın" mı dedim?
- JENNIFER : *(Titreyerek)* Evet.
- JAN : Aslında söylemek istediğim, çok başkaydı. İnsan böyle bir durumda hiçbir şey düşünmüyor, biliyor musun? Doğruyu söylemek gerekirse, yarın sabah gemi acentasına gitmek zorunda olduğumu düşünüyorum.

JENNIFER

JAN

: Çingene kadın neler söyledi?
: Ondan önce masamıza gelen grafologun söylediklerinden farklı bir şeyler. Senin harflerinin alt uzantılarının vurgulanmış oluşu şehvetlilik, beni büyük harflerimin yassılığı bir şeyler sakladığımı, T harflerinin çizgilerinin uçar gibi görünmesi ise gözüpek bir fantazi anlamına geliyormuş. İyi niyetin varlığı durumunda ve burçlar arasında da uyum varsa eğer, aramızda uyumlu bir ilişki olasılık dışı değilmiş. Fakat, tatlı Jennifer, bu gidişle birbirimizin geçmişinde hangi uzun günlerin yattığını öğrenmeden, çok kısa bir geceyi tüketmiş olacağız!

JENNIFER

JAN

: (*Tonlamasız*) Işığı söndüreyim mi?
: Söndür. Ve inan bana, olduğundan daha soğuyasın, daha çok pişmanlık duyasın diye seni karla örtebilmeyi isterdim. Belki ben de pişmanlık duyacağım ya da unutacağım, en iyi olasılıkla. İnsan önceden pek bilemiyor. Sonradan da. Tek bir gece, hem çok fazla, hem de çok az.

JENNIFER

: (*Öylesine konuşur gibi*) Radyoyu açabilirim. Bir gece programı olmalı. Eve döndüğümde uyumazdan önce hep müzik dinlerim. Çok güzel oluyor.

JAN

: Müzik mi? Sevgili Jennifer, şimdi müzik dinlemeyeceksin - buna karşın hafiften müzik başlar -, çünkü ben buna izin vermeyeceğim.

JENNIFER

: (*Ağlayarak*) İzin vermeyecek misin? Neden? Neden yapıyorsun bunu? Neden, neden, neden?

JAN

: O halde neden öpüyorsun beni? Neden?

(*Daha yükselmiş olan müzik kesilir, kısa bir sessizlik olur.*)

JAN

JENNIFER

: Jennifer! Uyanın! Uyanın lütfen!
: (*Uykulu*) Saat kaç?

- JAN : On iki. Oysa ben çoktan...
- JENNIFER : (*Anlar*) Çoktan. Evet.
- JAN : Burası hâlâ gece gibi. Gün görmeyen bir pencere. Işıksız bir avlu. Ayrıca odanın pis olduğunu söylemekte de haklıydınız.
- JENNIFER : Siz gidin. Uyanmamı beklemenizi istememiştiniz sizden. Biletinizi almayacaksınız ve bu yüzden geminizde binemeyeceksiniz.
- JAN : Böyle konuşmayın, Jennifer. Çok hoşunuz ve size teşekkür borçluyum.
- JENNIFER : (*Değişmiş olarak ve içtenlikle*) Berbat bir şey, değil mi?
- JAN : Nedir berbat olan?
- JENNIFER : Karanlıkta, yerin bunca altında uyanmak. Ağızda böylesine kötü bir tadla.
- JAN : Şimdi kahvaltıya gideriz; ondan sonra kendinizi daha iyi hissedeceksiniz.
- JENNIFER : Hiçbir şey hissetmeyeceğim - artık hiçbir şey hissetmeyeceğim.
- JAN : (*Acılı bir sesle ve dikkatli*) İstersen artık giyin, sevgilim. Ondan sonra rahat rahat konuşuruz. Önce buradan bir çıkalım da!
- JENNIFER : Bana giysilerimi verin. Dokunabilirsiniz onlara. Başınızı çevirmenize de gerek yok. Soğuk bir ifadeyle. Beni, yeni kibarlık gösterilerine ve aramızda mesafe bırakmaya mı alıştırmak istiyorsunuz?
- JAN : Üzgünüm.
- JENNIFER : Bu kadar hoş olmama rağmen mi?
- JAN : (*Sıcak bir ifadeyle*) Lütfen bağışla. Bilmem gerekirdi. (*Kapıya vurulur.*)
- KADIN : (*Dışardan*) Odayı boşaltıyor musunuz, kalıyor musunuz?
- JAN : Çıkmak üzereyiz.
- KADIN : O halde elinizi çabuk tutun. (*Uzaklaşırken.*) Daha etrafı toplamak zo-

SESLER

rundayız. İşitilmemiş şey! Öğlen vakti
geçti bile. İnsan biraz...
: YEŞİL IŞIKTA GEÇİN DEVAM
EDİN
BİZE GÜVENİN BİZE İTİRAF
EDİN
NEDEN PİŞMANLIK DUYULSUN
MUTLULUKTAN,
HERKESE, BÜTÜN DÜNYAYA
SÖYLEYİN
GÜNEŞTE YER AYRILIP AYDA
BİR HESAP AÇILSIN
RÜYALARIN HAMURU DAHA
KOYU DAHA YANICI
SIRTINIZDAKİ SON GÖMLEK
HER ŞEYİN BAŞLANGICI
NEDEN BAŞKALARINA ATIYOR-
SUNUZ SUÇU
ERİTİN YÜREKLENDİRİN
SARHOŞ EDİN
BÜYÜK DÜŞÜNÜN UZAĞI
GÖRÜN,
KIRMIZI IŞIKTA BUNU DÜŞÜN:
DUR! YAPAMAZSIN -
: Sincaptan mektup var mı?
: *(Kesin bir ifadeyle)* Sincaptan mek-
tup yok.

JAN
JENNIFER

İYİ TANRI

: Böyle başladı.

YARGIÇ

: Oysa bitiş gibi.

İYİ TANRI

: Anlamıyorsunuz. Tehlike baş göstermişti ve her şeyin bir kez daha başladığını hissediyordum. İşte o andan sonra izlemeye koyuldum.

YARGIÇ

: İzlenecek ne varmış ki? Genç bir erkeğin yolculuk yaparken (*hafifçe öksürür*) küçük bir macera aramasında ve bulmasında bir tuhaflık göremiyorum. Yolculuk sırasındaki tanışmalar. Alışlagelmiş olaylar. Belki çok dürüst denemez, biraz hafif bir davranış. Ama yine de sıradan olaylardan biri.

İYİ TANRI

: Olay denilip geçilemez. Gün doğmuştu. Gecenin figürleri yitip gidiyordu.

YARGIÇ

: (*Dikkatli*) Siz ahlakçı mısınız? Bu durum sizi öfkeliyor mu?

İYİ TANRI

: Hayır. Bir takım aksiliklerle karşılaşan düşüncesizlere, canı sıkılanlara, yalnızlara bir itirazım yok. Öylelerinin istediği, yalnız kalmamak ve vakit öldürmektir. Ama bu olayda başlamış olduğunu anlamıyor musunuz? Dinleyin bakın, nasıl başladı. Genç erkek: "Sincaptan mektup var mı?" diye sordu, çünkü küçük bir güvensizlik vardı içinde. Böyle sormaması gerekirdi. Genç kadın şöyle yanıt verdi : "Sincaptan mektup yok." Ve adam - kadının da asla böyle yanıt vermemesi gerekirdi - devam etti sormaya:

Yine otelde.

- JAN : Aç mısın?
JENNIFER : (*Güvensiz*) Şimdi o kadar önemli mi bu?
JAN : Evet.
JENNIFER : Açım.
JAN : Taze kahve, beyaz tost ekmeği ve portakal suyu?
JENNIFER : Çok açım. Her şeye.

Yine mahkeme salonu.

- İYİ TANRI : Bu sözlerden sonra kadın, yine erkeğe bakı ve artık gündüz olmuştu.
YARGIÇ : (*Sayfaları çevirirken*) Demek kahvaltıya gittiler. Genç adam, Cafeteria'dan gemi acentasına telefon etti; acentadan ertesi ya da daha ertesi gün yine telefon etmesini, çünkü İle de France'da henüz yer garantisi veremeyeceklerini söylediler.
İYİ TANRI : Gündüz olmuştu. Kentin bütün enlemleri ve boylamları canlanmıştı; iş, ücret ve daha fazla kazanç uğrına öfkeli koşuşturmalar yeniden başlamıştı. Bacalar böğürmekte, yenden kurulmuş bir Ninive'nin ve bir Babil'in sütunları gibi yükselmekteydi; dev yapıların kunt ve sivri kafatasları ise, nemden sırlıslıkla kesilmiş ve biçimsiz, iğrenç bir sünger gibi damları ıslatan, kurşun rengi tropik gökyüzüne değişiyordu. Büyük basımevlerindeki dizgiciler, dizgi makinelerini işletiyorlar, olayları bildiriyorlar, gelecekte olup bitecekleri ilân ediyorlardı. Pazar yerlerine tonlarca lahana akıyor, cenaze evlerinde ise yüzlerce ceset, süslendikten ve ellerine manikür yapıldıktan sonra sergilen-

meye başlıyordu. Bir gün öncesinin çöpleri, yüksek basınç kullanılarak yok ediliyor, alıcılar ise büyük mağazalarda yeni yiyecek ve yarının paçavralarını bulabilmek için eşeleniyorlardı. Paketler, yürüyen şeritlerle birlikte kayıyor, yürüyen merdivenler insan salkımlarını isten, zehirli havadan ve atık gazlardan oluşma bulutların arasından aşağı yukarı taşıyıp duruyordu. Vahşi yaz, yepyeni renklerle Park Avenuc'den aşağı doğru akan otomobillerin karo-serilerinin cilasına ve kadınların şapkalarına, pirinç, bal, hindiler ve istakozlar için yapılmış renkli ambalajlara doğru kanatlanıyordu. Ve insanlar, nereye giderlerse gitsinler, kendilerini canlı ve bu kentin bir parçası hissediyorlardı - burası, bütün gereksinimlerini tek tek karşılayabilmek için bugüne kadar tasarımıyabilmiş ve bulabilmiş oldukları tek kentti. Burası, kentlerin kentiydi, tedirginliği ve can çekişmesi içersinde herkesi kucaklayabiliyor, içersinde her şey filizlenebiliyordu! Her şey. Elbet böylesi de.

YARGIÇ
İYİ TANRI

YARGIÇ

: Suç. Cinayet
: (*Geri alarak*) Benim düşündüğüm, daha farklı bir şeydi.
: (*Kısa keserek*) Peki. Demek ki ikisi, telefon konuşmasından sonra Cafeteriadan çıktılar ve metroyla 125. caddeye, Harlem'e gittiler. Orada önce bir bara girdiler ve çıkarken, hatıra olsun diye plastikten yapılma iki kız bebeği de yanlarına aldılar; son olarak da bir kiliseyi ziyaret ettiler ve Sienalı Ermiş Katerina'nın yaşamından resimlerin bulunduğu iki karton kutuyu yürüttüler. Bir plak dükkânında, birkaç zenciyle birlikte sevilen müzik

İYİ TANRI

YARGIÇ

parçalarını dinlerken görüldüler; daha sonra bir turizm bürosunun tavsiyesine uyarak Lexington Avenue'ye gittiler ve Atlantik Oteli'nde bir oda tuttular.

: Saklı kalmasını istemediğim bir nokta daha var. Şu kat konusu. Eğer olayın aydınlanmasını gerçekten istiyorsanız.

: Kat konusu mu?

Atlantik Oteli'nin lobisi

KAPICI

JENNİFER

JAN

KAPICI

JAN

JENNİFER

ASANSÖRCÜ

: 7. katta 307 numara boş, bayım. Avluya bakar. Bu nedenle çok sessizdir.

: (*Alçak sesle JAN'a:*) Sokağa bakmıyor mu? Daha yüksekte bir oda yok mu?

: (*Kapıcıya*) Yok mu? Gerçekten bir şey yapamaz mısınız?

: Özür dilerim. Eğer daha uzun kalırsanız, yukarki katlarda, cadde tarafı için adınızı alabilirim. Ama kesin bir söz veremem.

: O kadar kalır mıyız - biz de bilemiyoruz. Ama yine de bizi unutmayın. (*Yürürken JENNİFER'a.*) Üzgün müsün?

: Hayır, aslında böylesi daha iyi ve bizi hiçbir şey üzemeyecek.

: Buyrun, asansör burada.

Asansör hareket eder.

JENNİFER

: (*Asansörün girişi*) *Arasında, mutlu bir sesle:*) Yukarıya doğru çıkmak! Hem de ne çıkış! Kulaklarım hissedebiliyor. Ve yukarıda ne olduğunu göreceksin: Soğuk hava veren bir havalandırma aygıtı, bol su ve sürekli temizlik.

(Asansör durur. Koridordan geçerek odaya giderler.)

JAN

: Islak saçlarını, ıslak dudaklarını, damlalarla dolu kirpiklerini merak ediyorum. O zaman bütünüyle aydınlık, bütünüyle bembeyaz ve akıllı olacaksın, ve birbirimizi hiç suçlamayacağız

JENNİFER

: Gemin kalkacaksa, kalkacak. El sallamak zorunda kalırsam, el sallayacağım. Seni son bir kez öpebilirim, öpeceğim, çabucak, yanağından. Aç kapıyı.

7. Kattaki odada

JAN

: Evet, benim çokbilmiş, işgüzar Jennifer'im. Ama bunca kuşkucu olduğumdan, seni daha titiz sınamam gerekiyor. Söyle bakalım: Yarın, ne zamandır?

JENNİFER

: *(Üstüne basa basa)* En erken yarın.

JAN

: Peki, ya bugün?

JENNİFER

: En geç bugün.

JAN

: Şimdi mi?

JENNİFER

: *(Ağır ağır ve ona sarılarak)* Hemen şimdi.

Mahkeme salonunda

YARGIÇ

: Demek yeniden samimi oldular.

İYİ TANRI

: Hayır, hayır! Söz konusu bile değil. Bırakın bu gülünç sözleri. -Arada mesafe bırakan bir uzlaşmaydı yalnızca.

YARGIÇ

: Konuya gelelim!

İYİ TANRI

: Ama bu mesafe tam olarak korunmaz. Orasından burasından delinir. Örneğin şu gülme. Evet, aslında her şey o gülmeyle başladı. Karanlık bir ifadeyle. O tanımlanması olanaksız gülümsemeyle. Hiç nedensiz

YARGIÇ
İYİ TANRI
YARGIÇ
İYİ TANRI

gülündüğü sanılır.
: Kim güler?
: Başlayanlar.
: Delilik bu.
: (*Hararetle onaylayarak*) Evet, delilik! Kalabalığın arasında, ama buna karşın kalabalığı dışlayarak gülerler. Ya da gelip geççenlere gülümserler, ama bunu, sanki oyunun kurallarının pek yakında yürürlükten kaldırılacağını başkalarının öğrenmesini istemeyen komplocuların ifadesiyle yaparlar. Bu gülümseme bir soru işaretine, çok acımasız bir soru işaretine benzer.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Öyle olsa bile, sonuçta zararsızdır.
: Hayır. Böylece, bir haliya yanan bir sigara bastırırcasına, kabuk bağlamış olan dünyada bir delik açmaya koyulurlar. O sürekli gülümsemeyle.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Konuya gelin!
: Gece yarısına doğru kalktılar. Gece yarısı, doğal olarak banka soyguncularından, bar kadınlarından ve gece bekçilerinden başka kimsenin yataktan kalkmadığı bir saattir. Brooklyn Köprüsü'ne gittiler.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Doğru. Köprüye gittiler. - Neden?
: Neden diye bir şey yok. Köprüye gittiler ve bir süre susmak için parmaklıklara dayanıp durdular, sonra yine konuştular.

Açık havada

JAN

: (*Oyun oynarcasına, neşeli*) Çin mahallesine kadar benimle gelersen, sana üstünde ejderha deseni bulunan bir gömlek alırım.

JENNİFER
JAN

: Böylece korunmuş olurum.
: Village'a kadar benimle gelersen,

senin için yangın çıktığında kurtulabil-
lesin diye bir yangın merdiveni
çalarım. Çünkü seni daha uzun zaman
sevmek istiyorum.

JENNİFER

: Böylece kurtulmuş olurum.

JAN

: Benimle Harlem'e kadar gelersen,
kimse seni tanıyamasın diye sana kara
bir deri alırım. Çünkü seni yalnız
başıma ve daha uzun zaman sevmek
istiyorum.

JENNİFER

: (*Rol yapmayı bırakarak*) Ne kadar
uzun zaman?

JAN

: Oyna, Jennifer! Ne kadar uzun
zaman, diye sorma! Sadece şöyle de:
Böylece güvenlikte olurum.

JENNİFER

: (*Soluk alarak*) Böylece güvenlikte
olurum.

JAN

: Ve Bowery'de bana eşlik edersen,
sana dilencilerin avuçlarındaki uzun
hayat çizgilerini armağan ederim,
çünkü seni yaşlandıktan ve çöktükten
sonra da sevmek istiyorum.

JENNİFER

: (*Heyecanla:*) Sincaptan bir mektup!
Sonunda sincaptan yine bir mektup!

JAN

: Ne yazıyor?

JENNİFER

: "Kimseye söyleme. Jennifer bu gece
seni Broadway'de, Lucky Strike'ın dev
duman halkasının yanındaki Pepsi
Cola çağlayanının altında bekleyecek."

JAN

: Kimseye söylemem.

JENNİFER

: Gelecek misin?

JAN

: Gel! Çünkü ben geliyorum bile.

Mahkeme salonunda

İYİ TANRI

: Artık oynamaya başlamışlardı. Aşkta
oynadıkları. Her yerde oynadılar, ka-
ranlık sokak köşelerinde, Broadway'in
dumanlı barlarında, 42.caddede, sine-
ma saraylarının ışıktan dairelerinin
altında, yapay güneşlerle uyduların

ışık yağmuru altında, her yerde. Ama gülerken yaptıklarını oynarken de yinelediler. Akılcı nitelik taşıyan bütün geleneklere karşı geldiler.

YARGIÇ

: *(Kılı kırk yararcasına)* Sabahın beşine doğru otele döndüler.

İYİ TANRI

: Aşırı içkiden ve dünyayı aşırı unutmadan ötürü yorgun ve arınmış konumdaydılar. Yanyana gidiyorlar, önlerine bakıyorlardı, birbirlerinden oyunda, gülerken, uyurken olduğundan çok daha uzaktaydılar. Sonra yukardaki o dilsiz sarılmalar, başkaldırısız, hâlâ yasa doğrultusunda yerine getirilen dilsiz görevler. Ama artık uzun sürmeyecekti. Daha fazla sürmeyecekti.

YARGIÇ

: *(Keyifsiz)* Olayı didikleme bütününüyle anlamsız. Aydınlığa kavuşan hiçbir neden yok. Olup bitenler bana hiçbir şeyi kanıtlamıyor. Ve ben artık sizin nedeninizi öğrenmek istiyorum. Öfke miydi? Hayır. Peki kıskançlık mı?

İYİ TANRI

: Bana zaman verin. Ben iyi niyetliyim.

YARGIÇ

: *(Soğuk)* İyi bir Tanrı böyle konuşur.

İYİ TANRI

: Uzun zaman iyi niyetliydim, o sıralarda bile. Belki inanmayacaksınız ama, onlara her türlü şansı tanıdım. Üçüncü günü kapıcı hâlâ başka boş oda bulamamıştı. Öğleden sonra Centralpark'da, bir faytonla dolaşılar ve bu arada kendilerini bir geçit resminin ortasında buldular. Kadın trompet çavuşları geçidin önünde dans ederek yürüyorlar, sanki hiçbir zaman yaşlanıp pörsümeyecekmiş gibi gözükken bacaklarını iyice kaldırıyorlardı: bu asfalt ballerinleri, savaş kurbanlarıyla savaş zenginleri için gösteri yapmak amacıyla perende atıyorlardı. Kâğıt şeritler ağaçların tepelerini, otomobillerin üstlerini ve insanların başlarını

süslüyordu; çocuklar sevinç çılgınlıkları atıyorlardı; sincaplar da kalan çimenlerde taht kurmuşlardı. Ülkelerinin sınırlarını fırlatıp attıkları fıstık kabuklarıyla çizmişlerdi; barakalarla otomatların göletin nilüferlerinin yanında, birleştikleri noktada, birkaç kalas yerleştirilmiş, birde perde çekilmişti; beş sent ödeyen içeri girip, bir eşi daha olmayan bir tiyatro gösterisini izleyebilirdi. Kuklaları tellerle oynatan konuşmacılar, Billy ve Frankie adındaki sincaplardı. Çünkü bu ateşli, kana susamış has adamlarımın boş zamanlarında yapmaktan en çok hoşlandıkları şey, tüyler ürpertici gösterileri insanlara yazarlarımızın ve şairlerimizin bu amaçla buldukları güzel sözlerle sunmaktır. Bir düzine izleyici toplandığı zaman, perde arkalarından kapanırdı. Başka iki sincap, tımaklarını kumaşa, dişlerini de tahtaya geçirerek canlı birer çengel olurlardı. İçersi karanlıktı, yalnızca küçük sahnenin üstüne fosfor sürülmüş ve cesetler için hazırlanmış zemini parlardı, program ise sesleri arkadan gelen iki oyuncu ta rafından ilân edilirdi.

Tiyatroda

FRANKİE

BİLLY

FRANKİE

BİLLY

FRANKİE

BİLLY

FRANKİE

BİLLY

: Yalnızca beş sent: Dünyanın en güzel aş hikâyelerinden beş tanesi!
: Orpheus ve Eurydike.
: Tristan ve İzolde.
: Romeo ve Jülyet.
: Abälard ve Heloïse.
: Francesca ve Paolo.
: Canları cehenneme. Hepsinin canı cehenneme!
: Susarmısın sen! Daha yüksek sesle. Şimdi ilk oyunu biraz daha

açıklayalım. Sevilen Eurydike'nin taşlaşması ve ölümler ülkesindeki acı sonu. Şarkıcı Orpheus, çılgın kadınlar tarafından parçalanır, güzel doğa ise sonunda bir ağıt yakar.

FRANKİE
BİLLY

: Ölümler. Parçalanır. İşte o kadar!
: Tristan ve İzolde - uzun saçlı bir kraliçe ile onun kahramanını, çok etkili bir iksiri, tam zamanında yetişen siyah bir yelkeni ve uzun, acılı bir ölümü konu alan bir oyun.

FRANKİE

: *(Kendinden geçerek)* Hepsinin canı cehenneme!

BİLLY

: O, daha sonra, dangalak! Evet, ve hemen ardından güzel Romeo ile onun Jülyet'inin karanlık Verona'daki tatlı ölümleri. İşin tuzu biberi olarak da mezarlar, eski surlar, mehtap ve bol bol düşmanlık.

FRANKİE
BİLLY

: Bravo. Hançerleri de unutma!
: Sonra eski Fransa'ya küçük bir gezinti. Abälard ve Heloïse.

FRANKİE

: *(Alçak sesle, tüyler ürpertici bir ifadeyle gülmeye başlar)* Ah, Billy, bu son ikisinde ciddiyetimi koruyabiliyorum. Ne çılgınca bir aşk ve Heloïse nasıl da kahrölacak! Tanrım, ne kadar acı verici olacak. Gururlu Titania'nın eşiği kucaklaması bile zevkten avuçlarımı kaşındırırdı. Ama bu! Ölebiliyorum zevkimden. Hepsinin canı cehenneme!

BİLLY
FRANKİE

: Cehennemin sırası en sonda!
: Biliyorum: Paolo ve Francesca. Ama eğleniyorum işte.

BİLLY

: Sayın bayanlar ve baylar! İki âşık, yine uzaklardaki İtalya'da, arka planda bir kitap ve onun baştan çıkarıcı gücü, ufukta ise cehennemin ta kendisi.

FRANKİE

: Ben dememiş miydim: Hepsinin canı cehenneme!?

BİLLY

: Sakın korkmayın. Çok kan göreceksiniz, kanın kokusunu ve

FRANKİE
BİLLY

tadını alacaksınız. Sonra çılgınlık, yeminler-
: Ve cehennem!
: Ve doğrudan doğruya cehennemi göreceksiniz. Evet, bugünkü mütevazı programımız bu kadar. Yarının programına gelince, başka bazı çiftlerin bütün ülkelerden, Hindistan'daki ölüm vadilerinden, vahşi Rheinland'dan, kokmuş Venedik'ten, yani güzel duyguların gelişmesi için ideal dekorlar oluşturan yerlerden gelme, tarihler, tüyler ürpertici oyunlar ve gazeteler tarafından günümüze aktarılmış korkunç aşkları ve ölümleri.

FRANKİE

: Ve şimdi herkes burayı dinlesin, buraya baksın!
(Müzik duyulur, sanki tiyatromun başlama işareti gibidir.)

Açık havada

JENNİFER

: Oyun sırasında ne kadar çok çaba harcıyorlar ve ne kadar da şakacılar ! Hoşuna gitmedi mi?

JAN

: Gitti. Fakat bize gizliden mektup veren bir sincap olmadı mı ?

JENNİFER

: Ben bir şey fark etmedim. Zaten bu işi çok gizli yapıyorlar. Bir çantama bakayım. Çantasını açar. Burada bir kâğıt var, üstünde de:

JAN

: "Cehenneme." yazılı.

JENNİFER

: (Gülerek) Hayır ! Şöyle yazıyor fısıldayarak: "Lütfen evinize dönün."

Mahkeme salonunda

İYİ TANRI

: Ve hep o odaya geri döndüler. Dört duvar açısından ilginç bir amaç.

YARGIÇ

: Duvarlar bu amaç için de örülür.

İYİ TANRI

Yani doğal ve sağlıklı bir duygu-
: - yaşanabilsin diye mi? Ama bu, ne
doğal, ne de sağlıklıdır. Birbirlerine
sarıldılar ve daha bunu yaparken hep
bir sonraki sarılışı düşündüler. Doğaca
böyle düşünülmüş olamayacak bir tut-
kuya, sanki her türlü ciddiyetten daha
da ciddi bir keyfilikle boyun eğdiler,
kendilerini şimdiki zamana, başka
hiçbir şeye değil, yalnızca şimdiki za-
mana adadılar, her bakışla, şiddet dolu
her solukla adadılar: dünyanın en
kolay çürüyen maddesine, hüzünden
ötürü acı bir tad taşıyan, içinde ömür
boyu hapis yatacakları bedenlere her el
uzatışlarıyla adadılar.

7.Kattaki odada

JAN
JENNİFER
JAN

: Beni dinliyor musun?
: (Yorgun) Evet.
: Biliyorum, pek yakında sana,
dönüşümden sonra mektup yazmaya
söz vereceğim. Ama bana güven-
memelisin. Metni bilmek ister misin?

JENNİFER
JAN

: Evet.
: "Sevgilim, her şeyi enine boyuna
düşündüm,.. benim için o kadar
önemli ve değerlisin ki... bana hemen
yaz, en iyisi mektubunu postrestant
olarak gönder, ama bunu sana daha
sonra açıklarım...mektubumu alır
almaz yaz, bugünler senin için de...
falan filan... benim küçük sevgilim,
seni aramızdaki uzaklığa karşın ku-
caklarım, falan filan... birbirimizi ye-
niden görmeliyiz ...elbet bir yolunu
bulacağız, bulmalıyız, bulmak zorun-
dayız, bunca uzak olmamıza karşın.
Yaz bana!"

JENNİFER

: (Doğrularak, saf bir ifadeyle)

JAN : Gerçekten yazacak mısın bana?
: Bu bir şakaydı. Ve korkarım bütün bunların ardından içimde şakaya heves kalmamış olacak.

JENNİFER : Seni anladığımdan emin değilim.
JAN : Hemen anlayacaksın. Bir alıntıyı rol yaparak yineler. "Ruhum, seninle sarhoş oldum, sana tutkumdan ötürü çıldırmış gibiyim. Kanımda şarap gibisin ve beni yıkıma sürüklemek için, düşlerden ve esrikliklerden oluşma bir bedene bürünüyorsun."

JENNİFER : Nedir bu?
JAN : Sözcükler.
JENNİFER : Duygularımı dile getirmek için mi?
JAN : Duygularımı çıkarıp giysilerin yanına bıraktım.

JENNİFER : Bunları bana söyleyen, içindeki mi?
JAN : İçimdeki! Yıllar boyunca büyük bir çabayla aradım ve araştırdım, ama içimde hiçbir zaman herhangi birine rastlamadım.
(Telefon çalar.)

JENNİFER : Telefon! Cevap vereyim mi?
JAN : Lütfen.
JENNİFER : Alo. Evet. Anladım.-Teşekkür ederim.
(Ara.)

JENNİFER : Gemide bir yer bulunmuş. Gidebilirsin.

SESLER : DÜŞÜN DAHA ZAMANIN VARKEN
TANRIYA BİR FIRSAT TANI
VE YAŞAMINI TATLILAŞTIR
AĞUSTOS BÖCEKLERİNİ YAKALA
ÇELİĞİ SERTLEŞTİR
İYİLİK YAP VE ÇABUK YAP
DİANA SAATTE İKİ YÜZ
KİLOMETRE
GELİYOR HİÇ GÖRÜLMEMİŞ
MADDİ ZARAR İNSAN YAŞAMI
GEL GİT VE ALDIRMA
YANINA ALIP GİDEMEZSİN
İLERLEMEK HEP İLERLEMEK
YEŞİL IŞIKTA BUNU DÜŞÜN!

7.Kattaki odada

- JENNİFER : Ben hazırım. Bavulum toplandı. Çok hafif. Sanki içinde yalnız tüyler var. Uçak bagajı. Şimdi sana ne demem gerekir? Elveda mı?
- JAN : Hiçbir şey söyleme, Jennifer. Eğer elinden geliyorsa, şöyle de: Kolaydı, güzeldi. Kolay olacak.
- JENNİFER : *(Yineleyerek)* Güzeldi.
- JAN : Ben bir şey söylemeyeyim, daha iyi.
- JENNİFER : Önce sen mi gideceksin? Yoksa ben mi gideyim? Unuttuğum bir mendil olmuş mu, bakabilirsin. Çünkü hep bir tane bırakırım. Arkadan sallamak için: gözyaşları değil, bir damla parfüm damlatılmış bir mendil.
- JAN : Birlikte gidelim!
- JENNİFER : Hayır!
- JAN : Yalnızca caddeye kadar.
- JENNİFER : *(Umursamaz bir ifadeyle)* Nasıl istersen. Artık önemi yok. Öyle değil mi?
- JAN : Evet, öyle.
(Kapıyı açarlar. koridordan geçip asansöre binerler ve aşağı inerler.)
- ASANSÖRCÜ
- ÇOCUK : Zemin kat mı?
- JAN : Zemin kat.
- JENNİFER : *(Kendi kendine)* Kolay olacak, kolay olacak.
- JAN : Ben hesabı ödeyeceğim.
- JENNİFER : Ben önden gidiyorum. - Ben gidiyorum. Ve koşmaya başlarken. Ben gidiyorum.

Caddenin gürültüleri ve

- SESLER : PAZARTESİLERDEN VE SALILARDAN KORKMA
BALIKÇIL KUŞLARI VE YARASALAR İÇİN SON GÜN

YANINA ALIP GİDEMEZSİN
KALPLERE VE MÜHÜRLERE DO-
KUNMAK YOK
KENDİN DUY KENDİN GÖR
DİNLE VE İLERLEYENLERLE
İLERLE
ONA DAHA YAKIN HIÇLIĞE
DAHA YAKIN
DÜŞÜN BİZE GÜVEN BİZE
DAYAN
DÜŞÜN DAHA ZAMANIN VAR-
KEN!

Caddede.

JAN : *(Yüksek sesle, sonra daha yüksek sesle ve en sonunda çaresizlik içersinde)* Jennifer! -Jennifer! - Jennifer!

GAZETE SATICISI: Harp malullerinin toplantısı
Savaşta kesilip biçilenlerin toplantısı
Eski trampetçilerin toplantısı

JAN : *(Bağırarak gazete satıcısına dönerek)*
Buradan geçmiş olmalı, elinde bir ba-
vulla. Üstünde pembe ve beyaz renk-
ler var, dalgalı saçları da kulaklarının
üstüne dökülüyor. *(Ve gözlerinde:*
Nasıl, hoşunuza gitti mi? diye soran
bir bakışla.)

GAZETE SATICISI: Gördüm. Hayır, hiçbir şey
görmedim. Pembe ve beyaz mı?
Hepsi böyledir, bir defasında benim
de başıma gelmişti. Onları bir daha
göremezsiniz. Ama bir de şuradaki
polise sorun. Evet! Şu başında
miğfer, elinde de cop bulunan polise.

JAN : *(Polise yaklaşarak)* Uzağa gitmiş
olamaz. Görünüşü herkes gibi ve
zaten herkesten biri.

POLİS : Yakını mısınız?

JAN : Durumun değiştiğini anlar anlamaz
koşmaya başladım. Onun yüz metre-
lik bir avantajı vardı.

POLİS : Boş verin avantajı. Siz çok kibar bir insansınız, ama önce şu çocukları yolun karşısına geçirmek zorundayım. Ondan sonra konuşuruz. Değil mi çocuklar?

ÇOCUKLAR : Geçir bizi! Taşı bizi! Haydi, kukla amca! Haydi, tatlı polis amca!

JAN : *(İlerleyerek ve yüksek sesle:)* Jennifer! Jennifer!
(Seslenişinin yankısı bitince, ansızın sessizlik olur, sonra)

JENNİFER : *(Şaşırmaksızın)* Sen misin?

JAN : *(Soluk soluğa)* Bavulunu ver?

JAN : Delirdin mi? - Burada durmuş avuçlarını soluğunla ısıtıyorsun ve alnına dökülen saçlarını topluyorsun. Geri dönüyoruz.

JENNİFER : Sahi mi?

JAN : Nasıl gidebildin! Seni hiç bağışlamayacağım..

JENNİFER : Jan.

JAN : Seni dövmem gerekir herkesin önünde, seni döveceğim...

JENNİFER : Peki, peki.

JAN : Seni gönderirsem, yine çekip gidecek misin?

JENNİFER : Hayır.

JAN : Aklını yitirmiş olmana karşın, nereye ait olduğunu yeniden biliyor musun?

JENNİFER : Sorun şu ki, artık ikimiz için bir yer düşünemiyorum. Ama sen bilebilseydin, ben de bilirdim.

JAN : Ben biliyorum. Bir işaret olduğunu düşünmekte yanılıyorsam, söyle bana.

JENNİFER : Peki. Peki.

JAN : Hesabı isterken, yukarda, otuzuncu katta, cadde tarafında bir odanın boşaldığını öğrendim. Onun üzerine durakladım. Arkandan koşup bunu sana söylemem gerektiğini düşündüm. Ne dersin?

JENNİFER : Ah evet, evet.

JAN : Sen istediğin için: henüz hiçbir

- JAN : isteğini yerine getirmediğim ve sana hiçbir armağan vermediğim için.
- JENNİFER : (Ağır ağır) Öp beni. Sokağın ortasında. Portakallı ve kahverengi ananaslı pencerenin önünde. Cankurtaran arabasının haçının ve sirkteki adamın buradan geçirdiği devenin önünde. Aynı zamanda da şeftalilerden ve yeşil hurmalardan çıkan, melezlerin fırlatıp attıkları çekirdeklerin önünde. Öp beni.
- JAN : Ve sokakta yüzünü yitirmekten korkmuyorsun, öyle mi?
- JENNİFER : Hayır. Ve neden korkmadığımı da biliyorum.
- JAN : Söyle!
- JENNİFER : Çok yakında bütünüyle yitip gideceğimi herkes görebileceği için; gururum olmadığını, aşağılanma tiryakisi olduğumu herkes hissedebileceği için; beni şimdi idam etmene ya da aklına gelebilecek her oyunun hamlesinin ardından fırlatıp atmana ses çıkartmayacağım için.
- JAN : Bir zamanlar çok gururlu olmuş olmalısın, şimdi de ben seninle çok gurur duyuyorum.
- JENNİFER : (Ansızın,endişeyle.) Jennifer!
- JAN : Bir şey yok. Başım dönüyor. Beni sevdiğin için ya da daha doğrusu, beni yine seveceğin için. Beni sımsıkı tut.
- JAN : Artık konuşma! Neredeyse varmak üzereyiz. Temiz çarşafların arasına yatırılacaksın, bir şeyler içebileceksin, Alnına buz, dudaklarının arasına da bir sigara yerleştirilecek. Artık tek kelime söylemek yok!
- JENNİFER : Neredeyse bayılmış olduğuma inanacağım. Bağışla beni. İnsanın böyle bayılabileceğini bilmiyordum.

Mahkeme Salonunda

- YARGIÇ : Siz de bir şey içmek ister misiniz?
Ya da bir sigara?
- İYİ TANRI : Yalnızca biraz su.
- YARGIÇ : Otuzuncu kat elbet yedinci kattan daha iyidir, öte yandan ikisi de zemin katta kalmaktan daha iyidir. Özellikle burada.
- İYİ TANRI : Her yerde. Yukarılarda hava daha temizdir. Gürültü dalgaları duvarlara tırmanamaz. Her şey, gözle görülür bir açıklıkla sanki ağaç gövdelerinin yüzdüğü bir nehir yatağına düşer: Bir zamanlarki hayat arkadaşları, eski yükler, hep kısa vadeli hedeflere yönelen, aciz salcılar. Günlük yaşamın minyatür bir baskısı, aslında *eğlendiricidir. Belli bir uzaklıktan* bakıldığında, sağlıklı insan akli küçülür ve insanı çaresizliğe itecek kadar bir damla akılsızlığa benzer.
- YARGIÇ : *(Söylediğine dikkat etmeksizin)* Sağlıklı insan akli dediğiniz şey, o ikisinde herhalde kalmamıştı artık.
- İYİ TANRI : *(Ağır ağır)* Öyle mi dersiniz?
- YARGIÇ : Kendimi özdeşleştirebiliyorum.
- İYİ TANRI : Ya! Kartalların bile yuva yapmadıkları yüksekliklerde bir şey var. Adı özgürlük olan bir şey. Sevenler cephesine sahip çıkıp, mutlak bir körleşme içersinde bu cepheyi savunan, tuhaf bir şey. İşte bu nedenle, düşünebildiğim zamandan bu yana, hiçbir yerden gelmeyen, hiçbir yerde yeri yurdu bulunmayan, sözünü ettiğim kartal yuvalarını destekleyen bu çingenenin peşindeyim - Bu varlık, sinmiş bir halde önce aşağılarda ilerliyor, sonra ansızın, yerde ayak izleri

kalmasın diye, asfaltın üzerinde, daha da yükseklerde uçmaya başlıyor -Aşkın peşinde olduğumu söyleyebilirim - Hiçbir zaman yakalayıp buraya getiremeyeceğimiz ve asla ifade vermeyecek olan aşkın. Onu hiçbir yerde bulabilmek olası değil. Daha biraz önce bulunduğu yerde bulabilmek bile olası değil. Ve yemin edebilirim ki, daha dün o iki insanı seven,kaktüslerin erguvan görkemini gözler önüne seren, kavakları karanlıklara doğru yükselten bu varlık, bugün başka iki kişiyi sevmekte ve *mimozaları titretmektedir* - Ama bu yüzden herhangi bir vicdan azabı çekmiyor,kapkara kuşağını daha bir sıkı sarıp sarmalıyor, kumuzu eteğini dalgalandırıyor ve hüznün yüzünden ölümsüzlüğe erişmiş gözleriyle yine birisinin dünyasını karartıyor!

YARGIÇ

: Yakalanamıyor. Yakalanamadığına göre elbet buraya da getirilemiyor.Buna karşılık olgular elimizde... Sayfaları çevirir. Peki otuzuncu katta durum nasıl?

İYİ TANRI

: Odanın içi, günden daha aydınlık. Alışverişten dönüldüğünde, mutfak girişinde ferî kaçmış patlak gözlü balıklar kızartılıyor, banyoda birkaç çift çorap yıkanıyor, kadın bunları, insanın yapacak daha iyi bir işi olmazsa beden eğitimi hareketleri için kullanabileceği çelik kola asıyor. Bu durum bile “ev hayatı” diye adlandırılabilir; kimi zaman pencereden dışarı eğilinip, bir süpürge reklamından koparılan saplar, oda daha bir yuvaya benzesin diye duvarlara yapıştırılıyor. Kapı iki kez kilitleniyor, sonra üçüncü bir kez kalkılıp kapının kilitli olup olmadığına bakılıyor. Dışarı çıkmalar gittikçe azalıyor. Sigara bitiyor, ikisinden biri

YARGIÇ
İYİ TANRI

sigara almak için çıkmak istiyor, fakat sonra birlikte çıkıyorlar.
: Ya sincaptan gelen mektuplar?
: Yığınla. Mektuplar biriktikçe birikiyor. Billy ile Frankie ise koridorda dans ederek volta atıyorlar ve analılar deliğinden içeri bakıyorlar.

Otelin Koridorunda

BİLLY
FRANKİE

: Kimsenin bilmemesi ne kadar iyi!
: Ancak başımı ağrıtmazsa erdemdir bilgi.

BİLLY

: Budala şair. Kız için ne düşünüyorsun?

FRANKİE
BİLLY
FRANKİE

: Kızı şeytan alsın!
: Peki ya erkek?
: O aslında kurnaz biri, ama yine de yakalandı. Kurnazsın kurnazlığına, ama başa çıkamazsın bu kötü dünyay-la!

BİLLY

: Söyle artık, erkek için ne düşünüyorsun?

FRANKİE
BİLLY
FRANKİE

: İspanyol işkencesi.
: İspanyol işkencesi mi?
: Gülmekten öleceksin. Bu işkencenin yanında parmak mengineşi hiç kalır. Turnakların altına yanan tahtalar sokmak ise sömürgelerde memurların vakit öldürmek için oynadıkları oyun gibidir. Kırbaçlanmak ise bu işkenceye karşılaştırıldığında, ancak zevk verebilir. Gel, kulağına söyleyeyim.
(Anlaşılmaz bir şeyler fısıldar.)

BİLLY
FRANKİE
BİLLY
FRANKİE

: Vay be!
: Yani?
: Tamam.
: O zaman oldu bu iş. Eğer sert ustamız da onaylarsa.

Mahkeme salonunda

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Artık ortaçağda değiliz.
: Hayır. Yeniçağın başındayız. Ya da son çağın. Herkes istediği gibi düşünebilir.

YARGIÇ

: Bu, dayanılmaz bir sıcak. Ve hava da kararmaya başladı bile.

İYİ TANRI

: Sanırım siz de günümüz insanların çoğu gibi tek tek öldürmelerden değil, ama kitlesel kıyımlardan yanasınız. Oysa ben, kendileriyle kitle arasında mesafe bırakan tek tek bireyler yüzünden eski moda bir yöntem geliştirmek zorunda kaldım; bu nedenle de bana acınacağını pek sanmıyorum.

YARGIÇ
İYİ TANRI

: Kim acıyacak? Ve neden?
: Bir noktayı düzeltmem gerekiyor. Ben, suç ortaklarımın sapkın hayal güçlerini yalnızca yönlendirdim ve kendi istediğim doğrultuda kullandım: soğukkanlı yaradılışıma böyle bir hayal gücü itici geliyordu. Böyle sapkınlıklara yalnızca ilkel yaradılıшта olanlarda rastlanır. Öldürme tutkusu, bana yabancıdır.

YARGIÇ
İYİ TANRI
YARGIÇ

: Yani inkâr mı ediyorsunuz?
: Yapılan, haklıydı.
: İnkâr ediyorsunuz! O halde neden acınsın?

İYİ TANRI
SESLER

: O halde: Acıma yok.
: İYİ TAVSİYE PAHALLI DEĞİL
ARTIK
ALAYSA DAHA UCUZ YA YAP
YA ÖL!
BÜLBÜLLERE ACIMAK YOK
BİR DÜŞÜN OLUP BİTENLERİ
YÜRÜYÜN GÖNÜLLÜLER ÖNE
ÇIKSIN
ÇAKALLARLA KURTLAR ARKA-
DAN
BİR BARİŞİN ENDERDİR YALNIZ
GELDİĞİ
ZAMAN VARKEN ACIMAK YOK

SERT ÖNLEMLER DAHA SERT
BÜTÜN ENGELLERİ YIKIN
GİDERKEN YANINDA
GÖTÜREMEZSİN
DUR! IŞIKTA BAKILSIN: DUR!

30. *Kattaki odada*

JENNİFER
JAN

: Kurtar beni!
: Böyle mi oldun? Sonunda böyle mi oldun? Günlük tutan, iyi geceler öpücükleri, otomobil öpücükleri veren, kolunun altında Truman'la ve içi çiziktirmelerle dolu defterlerle gezen, hoşunuza gitti mi, diye soran, pembe tenli bir kız, bu hale mi geldi? - Bütün binalara neden yangın merdiveni konmuş: Yangın çıktığında insan kendini kurtarabilsin diye; bütün odalarda neden yangın söndürücüler var: İnsan ateşi söndürebilsin ve kendini kurtarabilsin diye.

JENNİFER

: Kurtar beni! Senden ve benden kurtar. Artık birbirimizle savaşmamamızı ve sana daha uysal davranmamı sağla.

JAN

: Ağlıyor musun? Ağlasana!

JENNİFER

: Delirdik mi acaba, ne dersin?

JAN

: Belki.

JENNİFER

: Beni aşağı mı görüyorsun?

JAN

: Biraz. Sana yönelik şaşkınlığını ayakta tutacak kadar. Ama kendime de şaşıyorum.

JENNİFER

: Bugün gidecek misin?

JAN

: Hayır.

JENNİFER

: Ama bunun yalnızca bir erteleme olduğunu biliyorum, sürekli bir erteleme. Neden?

JAN

: Sorma! Belki bir şey beklediğim için. - Fakat merakına ne oldu? Bana çok başka sorular sormak ve kafamda olduğuna inandığın sorulara yanıtlar

- JENNİFER : vermek istiyordun.
- JAN : Evet, evet. Artık konuşalım ve sakın sakın uzanıp yatalım. Anlat!
- JENNİFER : Çocukluğumdan mı bir şeyler anlatayım? Yoksa ülkem, kentim, annem, babam, teyzelerim ve halalarım, amcalarım ve dayılarım, okul günlerim, asık suratlı öğretmenler, tebeşir savaşları ve başarılan sınavlar üzerine mi bir şeyler dinlemek istersin? - Doğdum ve hemen sonra artık iş işten geçmişti.
- JAN : Evet. Belki de aptalca benimkisi... ama yine de her şeyi bilmek zorunda olduğumu düşünüyorum.
- JENNİFER : Ayrıca sana hangi düşünceleri ve anlayışları denediğimi, şimdi düşüncesizliğim karşılığında ne kadar para kazandığımı ve ne gibi olasılıkların bulunduğunu da anlatabilirim. Ya da ülkeyi, dağlarını, elma ağaçlarını, sınırlarının son durumunu anlatabirim. Ne var ki siz, bu konu açıldığında hep Avrupa'dan, Avrupa-lılar'dan söz ediyorsunuz. Bu durumda ben nasıl cimri davranıp, elma ağaçlarımızdan söz ederken, olabilecek çam ağaçlarına ve kumsallara değinmeden geçebilirim. Üstelik bütün bunlar artık çok uzakta ve benim için pek önem taşımıyor.
- JAN : Ve... fakat...
- JENNİFER : Başka bir şey mi var?
- JAN : (Kıstık sesle) Geçmişteki ötekiler. Peki ya ben, şimdi ne ifade ediyorum?
- JENNİFER : (Bir an düşündükten sonra) Seni bu kadar mı ürküttüm ki, bunu ancak şimdi soruyorsun? Yani o kaçınılmaz ve herkesin beğendiği soruyu. Buna hazırlıklıyım. Ama sen neyi amaçlıyorsun bunu sormakla? Şimdi kalkıp sana bir sürü ya da birkaç kadından, düş kırıklıklarından - adı budur, değil mi? - söz edebilirim: veya

- unutulmaz yaşantılardan. Bu bağlamda kullanılan sözcüklere hiç yabancı değilim ve geçmiş için birbirinden farklı birkaç metin tasarladım. Öyle, aklıma estiği gibi. Örneğin bir trajik metin var, sonra bir hafif metin, biri kırmızı kurdeleli, bir başkası ise istatistik yerine geçebilir. Ama beni bütün bunlardan esirgesen daha iyi olmaz mı?
- JENNİFER : Evet. Yalnız bana yazmayacağın mektuptan söz ettiğinde, şöyle demiştin: “En iyisi mektubunu post-restant olarak gönder, ama bunu sana daha sonra açıklarım...”
- JAN : Herhalde kendimi ele vermek istedim. Çünkü şimdi beni gerçekten ötelerde bekleyen biri var. Zaten bekleyen biri hep olur. Ya da olay, hiç başlamamalıdır. Çünkü insan elden ele geçirilir, bir öncekinin yerini bir başka ilişki alır, insan yataktan yatağa taşınır durur.
- JENNİFER : Geri döndüğün zaman ne söyleyeceksin?
- JAN : Hiç.
- JENNİFER : (*Actyla*) Yani hiçbir şey olmamış gibi mi?
- JAN : Bunu demek istemedim. Oraya geri döneceğimi söylemek istiyor bile değilim. Ama ne olursa olsun, gerçek şu ki söylenecek bir şey yok.
- JENNİFER : Böylesi daha kolay olduğu için. Evet, her şey o kadar kolay, o kadar kolay ki!
- JAN : Ağlasana hadi! Ama unutma ki, sen de kimseye söyleme demiştin.
- JENNİFER : Evet, çünkü sincaplardan gelen mektuplarda öyle yazılıydı.
- JAN : Onlar ne yazdıklarını biliyorlardır.
- JENNİFER : Peki ya bilmiyorlarsa! - O zaman seni hiç tanıyamayacağım demektir.
- JAN : Zaaflarımı ve onların yanı sıra elimden kaçmış birkaç iyi işi bilmek, sana

ne kazandırır ki? Ben senin hakkında hiçbir şey bilmek istemiyorum, seni geçmişlerinden koparmak istiyorum. Yürüdüğün, hareket ettiğin, baktığın, beni izlediğin, boyun eğdiğin ve artık söyleyecek bir şey bulamadığın zaman, kimliğini hiçbir belgeyle yapamayacağın açıklıkla kanıtlamış oluyorsun. Kim olabileceğini düşünüp ürpermiyorum. *(Değişik ve hakareti andırır bir ifadeyle.)* Ama ortak bir zemin bulmaya çalışabiliriz, eğer senin için değerli olan buysa.

JENNİFER
JAN

: Öyle demek istemedim!
: Örneğin otomasyon hakkında, fiziksel girişim, kuantum değişimleri ve entersübjektif doğrulama hakkında neler biliyorsun?

JENNİFER
JAN

: Öyle demek istemedim!
: Ya nükleer değişimler, psikopatoloji ve paleolitikum konularında neler söyleyebilirsin?

JENNİFER
JAN

: *(Korkuyla)* Lütfen yapma!
: Demek bu konularda konuşamayacağız.

JENNİFER
JAN

: Hayır...
: Ama belki başka konular bulabiliriz, ne dersin?

JENNİFER

: Hangi konuda istersen. Çaba harcayacağım.

JAN

: Neden çaba harcayacaksın?

JENNİFER

: Sana daha çok yaklaşabilmek için.

JAN

: Bir düşünceni açıklayabilir misin?

JENNİFER

: Hangi düşüncemi?

JAN

: Bunu ben sana soruyorum.

JENNİFER

: Bu senin için bu kadar önemli mi?

JAN

: Hayır. Yalnızca bir haftada bulunmak istedim, bir düşüncen yoksa, çaba harcaman neye yarar gibilerinden.

JENNİFER

: Beni kendinden uzaklaştırma.

JAN

: *(Gittikçe daha uyanık ve alaylı bir ifadeyle)* Paylaşmanın başka yolları da

var. Örneğin tiyatrolara gidebiliriz ve perde aralarında başarılı sahneler konusunda görüş alışverişinde bulunabiliriz.
: Hangi oyundan söz ediyorsun?

JENNİFER
JAN

: Seninle hiçbir zaman görmeyeceğim bir oyundan.-Peki ya müziğe ne dersin? Zaman bulduğumuzda, kompozisyonu ile insanda hayranlık uyandıran, önemli bir piyano konçertosunu dinleyebiliriz.

JENNİFER
JAN

: Yani ciddi müzik!
: Ya da, böyle yürümezse eğer, galerileri gezip, gözlerimizi zorlayarak renkleri yakalamaya çalışırız. Böyle de yürümezse, sen yemek pişirmeyi öğrenirsin ve beni çorbalarla, soslarla, tatlılarla oyalarsın. Sinema, akşamlar için bir kaçış olabilir. Bakışlarımızı beyaz perdeye diker ve gerginliklerimizden kurtuluruz. İnan bana, bizi bir arada tutabilecek bir şeyler mutlaka buluruz. Örneğin çocuklar, sıkıntılar ve kötü hava gibi. İnan bana!

JENNİFER
JAN
JENNİFER
JAN

: Ben hepsine razıyım.
: (Öfkeli) Ben de.
: Öfke sana yakışıyor.
: Şu anda öfkeli değilim. Tek istediğim, bütün yıllardan ve o yıllara ait bütün düşüncelerden kaçmak: adı ben olan yapıyı yıkıp, hiçbir zaman olmadığım öteki olmak.

JENNİFER

: Güzel bir insansın ve zaten şimdi hiç olmadığın gibisin.

JAN

: Sana bir şey daha söyleyeceğim: Bunu bizim yaşamamız olanaksız. Sen benim olacaksın, ben senin. Güvence karşılık güven. Haydi geleceği düşünelim. İyi dost olalım. Dostluğumuzu sürdürelim. Birbirimizi koruyalım, destekleyelim. Birer teselli olalım. Birer teselli olalım. Sen, benim için teselli olmayan ilk insansın. Dostlarına ve düşmanlarına, beni felce

uğratmalarına ve sabrımı kötüye kullanmalarına karşın dayanabiliyordum. Her şeye dayanabiliyordum. Ama sana dayanamıyorum.

JENNİFER

: Sen güzel bir insansın ve sana tapıyorum. Omzunu öpüyorum ve bunu yaparken başka hiçbir şey düşünmüyorum. Bunun adı çaresizlik midir?

JAN

: Evet. Ama bu yalnızca ilk saldırı, kopmak istemeyen bir zincire yöneltilmiş ilk darbe. Kulak ver. Zincir şimdiden şıkırdıyor ve sonunda, hiç ses çıkartmadan koptuğu takdirde senin aklına yine bir şey gelmeyecek. Ama o zaman dünyanın yasası da artık sırtınıza binemeyecek.

İyi Tanrı'nın Bürosunda

BİLLY

: İkiisi artık daha fazla sürdüremezler. Gözleri bulanmaya başladı bile. Yarım yamalak bakıyorlar. Günah işliyorlar.

FRANKİE

: Şimdi açılmalı kartlar. Ne diyor son açılanlar? Ustamız ne diyor?

BİLLY

: Beklememizi. Olanları beklememizi. *(Bir tırmalama sesi.)*

BİLLY

: Cephane dolabını tırmalayıp durma. Yoksa ustadan patilerine sopa yersin.

FRANKİE

: Ama çok kaşınıyor.

BİLLY

: Onlara bir mektup daha gönderelim mi?

FRANKİE

: Gönderelim, fakat şöyle nabız atışlarını hızlandırıcı, tansiyonu yükseltici bir mektup olsun. Canları cehenneme.

BİLLY

: Ne yazalım?

FRANKİE

: "Kimseye söyleme."

BİLLY

: Elbette.

FRANKİE

: Hırsımdan kuyruğumu ısıracağım.

Aklıma hiçbir şey gelmiyor.

BİLLY

: Haydi ısır!

FRANKİE : Ay! Ay! Ay!
 BİLLY : Hâlâ bir şey gelmedi mi aklına?
 FRANKİE : Buldum!
 BİLLY : Herhalde uygun bir şeydir.
 FRANKİE : Daha yükseğe çıkmaları gerekiyor.
 BİLLY : Bir fıstık ister misin?
 FRANKİE : Fıstıklarını kendine sakla! Son katta
 bir oda boşaltılmalı. Kartoteği ver!
 Kim kalıyor şimdi yukarda?
 BİLLY : Ne kadar yüksekte? 57.katta mı?
 Orası zaten son kat.
 FRANKİE : Ver bakayım! Bay Falanfilan. Dene-
 yelim.
 BİLLY : Nasıl yapacağız?
 FRANKİE : Odayı boşaltmak zorunda.
 Sıçrayarak gideceğiz. Ben bir hamlede
 göğsüne atlayacağım. O da korkudan
 bavullarını toplayacak.
 BİLLY : O çıkacak, ötekiler yerleşecekler.
 Peki sonra?
 FRANKİE : Sonra boşlukta gibi olacaklar ve
 boğucu havayla yaşamak zorunda ka-
 lacaklar. Yer, ayaklarının altından
 kayıp gidecek. Başlarının döndüğünü
 hissedecekler. Ve çok güzel olan
 yeryüzünü böyle (ıslık çalar)
 ıslıklayacaklar. (Yeniden ıslık çalar.)
 BİLLY : Çok güzel. Böylece daha çabuk olur.
 FRANKİE : Ah, ne kadar iyi!
 BİLLY : Evet, benim, yani Billy'nin-
 FRANKİE : Ve benim, Frankie'nin-
 BİLLY : Uysal, ürkek-
 FRANKİE : Çevik sincip olduğumu kimsenin
 bilmemesi.

Mahkeme Salonunda

YARGIÇ : Gerçektende son katta kalmakta olan
 bir adam, şu ya da bu nedenle odasını
 boşalttı.
 İYİ TANRI : Kapıcı, ikisinden almış olduğu
 bahşişi hatırlayarak odalarını

değiştirdi. Yukarki odanın tuhaf bir manzarası vardı. Aşağılarda sanki bir anda terk edilivermiş bir dünya uzanıyordu. İnsan bir bakışta ayı,hemen ardından da güneşi yakalayabilirdi. Uzaklarda deniz, rahatça görülebilecek şekilde dalgalanıyor, gemileri ve dumanları dünyanın başka yerlerine götürüyordu.

YARGIÇ

: Bu taşınma, aslında yalnızca bir manevraydı! Yukarda daha dikkati çekmeden hareket edebileceğinizi mi düşündünüz?

İYİ TANRI

: Hayır, sadece daha çabuk hareket edebilecektim. Ben yalnızca akışı, zaten önlenemeyecek olayların akışını hızlandırdım. Ayrıca artık hemen hiç parasız kalmış olmalarına üzülüyordum. Onları dikkatlerini dağıtabilecek sıkıntılardan korumak istiyordum. Yukarı katlardaki odaların ne kadar pahalı olduğunu bilirsiniz.

YARGIÇ

: (*Önemsemez bir ifadeyle*) Demek işin içine acıma da karıştı. Evet, biliyorum. (*Sayfayı çevirir.*) Şimdi son geceye geliyoruz, öyle değil mi?

İYİ TANRI

: Son günden önceki ve dünyanın en son gecesiymiş gibi bastıran gece. Ateş gibi sıcak bir gece. Vantilatör aciz kalmıştı.

YARGIÇ

: Tıpkı bugün olduğu gibi.

İYİ TANRI

: Buz, insan bardağını dudaklarına götüremeden eriyordu.

YARGIÇ

: Peki akıllarına bir şey gelmedi mi?

İYİ TANRI

: Mektup almışlardı ve yazılı olanlara kelimesi kelimesine inanıyorlardı.

57.Kattaki Odada

JENNİFER

: Düşün bir kez. Yine bir işaret. (*Sevencen bir ifadeyle.*) İyi yürekli, sevgili sincaplar.

JAN

: Akşam vakti taşınmak. Sanki gece-
nin kucağına taşınmak gibi.

JENNİFER

: Saç fırçamı seninkinin yanına koya-
cağım. Kitaplarını yerleştireceğim. Ce-
ketini eteklerimin yanına asacağım.
Her şeyi sanki hep böyle kalacakmış
gibi yerleştirmek istiyorum. Ne güzel
bir an! Sessiz gece, bu nemli sıcak,
yukardan gördüğümüz parıltılı ada ve
o adaya, hiç kimsenin onuruna olma-
mak üzere, daha fazla parıltı katmak
için burada söndürecekimiz ışık -
bütün bunları sonsuzluğa kadar
belleğimde tutmak istiyorum.

JAN

: Gel! Tutmakta olduklarını bırak elle-
rinden. Her şeyi sonrasız bırak. Hangi
eylem ve boylam derecesinde bulun-
duğumu hiçbir zaman bugünkü kadar
bilemeyeceğimi, her şeyin temelini ne
olduğunu da yine hiçbir zaman bu
düşünülebilecek en gelişigüzel odada
olduğu kadar iyi bilemeyeceğini hisse-
diyorum. Yeryüzünün nerede azaldığı,
tam bu noktada duyulabiliyor. Burada
mekân var. Ve sen beni, bir yabancıyı,
burada konuk ediyorsun.

JENNİFER

: Uzaklardan geldiği ve uzaklara git-
mek zorunda olduğu için, yatağını
yapıyorum ve su testisini yanına
bırakıyorum.

JAN

: Ama o,hâlâ kimi karanlıkların içinde
sendeliyor ve yolunu bulamıyor. Şivesi
kaba olduğu için bir yabancıymış izle-
nimini uyandırıyor ve henüz güven
aşıl原因ıyor. Şimdi beni sana
açıklayacak bir haritam olsun isterdim:
Bu haritada benim o kum renkli bütün
çölleri,beyaz tundralar, bir de henüz
kimsenin ayak basmadığı bir bölge bu-
lunmalı. Ayrıca, yüreğimdeki soğuk
gölün akıp gitmeye başladığını anlatan
yeşil bir çizim de olmalı.

JENNİFER

: Nihayet. Nihayet.

JAN

: Ve senin içindekileri öğrenebileceğim bir kitabım olsun isterdim. İklimi, bitki örtüsünü, hayvanları, hastalıklarına neden olan mikropları, onların senin kanında dolaşan sessiz, ama kararlı hasımlarını, öpücüklerimle kendime çekeceğim en küçük canlıları öğrenebileceğim bir kitap. Şimdi olanı, akşamları vücudun ışıklarla donandığında, sımsıcak ve heyecanla bir şenlik için hazırlan-dığında, gözler önüne serilen manzarayı bir kez görmek isterdim. Ve şimdiden görüyorum bile: Saydam yemişler ve değerli taşlar, yakutlar, parıldayan madenler. Büyülü bir evrenden farksız kan damarları. Bunları görmek. Bunlara bakmak. Her şeyin kesit kesit ortaya çıkması. İncecik et kesitleri, bileklerini saran o beyaz ve ipek gibi deriler, gerginlikten arınmış kaslar, güzelce parlatılmış kemikler ve açıktaki kalça kemiklerinin yuvarlaklarının cilası. Göğsünün içindeki o dumanlı ışık ve oradaki kaburga kemiklerinin güzel kıvrımları. Bütün bunları görmek, bütün bunlara bakmak.

JENNİFER

: Senin için keşke bundan da fazlasını yapabilsem, kendimi senin için bütünüyle açıp, her zerremle, hani hep denildiği gibi, etimle ve kemiğimle sana ait olabilsem.

JAN

: Ve sonra seni duymak. Kulağımı sana dayamak; iç dünyadaki fırtınaların sesi hiç kesilmediği için: ciğerlerinde bir yükselip bir alçalan bir rüzgâr dalgası bulunduğu için; sonra kalbinin bölmelerindeki akışın gürültüsü, yutkunduğunda çıkan ürkek ses, uzuvlarından gelen, sanki hayaletlerden yansıyan çatırtılar.

JENNİFER

: Dinle beni. Çünkü senden gizlediğim bir sırrım olamaz.

JAN

: Ama bütün bunları yapabilecek miyim? Biliyorum, kıskançlık bana pençelerini geçirecek ve bir daha bırakmayacak, ta ki ben, tanımak istediğim her şeyi tanıyana kadar. Gizemli renkleri, hücreler arasındaki gizli geçitleri, dokulara serpilmiş tuzları, içindeki larvaları ve minicik ışıkları, çoktan unutulmuş söylencelerin tasvirlerini yansıtan mozaik zeminleri. Süngerden ve ilikten oluşma bütünü. Adı sen olan, hayatın bir israfıyla oluşmuş, ama hiçbir ad bırakmaksızın zamana karşıacak o yapıyı.

JENNİFER

: Yoksa daha şimdiden zaman olup geçiyor muyum? Öyleyse eğer, bu senin yüzünden olmuyor mu?

JAN

: Çünkü zaman çok az yeryüzünde. Çünkü her şey bulunduktan ve formüllere bağlandıktan sonra, o parlak gözlerinin cilasını ve tenin boyuncu uzanıp giden sapsarı stepleri ben hâlâ anlayamamış olacağım. Her şey bilindikten, yaratıldıktan ve yeniden yıkıldıktan sonra, ben hâlâ senin bakışlarının labirendinde baştan çıkmayı sürdüreceğim. Ve nefes yollarından yükselen hıçkırık, beni hâlâ başka hiçbir şeyin yapamayacağı kadar etkileyecek.

JENNİFER

: Zaman çok az. Çok, çok az.

JAN

: Ve işte bundan ötürü senin iskeletini, daha iskeletken kucaklamak istiyorum: ayağındaki bu zincirin şakırtısını tarihsiz bir günde duymak istiyorum. Solan yüreğini bir gün dönüşeceğini bir avuç tozu, dağılan ağzıma doldurup onlarla boğulmak istiyorum. Ve kendi hiçliğimle, senin dönüşeceğini hiçliğin her zerresine egemen olmak istiyorum. Tek dileğim, bütün günlerin en sonuncusuna kadar yanında olabilmek ve seninle yuvar-

JENNIFER
JAN

landığımız bu uçurumun dibine varmak. Seninle bir son istiyorum, anlıyor musun, seninle bir son. Ve aşkın bitmesine her an ve sonsuzluğa kadar baş kaldırmak istiyorum.

: Benim sonum. Sonuna kadar anlat.
: Daha başlangıçtan aşağılık bir yan var bu işte; hiçbir tanrıtanımazlığın boy ölçüşmeyeceği kadar aşağılık bir yan. Nedir, adına aşk denen o ateşten yazıyla kendimizi aldattığımız? Ne zaman yaklaştık, sönuverdiğini gördüğümüz o ateşle ne yapıyoruz biz?

Kim haykırdı Tanrı artık öldü diye? Tanrının o gök gürültüleriyle dolu boşlukta yitip gittiğini ya da aslında olmadığını söyleyen, kimdi? Azıcık bir zamana sığdırılmış bunca yakınma, yine de çok az değil mi? Aslında bir hiç uğruna paralamaktayız yüreklerimizi, bu acınası yakınmalarla boşluğu doldurmak uğruna ve sen de bunun için ölüyorsun! Hayır. Sev beni sev ki, uyuyup seni sevmeyi kesmek zorunda kalmayayım. Beni sev ki, artık bir şeyler anlaşılabilirsin. Çünkü seni neden sımsıkı tutamayayım, sana işkence edemeyeyim ve sendeyken, her şeyden kuşku duymayayım?

Senin bende kalmanı, benim olmanı sonsuz isterken, bunun süresi ve ne zamanlar olacağı konusundaki kararı neden dikte ettireyim? Şimdi seni terk etmek istemiyorum, seni düş dünyalarında, kendini de uykunun dünyalarında aldatmak istemiyorum. Ben, daha önce hiç olmamış bir şeyi, son denilenin hiç gelmemesini istiyorum. Ve geriye yalnızca bir yatak kalacak: Başucunda buz dağlarının birbiriyle çarpıştığı, ayak ucunda da birilerinin ateş yaktığı bir yatak. Ve her iki uçta melekler değil, ama tropik

ülkelerden gelme hayvanlar,
papağanların alaylı gülüşleri ve açlık
ülkesinde yetişme cılız sarmaşıklar bu-
lunacak. Uyuma ne olur.

JENNİFER : Artık uyumayacağım. Artık seni
bırakmayacağım.

JAN : O halde gel. Senden yana ve her şeye
karşıyım. Şimdi artık zamana
karşılıklar başlanmakta.

Mahkeme Salonunda

YARGIÇ : Söz konusu olan nedir?
İYİ TANRI : Bir başka durum. Bir sınır aşma duru-
mu. Ne sizin, ne de benim hesaba
kattığımız bir olay.

YARGIÇ : *(İhtiyatlı bir tonda)* Biz burada çok
çeşitli olaylar gördük.

İYİ TANRI : Siz yalnızca benimle ilgilisiniz.
Olayla ise bir ilginiz yok.

YARGIÇ : Büyük konuşmalar. - Yani şimdi iddi-
anıza göre Ellen Hay olayının, Bamfi-
eld olayının, başka deyişle sizin-

İYİ TANRI : Benim? Evet, benim?

YARGIÇ : Öldürülen bütün öteki insanların
öyküleri arasında benzerlik mi var?

İYİ TANRI : Bunu iddia edemem. Her öykü bir
başka dilde gerçekleşti. Her biri,
sözcüklerin tükendiği yere varana
kadar farklı çizgileri izledi. Ayrıca her
birinin içinde bulunduğu zamanlar da
farklıydı. Ama yakından ilgilenmemiş
olanlar, öyküler arasında benzerlik bu-
labilirler. Tıpkı sonunda bütün iki
ayaklıların da birbirlerine benzemeleri
gibi. Ama hepsinin de, artık dünyada
hiçbir destek bulamamak için bütün
doğal desteklerden kurtulma gibi bir
eğilimi vardı. Suçun her zamanda
öldüründe aranmaması gerektiğini,
bazen de öldürülenin suçlu olduğunu

- YARGIÇ : söylemezler mi?
- İYİTANRI : Olayları tersyüz etmeye, sözcükleri saptırmaya kalkışmayın.
- İYİTANRI : Böyle bir şey yaptığım yok. Tek istediğim, o ikisinin sonunda hiçbir şeye inanmaz olduklarını ve benim de iyi niyetle hareket ettiğimi size anlatmak.
- YARGIÇ : Siz mi iyi niyetliydimiz!
- İYİTANRI : Neye inandığımı bilmek ister misiniz? Ben, herkes için ve bütün günler için geçerli olan, tek tek her günün yaşanabildiği bir düzene inanıyorum. İçinde bütün duyguların ve düşüncelerin yer bulabildiği bir büyük geleneğe ve onun gücüne inanıyorum : bu geleneğin düşmanlarının ölümüne inanıyorum. Ben, aşkın dünyanın karanlık yarısında bulunduguna, her suçtan, her kâfırlıktan daha yıkıcı olduğuna inanıyorum. Ben, aşkın ortaya çıktığı her yerde, tıpkı Yaradılış'ın ilk günündeki gibi bir kargaşanın doğduğuna inanıyorum. Aşkın masum olduğuna ve yıkıma sürüklediğine inanıyorum: aşk, yoluna ancak suçla birlikte ve insanı sonunda dünyanın bütün yargıçlarının önüne sürükleyerek devam edebilir. Ben, âşıkların adil bir sonuç olarak havaya uçtuklarına ve hep uçmuş olduklarına inanıyorum. Belki de orada burçlara yerleştirilmişlerdir. Siz söylemediniz mi, erkek kadını gömmedi diye? Siz söylemediniz mi?
- YARGIÇ : Ben söyledim.
- İYİTANRI : O halde ben yalnızca yinelemiş oluyorum. Gömülmedi. Anlayın. Yerleştirildi. Burçlara.
- YARGIÇ : (*Olağan bir tonla*) Siz, hastalıklı bir hayalcisiniz. Herkes size kendi deneyimlerinden yola çıkarak mutlu çiftlerden söz edebilir. Gençliğinizde

arkadaşlık ettiğiniz, ama sonradan bir doktorla evlenen kız. Sonradan beş çocuk sahibi olan eski komşular. Bir ciddiyete, yaşam ve birbirleri uğruna ihanet eden iki üniversite öğrencisi.

YİTANRI : Saymakla bitmez, kabul ediyorum. Ama başlangıçta özgürlüğe bir kaçamak yaptıktan sonra sezgilerini kanıtlamış insanlarla kim ilgilenecek. Başlangıçtaki bir avuç ateşi sonradan denetim altına almış, onu yalnızlığa karşı bir ilaca, bir arkadaşlığa ve ekonomik bir yarar ortaklığına dönüştürmüş olanlarla. Artık toplum içersinde kabul edilebilir bir statü yaratılmıştır. Her şey denge ve düzen içersindedir.

YARGIÇ : Başka türlü olası değildir ve zaten yoktur.

İYİTANRI : Ben kökünü kuruttuğum ve öldürdüğüm için. Huzur ve güven olabilsin diye yaptım bunu, aynı zamanda da siz burada rahatça oturup parmak uçlarınıza bakabilesiniz diye, olayların akışı, bizim yeğlediğimiz akış olarak kalabilsin diye yaptım.

YARGIÇ : Ama iki yargıç olamaz, tıpkı iki ayrı düzenin olamaması gibi.

İYİTANRI : O zaman herhalde siz benim safımdasınız, ama ben bunu henüz bilmiyorum. O zaman belki de benim saf dışı edilmem değil, fakat aslında sözü edilmese daha iyi olacak bir şeyin dile getirilmesi amaçlanmıştı. Ve o zaman iki düzenleyici aslında bir bütündü.

SESLER : BİR YILDIZLA SAMANYOLU OLMAZ
DÜMEN KIRIP TEMKİNLİ KURNAZLIK GÖSTERMELİ
BİR KENARDA TADIMLIK ZORBALIK BULUNDURMALI
FÜZELLER DAHA ÇEVİK BOM-

BALAR DAHA GÜÇLÜ
AĞIR SUYUN KOKUSU DAHA
ÇOK ÇIKMALI
ERİYİN DAĞILIN DÜNYAYI
ERİTİN
GONGLAR SAAT SIFIR SIFIRI
VURDUĞUNDA
DARBELER ALTINDA YÜKSELİP
ÇÖKÜN
YAPAMAZSIN UNUTMA BUNU
İŞİ KISA KES VE TATLILIKLA
BAĞLA
SIRIT VE DAYAN OLANLARA -
DUR!

57. Kattaki odada

- JAN : Kabulleniyor musun? Dayanabilecek misin? Adına “ayrılık” denmesine ve bize göre bir sözcük olmamasına karşın?
- JENNİFER : Beni tek ürküten şey, hâlâ burada olman ve son anlar yaklaşırken sana bakmak zorunda kalmam. Biraz sonra bir hiç olacağım. Keşke bitse. Acı çekmesem. Artık kendimi çekmesem. Her şeyi söyleyebilir miyim?
- JAN : Her şeyi. Her şeyi söyle.
- JENNİFER : Artık bana dokunma. Bana fazla yaklaşma. Yoksa bir kav olacağım.
- JAN : Nereye kadar çekileyim?
- JENNİFER : Kapıya kadar. Ama kapının tokmağını daha tutma.
- JAN : (Uzaktan) Ben...
- JENNİFER : Artık benimle konuşma. Ve bana son bir kez sarılma.
- JAN : Peki ne yapayım?
- JENNİFER : Şimdi kapının tokmağını bastır ve dönmeden git. Bana sırtını dönme. Gözlerimi kapayacağım ve yüzünü artık görmeyeceğim halde.

JAN : Ama yapamam...

JENNİFER : Artık bana acı çekirtme. Hiçbir ertelemeyle acı çekirtme.

JAN : *(Oda boyunca yürüyüp geri döner)* Artık asla gidemem.

JENNİFER : Hayır. Dokunma bana!

JAN : Asla gidemem. Baksana bana. Bir daha asla gidemem.

JENNİFER : *(Ağır ağır diz çökerken)* Doğru. Asla.

JAN : *(Delışet içinde)* Ne yapıyorsun? Yapma bunu!

JENNİFER : Yani önünde diz çöküp ayaklarını öpmeyeyim mi? Bunu hep yapacağım. Ve nereye gidersen git, üç adım arkandan yürüyeceğim. Sen yediğin zaman yiyecek, sen içtiğinde içeceğim. Sen uyurken, başında bekleyeceğim.

JAN : *(Kısık sesle)* Ayağa kalk, sevgilim. Şimdi pencereyi açıp gökyüzünü içeri alacağım. Şimdi ben giderken, bekleyeceksin ve artık ağlamayacaksın - bileti geri vermek ve gemiyi buradan sonrasız uzaklaştırmak için gideceğim. O en hızlı giden, ateş kırmızısı taksiye bineceğim. Artık zaman geldi. Tek bildiğim şey, burada seninle yaşamak ve ölmek istediğim: seninle yeni bir dilde konuşacağımı; artık hiçbir mesleğim olamaz, hiçbir işi kovalayamam, asla yararlı olamam: her şeyle ve herkesle köprüleri atmak istiyorum. Ve bundan böyle dünyadan bir daha hiç tad alamazsam eğer, bu yalnızca sana ve sesine ait olduğum için böyle olacaktır. Ve sana, böylesi eski bir gelenek olduğu için, yeni dilde aşkını ilân edeceğim ve sana "ruhum" diyeceğim. Bu, bugüne kadar hiç duymadığım, ilk kez şimdi bulduğum bir sözcük ve seni kesinlikle aşağılamıyor.

JENNİFER : Ah, kimseye söyleme bunu.

JAN : Ruhum, sana olan aşkımdan ötürü
çılığına döndüm, o kadar. Işın başı ve
sonu. bundan ibaret...

JENNİFER : Eski bir gelenek: Sen bana aşkını
ilân ettiğinde, Ben de seni sevdiğimi
itiraf edeceğim. Ruhum -

JAN : Ölümsüz ya da değil: Artık bunun
Eveti yok.

Mahkeme salonunda

İYİ TANRI : Evet, havaya uçmak zorundalar, iz
bırakmaksızın, çünkü hiç kimsenin ve
hiçbir şeyin onlara fazla yaklaşmasına
izin verilemez. Onlar, arada sırada bu-
lunabilen ender elementler gibidirler,
her şeyi parçalayıp dünyanın varlığını
tartışılır konuma sokan ışın gücüne ve
yakıcı güce sahip o çılgın maddelere
benzerler. Geride bıraktıkları anılar
bile bir zamanlar dokunmuş oldukları
her yere mikrop saçmaya yeterlidir.
Bu yargılama, bir örneği daha bulun-
mayan bir yargılama olacak. Mahkum
edildiğim takdirde bu, herkesi tedirgin
edecek. Çünkü burada sevenler,
ölmek zorundalar, aksi takdirde hiç
varolmamış olacaklar. Ya ölmeye zor-
lanacaklar, ya da yaşamayacaklar.
Şimdi bana ikrar edilecek ve denile-
cek ki, bu duygu karışıktır, çıkmaza
götürür. Ama bu bir duygu değil,
yalnızca bir yıkılış! Ve bunun çıkmaz
denecek bir yanı yok. Ve şimdi
önemli olan, kaçamağa sapmak, uyum
sağlamak! Cevap verin - nasıl doğru
buluyorsanız. Cevap verin!

YARGIÇ : Evet.

İYİ TANRI : Bu evetin arkasından artık hiçbir şey
gelemez. Bu cevabı aldıktan sonra,
gidip yaptığımı bir kez daha yapardım.

57. Kattaki odada

- JENNİFER : Girin.
İYİ TANRI : Yalnız mısınız?
JENNİFER : Evet. Buyrun.
İYİ TANRI : Bir paket bırakmak istiyordum. Sizin için ısmarlandı.
JENNİFER : (*Hareketsiz*) Haberim yok.
İYİ TANRI : Size bir sürpriz olacakmış.
JENNİFER : (*Zayıf bir sevinç belirtisiyle*) Bir armağan, öyle mi?
İYİ TANRI : Buraya bırakabilir miyim? Ve siz de merak göstermeyeceksiniz ve yalnız kalmayınca kadar bekleyeceksiniz, tamam mı?
JENNİFER : Ah evet, kesinlikle. Meraklı değilim. Artık bekleyebilirim. Bekleyebilirim.
İYİ TANRI : (*Değişik bir ifadeyle*) Neredeyse öner.
JENNİFER : Evet, neredeyse. Yalnızca ... (*sözünü yarıda bırakır*) ... Kısa bir süre için gitti, acele ediyor, oysa artık acele edecek bir şey kalmadı. Çünkü bugün, sürprizlerle dolu bir gün. (*Susar.*) Özel bir gün, anlıyor musunuz? - Teşekkür ederim. (*Sessizlik.*)
JENNİFER : Teşekkür ederim. Gitmiyor musunuz?
İYİ TANRI : (*Hareketsiz*) Bana teşekkür mü ediyorsunuz?
JENNİFER : Evet. Fısıltıyla. Ama şimdi yalnız kalmalıyım. Anlayın beni. Çünkü bu akşam, onu benden uzaklaştıramayacak bir gemi denize açılıyor ve çünkü ben ondan sonra mutluluktan giysilerimi parçalayacağım. Lütfen gidin, çünkü kimseyle konuşmamam gerekiyor. Seviyorum. Kendimde değilim. İçim aşkın ateşiyle yanıp kavruluyor ve ben, onun burada olacağı ve hâlâ olmadığı zamanı yakıp aşka dönüştürüyorum. Bu andan başlayarak,

yaşamımın son anına değin kendimde-
yim ve onu seviyorum. Gidin artık.
Bana öyle bakmayın. Buradaki havayı
solumayın. O havaya ihtiyacım var.
Seviyorum. Gidin buradan. Ben, sevi-
yorum.

İYİ TANRI
JENNİFER
İYİ TANRI

: Sincaptan mektup var mı?

: Aman Allahım!

: Sincaptan bir mektup var. Şöyle
yazıyor: Kimseye söyleme.

JENNİFER

: (*Korkuyla, kısık sesle*) Böyle
konuşmayın. Siz konuşmayın. Kimse-
ye.

İYİ TANRI
JENNİFER

: Kimse bilemez.

: Kimse.

(*Kapı kapanır.*

Müzik.)

46. Caddede bir barda.

JAN
BARMEN
JAN

: (*İçeri girer*) İyi günler.

: Ne içersiniz?

: (*Biraz şaşkın*) Bilmiyorum. Ne
içebilirim?

BARMEN

: Double viski. Tıka basa buzlu.

Sanırım tam size göre.

JAN

: Peki. Ama çabuk olsun. Saat kaç
oldu? Benim saatim çok geri kalıyor.
Sanırım yakında duracak, çünkü
birkaç gündür kurmadım.

BARMEN

: (*Bir yandan içkiyi hazırlarken*)

Bugün çok sıcak. (*Kadehi tezgâha,*

JAN'ın önüne bırakır.) Çok geri

kaldığını sanmam. İsterseniz radyoyu
açabilirim. O zaman biraz sonra saa-
tin tam olarak kaç olduğunu
öğrenebilirsiniz.

JAN

: Çok nazıksınız.

BARMEN

: (*Radyoyu açıp istasyon ayarını ya-
parken*) Beyzbol maçı bitmiş bile.

Şimdi reklam vardır.

SESLER

: (*Hafiften radyodan gelir:*) GİDİN

DEVAM EDİN GİDİN

JAN : Gitmek zorundayım.

BARMEN : 46.Caddede fazla ilerleyemezsiniz. Yolu kazdılar. O yüzden müşterim ek-sildi. Bütün bir bloku dolaşıp geriye dönmeniz gerekiyor.

JAN : Demek öyle. Evet, burası çok tenha.

SESLER : (*Hafiften*) ZAMANIN VARKEN DÜŞÜN

JAN : Bir duble daha. Biliyor musunuz... Aslında bir kez olsun... Zamanınızı almıyorum ya?

BARMEN : Hayır, hayır. Bilirim bunu. Kimseyi tanıımıyorsunuz.

JAN : Hayır, neden o değil. Ama biraz laf-lamak iyi gelebilirdi. Öylesine.

BARMEN : Siz çok sevimli birisiniz. (*Kadehi JAN'ın önüne koyar.*)

JAN : Bu, bugünün gazetesi mi?

BARMEN : Evet. Alın!

JAN : Yalnızca şöyle bir göz atmak istiyο-rum...Günlerdir gazete okumadım da. Gazeteyi açar.

SESLER : (*Hafiften*) BAĞIŞLAMAK YOK BAĞIŞLAMANIN ZAMANI DEĞİL

JAN : (*Sıçrayarak*) Saat! Bir başka prog-ram arayamaz mısınız?

BARMEN : Deneyebilirim. Bir başka istasyon bulmaya çalışır.

SESLER : (*Bazı gürültülerin eşliğinde*) DÜŞÜN BAŞARAMAZSIN DUR! IŞIK YANDIĞINDA DUR!

BARMEN : Deneyebilirim.
(*Radyonun düğmesini çevirmeye devam eder, yüksek tonda bir müzik bulur, ancak müzik boğuk bir patla-mayla birlikte kesilir.*)

57. Katın koridorunda

FRANKİE : Güzel bir ölüm. Güzel bir uçuştı.

- BİLLY : Ama erkek. Orada değildi. Gelmedi. Ağlamaklı. Pis bir iş.
- FRANKİE : Postum kavruldu. Neredeyse ben de havaya uçacaktım. Nasıl rapor vereceğiz?
- BİLLY : Kusursuz bir patlama ve yanlış bir hesap. Bir ölü eksik. Usta aşağıda, binanın girişinde bekliyor. Kendi kulaklarıyla duymak istedi.
- FRANKİE : *(Yapmacıklı)* Ona gözükmeye çekiniyorum. Postumu yaktım.
- BİLLY : Dinle! Meraklılar gelmeye başladılar bile. Dışardan tırmanarak aşağı ineriz. Odalardan odalara sıçırırız. Dışarı. Haydi!
- FRANKİE : Şu hale bak. Her taraf cehennemde kavrulmuşçasına simsiyah kesilmiş. Duman henüz dağılmamış. Öksürür. Ne kadar iyi!
Malikeme salonunda
- YARGIÇ : Demek kız yalnız başına öldü.
- İYİ TANRI : Evet.
- YARGIÇ : Neden peki? *(Sözüne hemen devam eder, fakat bu kez daha bir kendinden emindir.)* Erkek ansızın, karar verildikten sonra, yalnız kalmak istediği için; bir saat boyunca sakın oturup, bir zamanlar düşündüğü gibi düşünmek istediği için; bir zamanlar kendisini ilgilendirmeyen yerlerde, kendisini ilgilendirmeyen insanlarla konuştuğu gibi konuşmak istediği için. Erkek, geri kalmıştı ve düzen bir an için kollarını ona doğru uzatmıştı. Akşam yemeğinden önce sakın sakın bir kadeh içkisini içen, kulaklarından bir sevgilinin fısıltılarını, burun deliklerinden de baştan çıkartıcı kokusunu kovmuş bir erkek kadar normal, sağlıklı ve dürüsttü - gözleri matbaa harflerinin karasıyla yeniden canlanacak, elleri de bir bar tezgâhında

İYİ TANRI : kaçınılmaz olarak kirlenecek bir erkek gibi.
İYİ TANRI : O, kurtulmuştu. Dünya, ona yeniden kavuşmuştu. Şimdi çoktan dönmüş olmalı; uzun, ama sıradan amaçlarla dolu, keyifsiz bir hayat sürecekti.
YARGIÇ : Ve belki de asla unutmayacak.
İYİ TANRI : Öyle mi dersiniz?
YARGIÇ : Evet.
İYİ TANRI : İşimiz tamam mı?
YARGIÇ : Gidin. Uzun koridor boyunca asansöre kadar yürüyün. Bir yan kapıya varacaksınız. Sizi kimse engellemeyecek.
İYİ TANRI : Peki ya dava?
YARGIÇ : Devam edecek.
İYİ TANRI : Ya hüküm? Yani sizin kararınız - hiçbir zaman öğrenemeyecek miyim? Şu gözlerinizin derinliklerindeki şimşekler neyin işareti, sayın yargıç? Bütün bu soruları sorarken, neydi aklınızda olup ta söylemedikleriniz? Şimdi yanıt verirken ne düşünüyorsunuz? Susmak - sonuna kadar mı? *(İyi Tanrı çıkar. kapı arkasından kapanır.)*
YARGIÇ : *(Yalnız başına)* Susmak.

SON



Avusturyalı yazar, şair İ. Bachmann'ın üç radyo oyunu, uzmanların deyişiyle, yalnızca bu türün en yetkin örnekleri arasına girmekle kalmamakta, ayrıca "zamanın temsilcisi olabilme" özelliğinin de kanıtlarını sergilemekte.

İnsanlar arasında gerçek bir iletişim kurulabilmenin güçlüğü, "kaynağı iki insan arasındaki ilişkide yatan" faşizmlere boyun eğilmesi, gerçek aşkların asla gerçekleşmemesi, bu oyunların odak noktalarını oluşturmakta.

Ahmet CEMAL

ISBN 975-8023-00-4



RADYO OYUNLARI-INGEBORG B



9 789757 468318

10000000

Kapak: Mengü Ertel